

QL
444
.M315K93
INVZ

QL
444
M315K93
Invert. Zool.

595.3
K93

GRÖNLANDS AMFIPODER

BESKREVNE

AF

Nikolai

HENRIK KRÖYER.

ED. CLAPARÈDE

(Som Tillæg: Beskrivelse af nogle andre grønlandske Kræbsdyr, og Optælling af Kræbsdyrklassens hidtil bekjendte grønlandske Arter, i Forbindelse med nogle zoologisk-geografiske Bemærkninger over de boreale Krustaceer).

Vid. Sel. naturvid. og mathem. Aft. VII Deel.

Ff

206900

PROVINCIAL AND LOCAL

REPORTS

FOR THE YEAR

1880-1881

I.

Indledende Bemærkninger

over

Amfipoderne.

Indtil *Milne-Edwards* for noget længere end 7 Aar siden meddeelte en Oversigt af et større Arbejde over Amfipoderne*), kunde denne Orden med Ret regnes blandt de mindst bekendte af Kræbsdyrene, og endnu er den, saavel med Hensyn til Formbeskrivelser som ogsaa i andre Henseender, meget lidt bekendt og bearbejdet. Grunden hertil maa ikke alene søges i den Omstændighed, at Amfipoderne almindeligen ere smaa, og kun vise ringe Afvexling i Farve; men ogsaa i deres Bygning, som gjør det vanskeligt at opnaae nogen sikker Kundskab om dem, uden at adskille dem næsten Led for Led; endeligen i deres Opholdssteder, som ofte hindre alle Iagttagelser over dem.

Milne-Edwards deler denne Orden i 24 Slægter, af hvilke de 14 dog kun beroe hver paa een sikker Art**)

Latreille gav samme Aar, i anden Udgave af *Cuvier's* Regne animal, en Opstilling af Amfipoderne. Ved at sammenligne disse to Arbejder finder

*) Ann. des sc. naturelles Tom. XX pag. 353 seqv. (1830).

**) Fem, af forskjellige Forfattere opstillede, Slægter optages ikke af M. E., fordi han anseer dem for at være saa lidt bekendte, at der ikke kan fødes nogen sikker Dom over dem. Disse ere *Sperchius* og *Leplurus* (*Raffinesque*), *Pterygocera*, (*Latreille*) *Lepidactylus* (*Say*) og *Hiclla* (*Straus*).

man, uagtet Latreille ligesom Milne-Edwards antager 24 Amfipod-Slægter, overmaade betydelige Afvigelser.

Disse Forfattere ere nemlig uenige angaaende Ordenens Grændser, idet Latreille optager Slægter, hvilke Milne-Edwards, og som det synes med større Føje, henviser blandt Isopoderne. Heraf fremgaae andre Hovedforskjælligheder med Hensyn til Ordenens Karakteristik og Slægternes indbyrdes Opstilling. Som Følge af Amfipodernes naturligere Begrændsning, har M.-E. baade kunnet karakterisere dem bestemtere og ordne dem rigtigere end Latreille. Af de 24 Slægter ere kun 15 fælleds for begge Forfattere, altsaa 11 eller næsten Halvdelen forskjællige; efterdi M.-E. udskyder et saa stort Antal af de af Latreille anerkjendte Slægter, og derimod indlemmer blandt Amfipoderne 11 nye Slægter, af hvilke een (Unciola) skyldes Say, en anden (Themisto) til Guerin, de övrige ni*) derimod hans egne Undersøgelser.

Ved at angive Grunderne af de 15 Slægter, som begge Forfattere ere enige i at betragte som Amfipoder, angives tillige de Zoologer, der have Fortjenester af denne Orden. Entomologen Fabricius opstillede Slægten Gammarus, af hvilken de övrige Slægter ere Sönderlemmelser; til Latreille skyldes fem (Talitrus, Corophium, Hyperia, Dactylocera og Phronima), til Leach fem (Orchestia, Amphithoe, Leucothoe, Atylus og Podocerus), til Say een (Cerapus), og til Risso een Slægt (Typhis).

Af de 11 Slægter, der hos M.-E. savnes, henförer han Ione, Auceus og Praniza til Isopoderne, mellem hvilke han ogsaa mener at Apsudes maa finde Plads. Slægten Pterygoeera kan ikke optages, fordi den blot er opstillet efter en ufuldkommen Afbildning. Risso's Slægt Phrosine gaaer ind under Dactylocera og Hyperia. De övrige fem Slægter tilhøre Leach, som var temmelig tilbøjelig til at opstille Slægter efter mindre væsentlige Skjælnemærker. Af disse falder Jassa

*) Lysianassa, Isea, Erichthonius, Vibilia, Phoreus, Lestrigon, Daira, Anchylomera og Oxycephalus.

sammen med *Podocerus*, *Melita* med *Gammarus*, *Pherusa* med *Amphitoe*. *Dexamine* og *Mæra* forbigaaer *Edwards* med *Taushed*.

Nyligt har *Burmeister**) udvidet Amfipodernes Orden paa en uventet Maade. Han er vel enig med M.-E. i at henhøre *Praniza* og *Anceus* blandt Isopoderne, hvor han lader dem danne en Familie under Navn af *Pranizidæ*. Derimod optager han *Læmodipoda* og *Pycnogonidæ* i Amfipodernes Orden, hvad jeg formoder næppe vil finde almindeligt Bifald.

Da *Milne-Edwards* Begrænsning og Inddeling af Amfipoderne ikke blot forekommer mig at være naturligere end nogen anden mig bekendt, men tillige i sine Hovedtræk at være tilfredsstillende efter vor nuværende Rundskab om Dyrene af denne Orden, har jeg lagt den til Grund for mit Arbejde.

Efter disse foreløbige Bemærkninger gaaer jeg over til

Beskrivelsen

af de grønlandske Amfipoder.

1. *Lysianassa Vahlî Rhrdt.**)*.

Længden fra Panderanden til Enden af Haleappendices hos det største af mig undersøgte Individ er $5\frac{1}{2}'''$; Højden***) næsten $2'''$.

*) Handbuch der Naturgeschichte 1837, pag. 568 seqv. Jeg anfører *Burmeister*, mindre i den Formening, at der bør lægges betydelig Vægt paa hans Opstilling af en Orden, hvis Dyr han næppe har gjort noget specielt Studium af, end fordi hans Opstilling er den seneste.

**) De Materialer, jeg har benyttet til nærværende Arbejde, findes opbevarede dels i det kongelige Museum, dels i den naturhistoriske Forenings Samling. Prof. *Reinhardt*, som har indrømmet mig den frieste Adgang til Museets grønlandske Kræbsdyr, havde allerede tidligere tildeelt endeel af de nye Arter Navn, hvilke Navne jeg naturligviis har anseet det for Pligt at bevare. Den her beskrevne Art har han opkaldt efter Oversenderen, Hr. I. Vahl, (en Søn af den berømte Botaniker af samme Navn) som under et langvarigt Ophold i Grønland har nedsendt mange interessante Bidrag til Landets Fauna.

***) Med Hensyn til Højden maa jeg bemærke, at jeg stedse regner denne fra Rygbladen til fjerde Epimers nederste Rand hos det udstrakte Dyr.

De öfverste Fölere ere lidt kortere end de underste, dog i saa ringe Grad, at de kunne siges omtrent at have samme Længde. Deres Længde kan anslaaes til $1\frac{1}{4}'''$, eller er omtrent liig med Længden af Hovedet og Kroppens to første Led tilsammentagne. De have et meget ejendommeligt Udseende (hvad der ogsaa gjælder om de to følgende Arter) idet de tre Grundled, som danne Skaftet, ere særdeles tykke og tæt forenede, saa at de tilsammen udgjøre en ægdannet Knop. Den ægdannede Form er især hos unge Individuer meget iøjefaldende, hvorimod den hos ældre nærmer sig mere til det Cylindriske. Det første Grundled er længst, omtrent dobbelt saa langt som de to følgende tilsammentagne; ogsaa er det lidt tykkere end andet, og dette atter tykkere end tredie. Hos unge Individuer ere disse tre Led saa nøie forbundne, at man har nogen Vanskelighed ved at skjælne dem fra hinanden. Deres Grændser antydes imidlertid ved meget smaa Börster, som udgaae paa hver Side fra andet og tredie Leds Rod. — Fra Skaftet udspringer en Svöbe og et Appendix eller en *Bisvöbe*: Svöben er længer end Skaftet og idetmindste dobbelt saa lang som Appendixet. Hos et stort Individ tæller Svöben 17 til 18 Led; hos et Individ af $2'''$ Længde derimod kun 7 eller 8, og Appendixet har her kun 5 til 4 Led, medens man hos det voxne Dyr finder 7 eller 8. Hos unge Individuer bemærkes ikke andre Börster paa de öfverste Fölere end de ved Skaftet omtalte; men hos ældre Individuer er hvert Led af Svöben og Appendixet forsynet med flere Börster, og saavel Styrken som Antallet af disse synes med Alderen at tiltage.

De nederste Föleres Skaft, der er meget tyndere end de öfverstes, bestaaer af langstrakte, cylindriske Led. Svöben, der er meget længere end Skaftet, har hos et voxent Individ 17 Led, hos et ungt kun 12. Forskjællen mellem Leddenes Antal er altsaa, hvad dette Par Fölere angaaer, ikke saa stor hos ældre og yngre Individuer, som den ved de

öfverste Fölere bemærkede. Med Hensyn til Börster iagttages derimod omtrent det samme Forhold.

Öjnene ere temmelig store, og indtage en ikke ubetydelig Deel af Hovedets Sideflader. Deres Form er langstrakt nyredannet, den forreste Rand lidt indböiet, den bageste noget hvælvet.

Munddelene frembyde intet Mærkeligt i deres Bygning, kun ere de forholdsvis spædere hos denne end hos de to følgende Arter.

Förste Par Föders förste Led er tykkere end de følgende Led, og tillige meget længere, næsten saa langt som de andre fem Led tilsammentagne. Andet og tredie Led ere meget korte; fjerde Led er omtrent saa langt som andet og tredie Led tilsammentagne, af omvendt Regleform; femte Led har samme Længde som fjerde, er tyndere end dette, af Form konisk med afstumpet Spidse; sjette Led er en meget lille Klo. Förste Led har lange Börster langs den forreste Rand, andet og tredie Led paa den bageste Rand, fjerde Led nederst paa Forranden, og femte Led paa den bageste Rand.

Andet Par Födler er af en mærkelig Form, og afviger betydeligt fra förste Par: det er længere og tyndere; dets förste Led er vel længere end noget af de følgende men ikke tykkere; tredie og femte Led ere de korteste, indbyrdes næsten eens lange (det femte dog noget kortere) og begge med Tilnærmelse til Hjerteform; længere end disse Led ere andet og fjerde, hvilke indbyrdes omtrent have samme Længde. *Sjette Led eller Klo mangler aldeles*; i dets Sted udgaaer fra den nederste, lidt udskaarne, Rand af femte Led en Mængde lange og noget krummede Börster; de længste af disse (de yderste) ere saa lange som femte Led. Förste Led viser næsten slet ingen Börster; andet Led har en fremadrettet Dusk i Enden paa Inderfladen; en tykkere Dusk har tredie Led paa samme Sted; fjerde Led er ikke blot forsynet med Börster i Enden, men har ogsaa langs den bageste Rand en Mængde overmaade korte, tætstaaende Börster, og det Samme er Tilfældet med femte Led. Ved

den stærke Börstebeklædning og ved Formen af femte Led, der i Enden er lidt bredere end ved Roden, faaer det andet Fodpar Udseende af en Aare eller et Svømmeredskab.

Tredie Par Födder er af sædvanlig Form: förste Led det længste, stærkt; andet Led det korteste, paa den forreste Rand dybt indskaaret; tredie Led kortere end förste, men ligesaa tykt, i Enden af den forreste Rand forlænget i en fremragende Spidse; fjerde Led længer end andet men kortere end tredie; femte Led omtrent af Længde som tredie, men tyndt, i Enden noget tilspidset; sjette Led en spids, temmelig lang men ikke meget krum Klo. Börster vise sig hist og her langs den bageste Rand.

Fjerde Par Födder stemmer i Form ganske overeens med tredie Par; derimod er det meget ubetydeligt kortere og af lidt förere Bygning end dette.

Femte, sjette og syvende Fodpar, hvilke, som sædvanligt, ere af eensformig Bygning, frembyde intet Mærkeligt. Femte Pars förste Led er en stor, ægdannet, forneden lidt smallere Plade, hvis forreste Rand viser meget korte Börster, den bageste smaa Indsnit, eller ligesom en Rrenulering; andet Led, som optages i et Udsnit af förste Leds forreste og nederste Hjørne, er meget lidet, af større Brede end Længde, med den forreste Rand forneden endende i en lille Spidse; tredie Led omtrent dobbelt saa langt som andet, bredt, den bageste Rand udbuet og forneden udtrukket i en Spidse; fjerde Led omtrent af Længde som tredie, men meget smallere; femte Led længer end fjerde, smalt, forneden lidt smallere end foroven; sjette Led en temmelig lang, fremadrettet Klo. — Sjette og syvende Fodpar ere, som sædvanligt, større end femte, hvilket grunder sig paa, at den Plade, som udgjör deres förste Led, er meget større og det femte Led længer.

Kroppens syv Led ere eensdannede og omtrent af eens Længde (de bageste dog lidt længere end de tre förste).

Sidepladerne (Epimererne) ere forskjellige i Form, dog alle med

Tilnærmelse til det Firkantede. Hos første Sideplade løber den øverste Rand skraat ned fortil; forreste Rand er lidt indbøjet, bageste lidt ud-bøjet; anden Sideplade har Form af en langstrakt Firkant, hvis øverste Rand dog løber lidt skraat ned fortil; tredje Plade nærmer sig i Form til anden; fjerde Plade har den bageste Rand dybt indskaaret; de følgende Plader ere firkantede med afrundede Hjørner og et lille Indsnit mod Midten af den nederste Rand. Sjette Sideplade er mindre end femte, og syvende igjen mindre end sjette, saaledes som Forholdet sædvanligt er hos Amfipoderne.

Bagkroppens tre første Par falske Fødder frembyde intet Mærkeligt: fra et tykkere og kortere Grundled udgaar jevnside to længere og smallere, i Enden tilspidsede, Endeled, som langs hele deres Rand ere tæt besatte med lange Börster; hos det fjerde Par falske Fødder er Grundledet længere end Endeledene, og disse have istedetfor Börster kun enkelte spredte Torne; femte Par stemmer i Form overens med fjerde, men er meget mindre, og sjette Par er atter mindre end femte.

Bagkroppen ender med to korte, trinde, koniske *Haleappendices*, hvis Spidse dog er noget afstumpet.

Som ovenfor meldt har Botanikeren Hr. Vahl nedsendt denne Art. Den er funden i Omegnen af Godthaab, under henimod 63° n. Br. Andetstedsfra har jeg ikke seet den.

Lysianassa Lagen Rhrdt.

(Tab. 1, Fig. 1).

Naar Dyret udstrækkes, beløber Længden fra Panderanden til Enden af *Haleappendices* sig til 1"; Højden er omtrent $5\frac{1}{2}'''$ og den største Tykkelse $2'''$.

De øverste Følere ere saavel i og for sig korte, som ogsaa kortere end de nederste; deres Længde er omtrent $2'''$ eller lige med Mellem-

Vid. Sel. naturvid. og mathem. Afh. VII Decl.

Gg

rummet mellem Panderanden og den bageste Rand af Kroppens andet Led. Skaffet er kortere end Svöben, dog kun i ringe Grad; iövrigt viser det med Hensyn til de enkelte Led samme Forhold som foregaaende Art. Svöben er tilspidset, og bestaaer af meget korte Led, omtrent 20 i Tallet: hos flere af mig undersøgte Individuer, der vare fuldvoxne, omtrent af eens Størrelse, og hvis Fölere ikke syntes beskadigede, talte jeg 18 til 25 Led. Bisvöben er temmelig lang (mere end halv saa lang som Svöben), ved Roden tyk, i Enden spidst tilløbende: den har omtrent en halv Snees Led, af hvilke Grundledet er meget tykt, langs den nederste Rand saugtagget eller krenuleret, omtrent saa langt som de tre følgende Led tilsammentagne.

De nederste Fölere ere omtrent $\frac{1}{3}$ længere end de överste; Skaffet er tyndt og kort; det har ikke Halvdelen af Svöbens Længde; dets to sidste Led ere i Enden af deres överste Rand forsynede med mange Börster; ogsaa langs den underste Rand have de Börster, men meget kortere. Svöben bestaaer af henimod 40*) meget korte Led; langs den underste Rand viser den korte Börster.

Öjnene ere store, af en meget levende sort Farve og af en ret mærkelig Form: man kan sammenligne denne med en Kölle, hvis tykke Ende vender ned, eller med en Flaske**). Den nederste, tykke Deel, som næsten ganske indtager den, under de överste Föleres Grundled fremspringende Sideflade af Hovedet, er uregelmæssigt firkantet, og har en lidt skjæv Stilling: den bageste og nederste Rand dannes af to rette Linier, der stöde sammen omtrent under en ret Vinkel, hvorimod den forreste og överste Rand udgjöre et Stykke af en Cirkelbue. Fra den överste Rand opstiger lodret den tyndere, halsformige Deel, der er langstrakt, lige bred overalt, og ender afrundet. — Den her beskrevne

*) Jed har talt indtil 38 Led i Svöben.

**) Denne Lighed har foranlediget Artsnavnet.

Öjenform har jeg fundet hos de allerfleste Individer; hos enkelte gaaer Öjnenes Form over til den før følgende Art almindelig.

Förste Par Födder ere temmelig korte, noget sammentrykkede, men af en stærk Bygning, og stemme i alt Væsentligt overeens med samme Par hos foregaaende Art. Kun springer femte Leds bageste Endevinkel frem som en stump Torn eller Knude, hvilken synes bestemt til at svare mod Kloen: hos foregaaende Art synes denne Torn ikke at findes, eller dog at være meget mindre tydelig. Dette Fodpar er stærkt besat med stive Börsteknipper, især langs den bageste Rand.

Naar undtages, at femte Led er af en lidt mere langstrakt og smal Form, viser *andet Fodpar* ingen mærkelig Forskjæl fra samme Par hos Lys. Vahl. Ligesaa lidet som hos denne bemærkes, selv under den stærkeste Forstørrelse og Præsning, noget Spor til sjette Led*)

De følgende Fodpar vise aldeles intet Særegent.

Det samme gjælder om de *falske Födder*, hvilke jeg har undersøgt Stykke for Stykke, uden at opdage nogen væsentlig Afvigelse fra foregaaende Art.

Haleappendixet bestaaer af to langstrakte, linieformige, i Enden stumpt afrundede, lige til Roden adskilte Blade.

Kroppens første Ring er længer end den anden. Den første Sideplades forreste - nederste Vinkel er temmelig stærkt fremragende.

Denne Art er nedsendt fra *Omenak* (omtr. 71° n. Br.) af Kjöbmand *Fleischer*.

*) Imidlertid bör jeg ikke undlade at bemærke, at jeg hos *nogle* (ingenlunde hos alle) Individer, ved en høj Forstørrelsesgrad og stærk Præsning, blandt de övrige Börster, omtrent mod Midten af den nederste Rand, har seet en tykkere Börste eller Torn, hvilken jeg i Afbildningen (fig. 1, n) har søgt at antyde. Men paa den ene Side anseer jeg det ikke for sikkert, at det er en Torn og ikke snarere flere sammenfildede Börster (Börsterne sidde meget tæt paa hverandre); dog selv om det var en Torn, og denne var konstant: gör dens höjst ubetydelige Størrelse, og vel ogsaa dens Stilling, det tydeligt, at den ingenlunde kan betragtes som en Klo eller et sjette Led.

Lysianassa appendiculosa Kr.

(Tab. 1, Fig. 2)

Længden af de største Individer fra Snuden til Halespidsen er $15'''$; Höiden $5\frac{1}{2}'''$; Tykkelsen $2'''$.

Fölerne ere længere end hos de to foregaaende Arter, og vise indbyrdes et andet Forhold end hos nogen af disse.

De överste Fölere holdt hos et Individ af næppe $1''$ Længde $5\frac{1}{2}'''$; deraf udgjorde Skaftet omtrent $1'''$, og var altsaa kortere end den halve Svöbe; dets Form er som hos de foregaaende Arter, og kan altsaa her forbigaaes. Hos et ungt Individ af $3-4'''$ Længde har jeg kun talt 16 Led i Svöben; hos et voxent derimod indtil 55; det første Led er saa langt som de tre følgende tilsammentagne. Bismöben holder omtrent $1'''$, er altsaa af Skaftets Længde og kortere end Svöbens Halvdeel; hos de større Individer talte jeg en halv Snecs Led i den, hos de mindre kun 5 til 6; dens første Led er længer end Svöbens første Led og dobbelt saa langt som de følgende Led.

De nederste Fölere (af $6\frac{1}{2}'''$ Længde hos et Individ paa $1'''$) ere næsten dobbelt saa lange som de överste, og have mere end Legemets halve Længde. Det tynde Skaft, som er lidt længer end de överste Föleres Skaft, indeholdes fire til fem Gange i Svöben. Denne har hos store Individer mellem 50 og 60 Led, hos unge derimod omtrent 26. De første Led indtil omtrent Midten af Svöben have større Brede end Længde, men efterhaanden bliver Længdedimensionen overvejende.

Hvad der især udmærker Fölerne og er betegnende for denne Art, er de smaa Appendices, hvormed Svöberne vise sig forsynede: de överste Föleres Svöbe langs den underste Rand, de nederste Föleres Svöbe langs den överste *). Jeg kjender ingen anden, tidligere beskreven, Amphipod,

*) Det er paa Grund af denne Egenskab, at jeg har benævnet Arten: *appendiculosa*.

hos hvem noget *Lignende* findes, end den af *Milne-Edwards**) under Benævnelsen *Gammarus ornatus* beskrevne. Fra Enden af hvert Led udgaaer nemlig et lille Blad eller en lille Hudlap, som har Lighed med en Knop, til hvilken er hæftet en Spidse; dog synes Formen af disse Appendices ikke altid at være ganske overensstemmende eller regelmæssig. Hos smaa Individuer ere de meget tydeligere og mere iøjefaldende end hos de store; og der viser sig hos hine foran hvert Appendix to smaa Börster, hvilke oftere synes at mangle hos disse.

Öinene ere kôlledannede, og synes ved en lûs Betragtning ganske at vise samme Form som *Lys. Lagena*. Ved nærmere Undersøgelse bemærkes dog flere Forskjælligheder: de ere hos *L. appendiculosa* noget større i Forhold til Hovedet, af plumpere Dannelse, mindre bestemte Omrids og af mindre levende sort Farve, hvilket sidste dog maaskee kun er en Følge af tilfældige Omstændigheder; den nederste, tykke Deel er femkantet; den överste Deel lidt krummet, i Enden noget tilspidset og forholdsvis tykkere og kortere end samme Deel hos *L. Lagena*.

Iövrigt viser denne Art stor Overensstemmelse med de to foregaaende Arter**).

Ogsaa denne Art er ligesom foregaaende nedsendt fra *Omenak*.

Anmærkning. I det kongelige Museum fandt jeg alle smaa Individuer af denne Art opbevarede i et Magazinglas, de store i et andet; to forskjellige Samlere havde nemlig nedsendt dem, den ene blot unge In-

*) Ann. d. sc. nat. tom. XX, pag. 369.

**) Dog maa bemærkes, at den nederste Rand af andet Fodpars femte Led har et temmelig dybt Indsnit mod Midten, og at der nær dette Indsnit hos nogle af de undersøgte Individuer har viist sig en lille Knude eller Plade? (fig. 2, f). Da jeg ikke har kunnet opdage denne hos alle Individuer, synes den uvæsentlig, og da jeg ikke har kunnet iagttage den uden ved stærk Presning, er jeg ikke sikker paa dens sande Form.

divider, den anden blot ældre. Hos de unge Individer vare Öjnene saa aldeles forsvundne*), at det ikke var mig muligt, at faae nogen bestemt Forestilling om deres Form. Da nu hertil kom det ringe Antal Led i Fölerne, lededes jeg til at antage de smaa Individer for en egen, fra de store forskjellig, Art. Men da senere nøjagtig Sammenligning ikke lod mig opdage andre Forskjelligheder mellem store og smaa Individer end de angivne, og da endvidere fortsatte Under-søgelse havde ført mig til det (som jeg troer, nye) Resultat, at Led-denes Antal i Fölerne tiltager med Alderen; da endeligen Mangelen af Öine ogsaa kunde betragtes som et Kjendetegn paa en yngre Alder, har jeg anseet mig for berettiget til at forene alle Individerne under een Art.

De tre ovenfor beskrevne Amfipoder ere anførte som henhørende til Slægten *Lysianassa* Mil. Edw., under hvilken Benævnelse to af disse Arter fandtes optagne i det kgl. Museum. Dette er vistnok ogsaa den eneste af de hidtil antagne Slægter, til hvilken man kunde nærme dem: men jeg skulde troe, at det bliver nødvendigt at oprette en ny Slægt for disse tre Arter, med mindre man vil underkaste Milne-Edwards Karakter af Slægten *Lysianassa* meget betydelige Forandringer. Man kan vistnok ikke tvivle paa, at de to meget væsentlige og iøjefaldende Særegenheder, hvori de tre omhandlede grønlandske Krustaceer stemme overens, nemlig den monstrøse Tykkelse af de øverste Föleres Skaft og det andet Par Födders Mangel af Klo og øvrige ejendommelige Bygning, hvorved det faaer Lighed med et Svømmeredskab: at disse Særegenheder, siger jeg, ogsaa maa betinge Særegenheder i Levemaaden. Og det er især paa Grund heraf, at jeg foreslaaer en ny Slægt, hvilken jeg benævner *Anonyx***).

*) Ved Opbevaringen i Spiritus forsvinde Öjnene saavel hos mange Amfipoder som ogsaa hos adskillige andre Krustaceer (f. Ex. hos Kaligusarterne). Jeg troer at være kommen til den sikre Erfaring, at dette, under iøvrigt lige Omstændigheder, indtræffer desto vissere og almindeligere, jo yngre Individerne ere.

**) Af *a* priv. og *onyx*, Negl.

Anonyx: pedunculus antennarum superiorum crassissimus, ovalis; inferiorum multo gracilior, cylindricus; (oculi magni)); pedes primi paris breviores, parvulo instructi ungue; pedes secundi paris sat elongati, gracillimi, ungue carentes (quinquearticulati), ejusque vice ad finem articuli quinti multis validisque præditi setis.*

Til denne Slægtskarakteer kunde endnu føies, at Hovedet hos alle Arterne er temmelig lidet, og for en Deel skjult af første Rings Sideplader, Panden rager i Midten frem i en lille, stumpvinklet Spidse, hvilken opstaaer ved de smaa Sideindsnit, der modtage Følernes Rod; Kroppen er temmelig stærkt sammentrykket, dog med afrundet Rygflade.

Uagtet jeg meget detailleret har undersøgt Munddelene hos alle Arterne, har jeg dog ikke i Artsbeskrivelsen berørt dem, fordi de ikke tilbyde letopfattelige Skjælnemærker. De ere næmlig i høj Grad overensstemmende, paa meget faa og ubetydelige Afvigelser nær: f. Ex. at Tyggeføddernes ydre Endeplader hos *An. appendiculosus* ere lidt mere tilspidsede i Enden, hos *An. Lagena* lidt mere afrundede. Heller ikke kunne de spille nogen betydelig Rolle i Slægtskarakteren, da de i det Væsentlige stemme overens med disse Dele hos *Gammarus*. Kindbakterne (Mandibulæ) ere stærke, langs den indre Rand forsynede med tre Tandknuder; den øverste Rand viser mod det yderste Hjørne et temmelig dybt Indsnit; Famlerne ere temmelig korte. Det andet Par Kjæbers nederste Lap er meget lille, i Enden forsynet med nogle lange, fjerdannede Börster. Tykkeføddernes Famlere ere lange, de inderste Endeplader smalle, linieformige.

De tre til Slægten *Anonyx* henhørende Arter adskilles letteltigen ved følgende Diagnoser:

*) Dette Slægtsmærke mener jeg iøvrigt ikke, at der kan lægges sønderlig Vægt paa; thi hvorvel det passer paa de tre, her beskrevne, Arter, vilde man naturligviis ikke kunne udelukke en Form af Slægten *Anonyx*, som i andre Henseender stemmede med den, paa Grund af smaa Öjne.

1. *An. Fahlii*: antennis brevibus, invicem eadem fere longitudine, quartamque totius longitudinis*) partem efficientibus; oculis elongato reniformibus.

2. *An. Lagena*: antennis brevibus; inferioribus superiores tertia parte antecellentibus, quartamque totius longitudinis partem æquantibus; oculis clave formam imitantibus.

3. *An. appendiculosus*: antennis longioribus; inferioribus dimidia fere parte superiores vincentibus, dimidiamque totius longitudinis partem æquantibus; flagello antennarum omnium terminali ad finem uniuscujusque articuli monstrante appendiculum; oculis clave imaginem referentibus.

Afbildninger: 1, a. *Anonyx Lagena*; b. de överste Föleres Appendix; c. Haleappendices; d. Kindbakker; e. förste Par Kjøber; f. disses inderste Plade stærkere forstørret; g. andet Par Kjøber; h. Tyggefødderne; k. disses yderste Plade; i. Öjet; l. förste Par Fødder; m. andet Par Fødder; n. dette Pars sidste Led.

2, a. *An. appendiculosus*; b. nogle Led af de nederste Föleres Svøbe; c. de to sidste Led af förste Par Fødder; d. Öjet; e. Tyggeføddernes överste Plader; f. Enden af det andet Fodpars sidste Led.

Gammarus Sabini Leach.

(Sabines app. tab. 1, fig. 8—11)**)

Da denne Amphipod hörer til de störste i Ordenen, og tillige synes at være temmelig almindelig overalt paa de grønlandske Ryster, maa man undre sig over, at den er undgaaet Fabricius's Opmærksomhed.

Længden af de störste Individer, naar de ligge sammenkrummede i deres naturlige Stilling, er 1" eller lidt mere; udstrakt holder Dyret fra Panderanden til Halespidsen $1\frac{1}{3}$ ", og naar Fölerne medregnes $1\frac{5}{8}$ ",

*) A margine frontali ad apicem appendicium caudalium.

**) Mindre god Afbildning.

enkelte Individer vel endog 2". Højden er $\frac{1}{3}$ "*); Tykkelsen 5 til $5\frac{1}{2}$ " eller vel endog mere hos Hunnerne.

Hovedet er, som hos Amphipoderne i Almindelighed, lidet; dog længer end Kroppens første Ring. Mellem Øjnene hæver sig en Kam, som bagtil er bredere og tillige fladere, fortil tilspidser sig hornagtigt (hvorved den bliver skarpere), og ender i den korte Fremragning, som Midten af Panderanden danner.

Øjnene ere store, nyredannede, den bageste Rand udbuet, den forreste kun meget lidt indbøjet; fornedene ere de bredere end foroven.

Fölerne ere omtrent af lige Længde, og naae til den bageste Rand af Kroppens femte Led. Hos et Individ af $1\frac{1}{3}$ " fra Panderanden til Halespidsen udgjøre de $\frac{1}{2}$ ".

Første Led af de *øverste* Föleres Skaft er tykkere men næppe længer end det andet, og dette ikke betydeligt længer end det tredje. Svöben er omtrent $1\frac{1}{2}$ Gang saa lang som Skaftet; hos et stort Individ har jeg talt omtrent 40 Led i Svöben (hos et noget mindre 50 o. s. v.), hvilke kun ere forsynede med meget korte Börster; de første Led ere kortere og tillige utydeligere end de sidste. Bisvöben, der omtrent er af Længde som Skaftets andet Led, bestaaer hos store Individer af fem Led: et langt, cylindrisk Led; tre kortere, kølledannede, indbyrdes næsten af lige Længde; og endeligen et meget lille, konisk, som ender med mange smaa Börster, der danne ligesom en Pensel.

De *nederste* Föleres Skaft er af Længde omtrent som de *øverste*; Svöben tæller nogle og tredive til 40 Led, hvilke vise samme Længdeforhold, som ved de *øverste* Fölere er bemærket, men ved Svöbens Rod blive endnu utydeligere, og ere ligesom sammensmeltede.

*) Efter min sædvanlige Beregningsmaade, fra Rygfladen af Kroppens fjerde Ring til den nederste Rand af fjerde Sideplade. Hvis man hos ægbærende Hunner vilde regne til Bugfladen, blev Højden endel større.

Kindbakkerne ikke meget store og deres *Famlere* ikke ret lange, men af stærk *Bygning*; *Rjæberne* smaa og spæde; *Tyggföddernes* *Famlere* af meget svær og plump *Bygning*.

De to første *Par Födder* stemme ikke alene overeens i *Form* men ogsaa i *Störrelse*. *Haanden* er temmelig lille, ikke bredere end foregaaende *Led*, af en langstrakt ægdannet eller næsten konisk *Form*, idet den ved *Roden* er bred men i *Enden* tilspidset. Den bageste *Rand* af disse *Födder* er temmelig tæt besat med stærke *Börsteknipper*, hvilke paa *Haanden* danne en dobbelt *Række*. Den bevægelige *Klo* er forholdsviis stor og stærk.

Tredie og fjerde Par Födder vise den for disse *Fodpar* hos *Gamarus*arterne almindelige *Form*, og ere altsaa indbyrdes eensdannede, men *tredie Par* overgaaer det *fjerde* ikke ubetydeligt i *Störrelse*.

De tre sidste *Fodpar* ere eensdannede, men *femte Par* er langt mindre end de to følgende. *Sjette og syvende Par* ere lige store, undtagen hvad det første pladedannede *Led* angaaer; thi dette er hos *syvende Par* betydeligt større end hos *sjette*. Som en *Særegenhed* ved disse tre *Fodpar* fortjener at bemærkes, at det første pladeformige *Led* ikke har den nederste *Rand* dybt indskaaren, men at det andet *Led* er fæstet til denne *Rand* uden at optages i et *Indsnit*.

Betegnende for nærværende *Art* er den *Kam*, eller, om man heller vil, den *Række Tænder*, som hæver sig langs *Ryggens Middellinie* ikke blot paa *Bryststykket* eller *Kroppens* syv første *Ringe*, men ogsaa paa de fire følgende til *Bagkroppen* henhørende *Ringe*. Paa *Kroppens* første *Ring* har *Fremragningen* mere *Form* af en *Kam* eller *Kjøl* end af en *Tand*; den naaer fra *Ryggens* forreste til dens bageste *Rand*, hæver sig mest i *Midten*, og skraaner jævnt og afrundet ned saavel fortil som bagtil. Paa alle de følgende *Ringe* begynder *Tanden* først at hæve sig et *Stykke* bag *Ringens* forreste *Rand*, og den følgende *Tand* er stedse større end den foregaaende, de to sidste dog undtagne. *Anden* og *tredie*

Rings Tænder ere mindre end første Rings, hvorimod Tandformen bliver tydeligere hos dem, efterdi den største Højde er trængt tilbage mod den bageste Rand, og Bestræbelsen allerede spores, om jeg saa maa sige, til at rage ud over denne. Paa fjerde Ring udtaler dette sig endnu tydeligere, og de fem følgende Kjole have fuldkomment Form af sammentrykkede, krumme, spidse, bagud fremragende Hugtænder. Paa den tiende Ring er Tanden lidt lavere end paa den niende, og nærmer sig igjen til Ramformen, da den ingen Spidse har, og næppe heller kan siges at rage frem over Ringens bageste Rand; ved et lille Indsnit i Midten er den ligesom deelt i to afrundede Lapper. Kjolen paa følgende Led er endnu meget lavere og mindre iøjefaldende, samt ved et dybere Indsnit tvedeelt. Paa alle de større Tænder bemærkes en lysere Tværstribe, der ligesom afgrænder dem fra Ringen, og betegner dem som senere Tilvæxter.

Sidepladerne (Epimererne) tiltage i Størrelse fra den første til den fjerde: disse fire have en temmelig regelmæssig, fiirkantet Form, og selv bageste Rand af den fjerde viser kun meget ringe Spor til Indsnit. De tre sidste Sideplader aftage efterhaanden i Størrelse, og have den sædvanlige, korte men brede, forneden indskaarne Form.

Bagkroppens *tre første Par falske Födler* ere omtrent eens: fra et langstrakt, fiirkantet Grundled eller Plade udgaae jevnside to tilspidsede Endeled, som ere længere end Grundledet, men indbyrdes omtrent af eens Længde; ethvert af disse Endeled bestaaer af en Mængde (over 50) Smaaled, af hvilke det første omtrent er saa langt som 6 eller 7 af de følgende tilsammentagne; fra hvert af disse Led udgaaer mod hver Side en lang Börste. Hos det *fjerde og femte Par falske Födler* er Grundledet noget længere end de to Endeled, og af disse er det yderste noget kortere end det inderste. Grundledet viser langs sin indre Rand en Række Torne, og er endvidere i Enden forsynet med to stærke Torne. Endeledene ere ikke deelte i Smaaled; det inderste har

Hh*

stærke Torne (7—8) langs begge Rande, det yderste kun korte Torne langs den inderste Rand; i Enden er hvert af dem forsynet med 3 Torne, af hvilke den midterste er stor og stærk, de to mod Siderne derimod saa smaa, at de let kunne oversees. — Istedetfor at fjerde og femte Par falske Födder ere Springfödder, viser *sjette Par* atter en Svömmeform, skjönt forskjællig fra den hos de tre förste Par falske Födder: Grundleddet er kort, og har næppe Halvdelen af Endeledenes Længde; disse ere brede, flade, noget ovale, langs den indre Rand besatte med temmelig lange Börster; det yderste er noget större end det inderste, og langs Yderranden forsynet med nogle Torne.

Bagkroppens *syvende Ring* repræsenteres ikke her ved tilspidsede Appendices, men kan virkeligen siges at være tilstede i Form af en lille, langstrakt, i Enden noget smallere Plade, hvis nederste Rand ved to meget smaa Indsnit deles i tre afrundede Lapper, af hvilke Sidelapperne ere lidt bredere, den mellemste derimod lidt mere fremragende; fra hvert af Indsnittene udgaaer en lille Börste. Det forekommer mig, at denne Form endnu tydeligere, end de samme Deles Form hos *Gamm. Othonis* Ml.-Edw., beviser, at det syvende Par Appendices hos andre Amfipoder virkeligen er analogt med de langhalede Krabbers syvende Abdominalring.

De *fire Blade*, der danne Hunnernes Brystsæk ere af en langstrakt Ægform, bredere i den frie Ende; Randen er fiint krenuleret og tæt besat med lange, blöde Haar.

Denne Amfipod kan tjene til Beviis paa, hvor nödvendigt det er at forfølge Udviklingsstadierne, dersom man ikke vil udsætte sig for at fordoble Arterne. Ved at undersøge de endnu i Moderens Brystsæk opbevarede Unger, fandt jeg hos disse saadanne Forskjælligheder, at jeg, om jeg havde truffet dem afsondrede fra Moderen, ikke vilde have anet, at de maatte henføres til denne Art. De savnede nemlig ethvert Spor af den langs Ryggens Middellinie sig hævende Kjöl, som er saa

karakteristisk for *Moderen*. Fölerne ere forholdsviis meget tykkere hos *Ungen*, og besatte med tydeligere Børster; de överstes Svöbe bestaaer kun af fem Led, Bisvöben af to Led. De nederste Föleres Svöbe har kun sex Led; egentligen er ingen Grændse eller Adskillelse antydet mellem Skaft og Svöbe, paa Grund af den sidste Tykkelse og Længden af dens Led. Hovedet er temmelig stort, idetmindste saa langt som Kroppens to første Ringe, og Pandespidsen mere fremragende end hos den *Voxne*. Öjnene ere mindre, ikke nyredannede men ovale, og foroven, som jeg mener, lidt bredere end forneden. Födderne ere af en meget tykkere og plumpere Form. Længden af disse Individuer er henimod $2\frac{1}{2}$ '''.

Gammarus Sabini er nedsendt fra *Sydpröven*, *Julianehaab*, *Fiskenæsset*, *Godthaab* og *Omenak*, og forekommer upaatvivleligen paa hele den grønlandske Kyst.

Jeg kan ikke forlade denne Art, uden at gjøre opmærksom paa, at jeg i det nordlige Kattegat, især ved Hirtsholmen, har fundet nogle faa Individuer af en *Gammarus*, hvilken jeg uden al Betænkning vilde have opstillet som en ny Art, dersom de betydelige Forandringer, *G. Sabini* undergaaer i sin Tilvext, havde været mig ubekjendte. Nu derimod vover jeg ikke, idetmindste ikke uden yderligere Erfaringer, at adskille den fra *G. Sabini*, da de Forskjælligheder, den viser, muligen alle kunne forklares af Individernes yngre Alder. Mine Exemplarer ere alle tagne af Fiskegarn, der havde været udsatte paa 4 til 5 Fyne Vand. Længden af de störste Individuer udgjör 5''' eller lidet mere. Spor til Generationsvirksomhed bemærkes hos ingen af dem, skjönt de ere samlede i flere Sommermaaneder. De vigtigste Omständigheder, hvori de stemme overeens med *G. Sabini* ere: begge Fölerpars ligestore Længde; Formen af Munddele, Födder, Epimerer, *Haleappendix* og Ryggens sidste Tænder (især maa *Tænderne paa Bagkroppens tredie og fjerde Ring* vel mærkes). De Forhold, hvori de

afvige, ere især: Øjnene ere ikke nyredannede men ovale, maakee foroven lidt bredere end forneden; begge Følerparrenes Svøbe har kun henimod en Snees Led, Bisvøben 4 Led; Fødderne ere tildeels besatte med en Mængde meget lange Haar; Ryggens Kjol viser sig først tydeligt fra den femte Ring*) o. s. v. Ved at sammenligne disse Forskjælligheder med hvad ovenfor er anført om de spæde Unger, synes idetmindste for en Deel Overgangene at blive iøjefaldende. Fortsatte Undersøgelser ville maaskee sætte mig istand til at afgjøre denne Sag, enten ved at finde større Individer i Rattegattet; eller ogsaa ved at opdage mindre, med Æg forsynede og altsaa voxne.

Afbildningerne: Tab. 1, fig. 5, a. Gamm. Sabini; b. Bisvøben; c. Kindbakken; d. første Par Kjæber; e. andet Par Kjæber; f. Tyggefødderne; g. femte Par Fodder; h. første Par falske Fodder; i. femte Par falske Fodder; i*. Spidsen af disse Fodder stærkt forstørret; k. Bagkroppens sjette Led med sjette Par falske Fodder og Haleappendix; l. Haleappendixet stærkere forstørret; m. en af Hunnens Brystplader.

Gammarus loricatus Sab.

(Tab. 1, fig. 4).

Et eneste, lidt mutileret Individ af denne Art, som nogle Steder nordligere skal være hyppig (f. Ex. i *Prinds Regentens Indlöb*), er nedsendt fra det sydlige Grønland af Kaptajn *Hollböll*, og opbevares i det kgl. Museum.

Gammarus loricatus udmærker sig ved en langstrakt, sammentrykket Form, ved Pandehornet, Ryggens Saugkjøl og ved Størrelsen af de to første Fodpars Hænder.

Det undersøgte Individ's Længde er fra Pandehornet til Bagkroppens Krumning 9''' ; fra Pandehornet til Halespidsen, naar Dyret udstrækkes, lidt over 1'' ; Højden omtrent 1 $\frac{3}{4}$ ''' .

*) Vel at mærke: seet fra Siden; thi betragter man Dyret ovenfra, kan man forfølge Kjolen ret tydeligt lige fra første Rings forreste Rand; ogsaa er dette Tilfældet fra Siden hos enkelte Individer.

Hovedet, som er lidt længer end første Ring, viser langs Pande-fladen en Kam, der fortil mellem Øjnene udsender et langt, sammentrykket, overmaade spidst og omtrent under en Vinkel af 45° nedadkrummet Horn. Hornet overgaaer Hovedet i Længde, og naaer næsten til Enden af de överste Föleres første Led*)

Øjnene ere af Middelstörrelse, elliptiske, sorte.

Det överste Fölerpar, som overgaaer det underste i Længde, vilde tilbageböjet næsten naae til den bageste Rand af Kroppens sidste (syvende) Ring, eller dog ud over den sjette. Længden er $5\frac{1}{2}'''$. Skaf-tet er lidt kortere end Svöben; det første Led overgaaer det andet lidt i Længde og Tykkelse, og dette atter det tredie. I Svöben talte jeg 29 Led. *Bisvöben* er meget kort (den naaer kun Enden af Svöbens fjerde Led), stump, treleddet.

De nederste Föleres Længde udgjör omtrent $5'''$. Skaf-tet er af samme Længde som de överste Föleres Skaf-t, og dets to sidste meget lange Led have indbyrdes lige Længde. Men Svöben er særdeles kort (omtrent $\frac{1}{2}'''$), og tæller kun 8 Led.

Förste Par Födder er stort, af stærk Bygning: første Led det længste, linieformigt; andet og tredie Led meget korte; fjerde Led trian-gulært, bagtil uddraget i en Spidse eller ligesom en Spore, der er besat med Börster; femte Led eller Haanden meget stor, langstrakt, oval med den tilspidsede Ende nedad; sjette Led en meget lang, men tynd, krum og spids Klo.

Det andet Par Födder stemmer overeens med første, men er endnu større og stærkere, fjerde Leds Spore mere fremtrædende, Haan-den mere langstrakt o. s. v.

Tredie og fjerde Par Födder ere af sædvanlig Form, men af svag Bygning og forsynede med en lille, temmelig plump Klo.

*) *Sabine* beretter imidlertid om Hornet, at det hos nogle Exemplarer er saa lidet, at det næppe kan bemærkes, medens det hos andre er meget stort.

Det Samme gjælder om de *tre sidste Fodpar*, hvis Grundled eller Laar dog ere af en ualmindelig langstrakt og smal Form.

De *fire første Sideplader* tiltage gradevis i Størrelse. Af Form ere de firkantede med afrundede Vinkler, eller noget ovale; *femte Sideplade* er bred, den nederste Rand med et dybt Indsnit og en fortil fremragende Spidse; *sjette Sideplade* er ligeledes bred, med et dybt, vinkelformigt Indsnit i den nederste Rand; *syvende Sideplade* har Form af en Firkant, hvis Længde er meget større end Højden.

Kroppens Ryglinie er langs Midten forsynet med en *Rjöl*, hvilken paa de fire første Ringe endnu ingen Saugtagger viser, hvorimod den paa de følgende Ringe forlænger sig bagud, saaledes at hver Ring bliver forsynet med en *bagudrettet Spidse* eller Torn. Ogsaa Bagkroppens fem første Ringe have saadanne Torne. Tornenes Antal bliver saaledes 8, af hvilke den fjerde, femte og sjette ere de største, de foregaaende og efterfølgende derimod gradevis aftage. Ogsaa langs hver Side viser sig en *Rjöl* eller fremragende Linie, dog uden Torne. Den opstaaer derved, at Kroppens Ringe ovenover Sidepladerne bøje sig lidt ud, men den fortsætter sig ogsaa paa Bagkroppens Ringe.

De *falske Födler* ere af sædvanlig Form, men femte Par er meget kortere end fjerde og sjette Par.

Haleappendicerne ere meget smaa, to i Tallet, tydeligt adskilte til Roden, af stump-konisk Form.

Tab. 1, fig. 4, a. Hovedet af *Gamm. loricatus*; b. de överste Fölere; c. de nederste Fölere; d. *Haleappendices*.

Gammarus pingvis Kr.

(Tab. 1, fig. 5).

Denne nye Amfipod, som synes at forekomme sjeldnere paa de grønlandske Kyster, er vel sammentrykket ligesom de övrige *Gammarus*arter; dog saaledes, at den endnu viser en temmelig fyldig Form (især hos store Individ), og en fladt-afrundet Ryg, hvilket har foranlediget Artsnavnet *pingvis*.

Længden $5\frac{1}{2}'''$; Højden lidt mere end $1'''$; imidlertid har jeg ogsaa seet enkelte Individider af $8'''$ Længde.

Hovedet er af middelmaadig Størrelse, og har idetmindste ligesaa stor Længde som de to første af Kroppens Ringe. Panden viser mellem de överste Fölere en meget lille Spidse.

Öjnene ere af Middelstørrelse, brede, nyredannede, men kun meget lidt indbøjede fortil, medens den bageste Rand er stærkt udbuet. Foroven ere de lidt bredere end forneden.

De överste Fölere, som hos et Individ af $5\frac{1}{2}'''$ Længde omtrent holde $2'''$, ere en Trediedeel kortere end de nederste, og naae til den bageste Rand af Kroppens femte Ring. Skaftets første Led er omtrent af Længde som andet, men tykkere; andet er baade længer og tykkere end tredje. Svöben er omtrent dobbelt saa lang som Skaftet, og tæller en Snees Led (hos de fleste Individider endog indtil 25). Bisvöben er meget kort (omtrent som Svöbens tre første Led) og tynd; da den tillige ligger tæt op til Svöben, kan den let oversees. Hos de største Individider talte jeg 5 Led i den; hos de mindre 4, af hvilke de tre første ere lige lange, cylindriske, det fjerde kortere, konisk.

De nederste Fölere have $5'''$ Længde, og naae til den bageste Rand af Bagkroppens første Ring (eller med andre Ord til Enden af den ottende Ring). Skaftet rager næsten med hele sit lange sidste Led frem foran de överste Fölernes Skaft. Svöben, der omtrent er dobbelt saa lang som Skaftet, har 50—40 Led. Börster bemærkes i Enden af alle Led af begge Fölerparrene, dog kun korte.

Munddelene frembyde intet Mærkeligt; kun synes det ved Sammenligning med *Gammarus Sabini* at fremgaae, at Kindbakker og Tyggefödder ere af en noget svagere Bygning.

Förste og andet Par Födder, som indbyrdes omtrent stemme overens, ere smaa, og udmærke sig især ved Hændernes ringe Størrelse. Femte Led er nemlig noget langstrakt, smalt, mod Enden tilspidset og kun

forsynet med en lille og svag Klo. Første Led er det længste og tillige det bredeste, dernæst fjerde og efter dette femte; de andre (korte) Led ere ikke sønderligt forskjællige i Længde.

Tredie Par Födder er noget længere end de foregaaende, men ikke stærkere; første Led er det længste, dernæst tredie og femte, som indbyrdes omtrent ere lige lange; lidt kortere er fjerde Led; andet Led er kortest, og staaer endog tilbage for Kloen i Længde.

Fjerde Par Födder stemmer overens med tredie Par; kun er det lidt mindre.

De tre sidste Fodpar ere eensdannede og af almindelig Form; sjette Par er lidt mindre end de to andre.

De falske Födder give ingen Anledning til Bemærkninger; sjette Par er imidlertid kortere end de foregaaende.

Haleappendixet bestaaer kun af een Plade, som i Enden er lidt smallere end ved Roden, og stumpt afrundet*). Kroppens fjerde *Sideplade* har et Indsnit i den bageste Rands överste Deel. Bagkroppens tredie Ring har paa den bageste Rand, langt nede paa Siderne, to Spidser eller Torne, hvilke frembringes af to Indsnit, og af hvilke den överste er störst. Rygfladen viser derimod i hele sin Udstrækning ikke mindste Spor til Kjöl eller Torne.

Ved følgende Diagnose adskilles denne Art letteligen fra alle andre bekjendte Gammarusarter:

Gammarus pingvis: oculis reniformibus; antennis inferioribus superiores tertia parte vincentibus; dorso levi (per totam longitudinem nullum carinae, dentium, spinarumve monstrante vestigium); manibus primi secundi-que pedum paris exiguis, fere linearibus, ungula praeditis parva; appendice caudali unica, lamellari, postice obscurius triloba, duabusque instructa setis minutissimis.

*) Ved en meget høj Forstörrelse og ved Hjælp af Præsning bemærkedes, at Haleappendixet har samme Form som hos *G. Sabini*, kun mindre tydeligt. To smaa Indkarvninger dele den nederste Rand i tre smaa Lapper, og udsende hver en meget lille Börste; men den mellemste Lap er her bredere end Sidelapperne.

Kun nogle faa Individer af denne Art ere nedsendte af Hr. *Vahl* fra *Julianehaab*.

Afbildningerne: Tab. 1, fig. 5, a. Bisvöben; b. første Par Födder; c. tredje Par Födder; d. Bagkroppens to sidste Ringe med Haleappendix; e. Haleappendixet stærkere forstørret; f. Bagkroppens tredje Ring, seet fra Siden.

Gammarus Locusta Montagu.

Den almindeligste*) af alle grønlandske Amfipoder stemmer saa fuldkomment overeens med den paa vore Kyster hyppigst forekommende Amfipod, *G. Locusta*, at jeg ingen Grund seer til at adskille dem. Foruden Individer fra Grønland og den danske Ryst har jeg ogsaa undersøgt Individer fra Spitsbergen. Jeg finder kun Lejlighed til den Bemærkning, at jeg aldrig har truffet saa store Individer hos os, som de, der stundom nedsendes fra Polaregnene. Jeg kan aldeles ikke tvivle paa, at den er identisk med *Fabricius's Oniscus pulex* (n. 251 pag. 254), uagtet hans Beskrivelse nogle Steder er utydelig, andre Steder endog afvigende**).

At beskrive denne velbekjendte og i Europas Have saa hyppige *Gammarus*, vilde her være overflødigt. Jeg forbeholder mig dette for den danske Fauna, hvis Krustaceer jeg tænker at gjøre til Gjenstand for et eget Arbejde.

Som en Formodning anfører jeg, at denne Amfipod maaskee kunde være identisk med *Cancer nugax* og *Gammarus nugax* hos de engelske Rejsende (lige fra Phipp's Tid); den anføres af alle, og angives som meget hyppig i de arktiske Have; men kun meget lidt vides iøvrigt eller kan slutes om den af Phipps ufuldkomne Afbildning.

*) Idetmindste den, som nedsendes hyppigst, i størst Mængde og fra alle Kolonierne.

**) Eller, rigtigere sagt, fejlfuld; f. Ex. naar han kun angiver fem Led i Födderne.

Amphithoe carinata Rhrdt.

(Tab. II, fig. 6).

Formen er langstrakt, stærkt sammentrykket, dog forholdsviis kun af ringe Højde. *Ryggen*, der ikke synes at være meget krummet under *Dyrets* naturlige *Stilling*, har i sin hele *Strækning* en skarp, tagformig *Kjøl*.

Længden af de største *Individer*, jeg har seet, udgjör fra *Pande-* til *Halespidsen* omtrent $1\frac{1}{4}''$; *Højden* næppe $\frac{1}{4}''$; den største *Tykkelse* $1\frac{1}{2}'''$.

Hovedet, som, fra *Enden* af *Pandespidsen* regnet, er lidt længer end *Kroppens* to første *Ringe* tilsammentagne, har langs *Middellinien* af dets *øverste Flade* en skarp *Ram* eller *Kjøl*, hvilken fortil forlænger sig til et fremragende, ubetydeligt nedadböjet og i *Enden* stumpt-afrundet *Horn*. Dette *Horn* er stærkt sammentrykket, men dog viser sig paa hver *Side* af det en ophöjet *Linie* eller *Kjøl*, som stiger op nedenfra, er noget krum, og naaer næsten til *Enden* af *Hornet*.

Begge *Fölerparrene* have samme *Længde* (omtrent $4\frac{1}{3}'''$); de indeholdes $5\frac{1}{2}$ Gang i *Længden* fra *Pande-* til *Halespidsen*, og naae udover den bageste *Rand* af *Kroppens* fjerde *Ring*.

De överste Föleres *Skaft* er omtrent af *Længde* som *Svöben*, men meget kortere end de *nederste Föleres* *Skaft*; første *Led* er af *Længde* som andet, men meget tykkere; andet *Led* er baade meget længer og tykkere end tredje. I *Svöben* tælles omtrent 20 *Led*.

De nederste Föleres *Skaft* er længer end *Svöben*, som har omtrent 16 *Led*. *Skaftets* to sidste *Led* ere meget lange, indbyrdes omtrent lige lange, (hvert af $1'''$ *Længde*); de to første *Led* ere derimod, som sædvanligt, meget korte, og fra *Roden* af det andet af disse*) udgaaer paa *Underfladen* en lille men stærk, frem- og nedadrettet *Torn*, som i *Enden* har en kort, stiv *Börste*.—Begge *Fölerparrene* ere langs den *underste Rand* besatte med temmelig lange *Börster*, der tildeels sidde knippeviis.

*) Eller nøjagtigere: ved *Roden*, thi *Tornen* synes at tilhøre første *Led*.

Öjnene, som ere anbragte paa en, mellem de överste og nederste Fölere fremtrædende Udbøjning af Hovedets forreste Siderande, ere temmelig smaa, aflangt-rundagtige med større Længde- end Höjdediameter.

Munddelenes Form frembyder kun lidet Særegent. Med Undtagelse af Tyggefüdderne, der ere lange og stærke, skjönt noget smalle, ere de övrige Dele temmelig smaa. Kindbakkernes Famlere ere anbragte paa en fremragende Knude; første Led er meget kort, de to andre ere lange.

Förste Par Födder ere korte, men af stærk Bygning og besatte med mange Börster; første Led meget længer end noget af de følgende; andet Led det korteste og særdeles kort; tredie Led kun ubetydeligt længer; fjerde og femte Led, som indbyrdes ere lige lange, staae i Længde omtrent midt imellem tredie og første; femte Led eller Haanden har en temmelig særegen Form: noget skjævt-oval i Enden tilspidset, kort men temmelig bred, forsynet med en stærk Klo.

Andet Par Födder stemmer i Bygning overeens med første, men er længere, Haanden forholdsviis mere langstrakt og smal, Kloen svagere o. s. v.

Tredie og fjerde Par Födder have den sædvanlige Form, og ligne altsaa hinanden; kun er fjerde Par lidt mindre end tredie. Ledenes Længde tiltager i følgende Orden: andet, fjerde, femte, tredie, første; Kloen er længer end fjerde Led.

De tre sidste Fodpar ere vel dannede efter den, for disse Fodpar sædvanlige, Form, men vise dog et Par interessante Afvigelser. Laarene eller det første Led af femte og sjette Par have mere Külle- end Pladeform; og paa alle tre Par er Kloen, som ellers plejer at være rettet fremad, drejet udad, ja endog tilbage, især hos syvende Par. Dette sidste Forhold har jeg ikke iagttaget hos nogen anden Amfipod; men efter *Milne-Edwards* Afbildning af *Gammarus ornatus* kunde man have Ret til at formode, at noget Lignende maa finde Sted hos denne, skjönt det ikke berøres i Beskrivelsen.

De sex Par falske Födder have, i Almindelighed talt, den sædvanlige Form. Tredie Par er lidt kortere end de to første; sjette Par rager mere frem end femte og mindre end fjerde; begge dets Endeled ere omtrent lige lange, medens hos femte Par det inderste er kortere end det yderste.

Haleappendixet har en ret mærkelig Form: det er ovalt, men bagtil dybt kløftet (i omtrent $\frac{2}{3}$ af Længden); Endefligene ere meget stumpt afrundede; hver forsynet med en lille, stærk Torn i Midten af den bageste Rand.

Uagtet forsynede med en skarp Kjöl, vise Kroppens fem første Ringe intet Spor til en bagudfremstaaende Torn eller Tand. Sjette Ring gjør først Begyndelsen hermed; paa den syvende er Tandens meget tydelig, og endnu stærkere og mere iøjefaldende bliver den paa Bagkroppens fire første Ringe. De to sidste Ringe derimod ere uden Torne eller Spidser.

Første Sideplade (Epimer) har Form af en langstrakt Fiirkant, hvis bageste Rand er lidt udbøjet, den forreste ubetydeligt indbøjet. Anden Sideplade er større end første, ægdannet, fornedet lidt tilspidset. Tredie Sideplade er bredere end anden, og har Form af en skjæv Fiirkant, hvis nederste og bageste Vinkel er stump, den nederste-forreste derimod spids og lidt forlænget. Fjerde Sideplade er ligeledes fiirkantet; dog er forreste Rand lidt udbuet, nederste og bageste derimod indbøjede, hvorved begge de nederste Vinkler blive spidse, den bageste dog meest. Tredie og fjerde Sideplade have en ophøjet Kam, som løber perpendikulært fra den överste til den nederste Rand, og ligesom deler hver af disse Plader i to Dele, af hvilke den forreste Deel er störst. Hos de tre sidste Sideplader er Brededimensionen, som sædvanligt, störst, og de have intet Mærkeligt i deres Form.

De Plader, der danne Hunnens Brystsæk, ere lange, smalle,

linieformige, besatte langs Randen med mange, meget lange men bløde Haar. Randen af disse Plader har et krenuleret Udseende.

En Unge, som jeg udtog af Moderens Brystsæk, viste omtrent de samme Forskjælligheder, som jeg under *Gamm. Sabini* har omtalt. Til Pandehornet fandtes netop kun det første Spor; Fölerens Svøbe havde kun fire til fem Led, men syntes iøvrigt at vise samme Længdeforhold til Skaftet som hos den Voxne; Kroppen var mindre sammentrykket, og ene Bagkroppens fjerde, og maaskee dens tredie, Led gave Antydning af Tænder, da Rygfladen iøvrigt var afrundet og glat.

Amph. carinata er opdaget af Hr. Vahl paa en Rejse mellem *Holsteinborg* og *Godhavn*.

Følgende Diagnose vil være tilstrækkelig til at adskille denne Art fra de andre bekendte Arter af Slægten *Amphithoe*.

Amph. carinata: fronte rostrata, rostro horizontali, obtuso, mediocris longitudinis; antennis æqualibus; oculis parvis, longitudinaliter ellipticis; corpore valde compresso; dorso per totam longitudinem carinato, postice vero (a sexto annulo ad undecimum) dentato; unguis pedum quinti, sexti et septimi parvis extrorsum retroque flexis; appendice caudali unica, postice profunde incisa, spinisque duabus minutis terminalibus prædita.

Afbildningerne: Tab. I, fig. 6, a. *Am. carinata* forstørret; b. Gjenemsnit over fjerde Ring; c. de nederste Föleres Grundled; d. Pandehornet; e. Kindbakker; f. første Par Kjæber; g. andet Par Kjæber; h. første Fodpars Haand; i. Haleappendixet; k. en Plade af Brystsækken.

Amphithoe Hystrix.

(*Acanthosoma Hystrix* Owen).

(Tab. II, fig. 6).

Denne *Amphithoe*, hvis Form ikke er sønderligt sammentrykket, udmærker sig i høj Grad ved de fem, meget iøjefaldende Tornerækker,

som pryde Ryg og Sider. Den synes ikke at blive ret stor. Det her beskrevne Individ havde en Længde af 5''' fra Panderanden til Hale-spidsen. Dog har jeg seet Individer, der vare endeel større.

Hovedet er lidet, og viser i Midten af Panderanden intet Horn, men kun en stump Vinkel.

De överste Fölere ere meget kortere end de nederste, og naae ikke engang disses halve Længde (de holde omtrent $1\frac{3}{4}$ '''). Skaftet har ikke Halvdelen af Svöbens Længde: dets förste Led, som er meget tykkere og længere end andet, udsender fra Enden af sin överste Rand en opadrettet Torn; andet Led er ikke sönderligt tykkere end tredie, men meget længer, skjönt ikke dobbelt saa langt. Svöben tæller 20 Led og derover, og dens underste Rand er besat med Haarknipper. Men her maa bemærkes, at, med Undtagelse af de fire förste Led, som alle i Enden af den underste Rand ere forsynede med Haar, af de övrige kun hvert andet i Regelen plejer at vise Haar*). Dette har til Fölge, at de Led, som mangle Haar, let undgaae Opmærksomheden, og at man saaledes tæller et meget ringere Antal Led, end Svöben virkeligen besidder. Haarene sidde i Knipper af 3 til 6 Stykker: först 2—3 kortere, udadrettede; dernæst tre meget længere, opadrettede. Jeg kalder dem Haar og ikke Börster, fordi de ere blöde, og næsten ligne Trevler. Svöbens förste Led er længer end andet og tredie Led tilsammentagne, og meget længer end Skaftets tredie Led.

De nederste Fölere have omtrent 4''' Længde, og naae næsten til den bageste Rand af Bagkroppens tredie Ring. Skaftet er omtrent dobbelt saa langt som de överste Föleres Skaft, idet ikke alene dets sidste men ogsaa en Deel af dets næstsidste Led rage frem foran hiint. Disse to

*) Denne Omstændighed tilligemed den betydelige Længde af Svöbens enkelte Led hos unge Amphipodindivider synes mig at gjøre det rimeligt, at Antalforögelsen af Svöbens Led, som allerede ovenfor oftere er omtalt, skeer, ikke ved Fremvoxen af nye Led, men ved de ældres Deling paa Midten.

sidste Led ere indbyrdes omtrent lige lange. Skaflets to Grundled ere i Enden forsynede hvert med en stærk Torn. Svöben er tre Gange saa lang som Skaflet, bestaaer af idetmindste 50 Led, og er besat med korte Börster.

Öjnene havde hos de af mig undersøgte Individuer tabt deres Farve, men kunde dog skjælnes som lidt ophøjede Kredse*).

Munddelene have kun lidet karakteristisk; for ikke ganske at forbigaae dem med Taushed, vil jeg bemærke, at Rindbakkernes Palper have Grundledet af mere end sædvanlig Længde, og at Famlernes næstsidste Led hos Tyggfödderne er smallere end sædvanligt.

Förste Par Födder ere smaa og svage, og kunne næppe siges at være forsynede med en Haand: förste Led er længere end de tre følgende tilsammentagne, men kun lidet bredere end disse; dets forreste Rand er noget indböjet, den bageste udbuet og forsynet med en Dusk (7 til 8) lange, blöde Haar omtrent paa Midten eller noget højere oppe; andet og tredje Led ere meget korte, indbyrdes næsten af eens Længde; fjerde og femte Led ere længere, men ligeledes indbyrdes omtrent af samme Længde; femte Led eller Haanden er langstrakt, smalt, linieformigt, i Enden forsynet med en meget lille Klo, som lægger sig saa tæt op til dets nederste Rand, at den undertiden bliver vanskelig at bemærke. Paa den bageste Rand af alle Leddene ere Börster, især paa fjerde og femte Led; ogsaa den forreste Rand har nogle Börster paa disse to sidste Led.

Andet Par Födder stemmer i Störrelse og Bygning overeens med förste, og behöver altsaa ingen særegen Beskrivelse.

Tredie og fjerde Fodpar ere af sædvanlig Form, og stemme indbyrdes overeens; förste Led er det længste og bredeste, andet Led det

*) Senere har jeg hos andre Individuer seet Öjnene tydeligt, og fundet den kredsrunde Form bekræftet.

Vid. Sel. naturvid. og mathem. Afh. VII Deel.

korteste; tredie og fjerde Led længere end andet, kortere end femte, indbyrdes omtrent lige lange; Kloen lang, stærk, kun lidt krummet men meget spids. Disse to Fodpar have kun faa og korte Börster.

Femte, sjette og syvende Fodpar afvige ikke i andre Henseender fra den almindelige Form, end i den Tilbøjelighed til skarpe Ranter og fremtrædende Torne, som ogsaa her yttre sig; nemlig i Grundledet eller Laaret, hvis bageste Rand har et temmelig dybt Indsnit i Midten, hvorved en fremragende Vinkel eller Spidse opstaaer oven- og nedenfor Indsnittet.

De sex Par falske Fødder vise intet Mærkeligt; femte Par er endeel kortere end fjerde, hvorimod sjette omtrent rager ligesaa meget frem som dette.

Halappendixet bestaaer af en enkelt, opadrettet Plade, som er lidt tilspidset bagtil, og i Midten af den bageste Rand viser et lille Indsnit.

Alle Kroppens syv Ringe og Bagkroppens tre første Ringe ere bedækkede med fem, eller om man vil med syv Rækker Pigge. Disse udgaae, i Almindelighed talt, fra hver Rings bageste Rand, og ere sammentrykkede, i Enden tilspidsede, bagud rettede. Den første Række løber langs Ryggens Middellinie, og overgaaer de övrige langt i Størrelse. Paa hver Side af denne, omtrent midt imellem den og Sidepladernes Tilheftningslinie, løbe anden og tredie Række. Neden for disse, lige ovenfor Sidepladerne, fremgaaer endnu en Række paa hver Side, den fjerde og femte. Sjette og syvende Række opstaae, om man ellers vil antage disse, derved, at Sidepladerne ikke, som sædvanligt, ere flade, og slutte tæt op til Fodparrenes Grundled, men staae ud fra disse, og ere mere eller mindre krummede og bugtede. — Bagkroppens Ringe vise et forskjælligt Forhold: hos den første udgaae paa hver Side af Ryggens Middellinie fra den bageste Rand fire Torne, af hvilke dog den nederste er meget lille; den anden Ring viser kun tre Torne

paa hver Side, og den tredie kun to. — Paa Kroppens sidste Ring og Bagkroppens tre første Ringe ere Middelliniens Tænder i Enden afstumpede, og den derved opstaaende överste Rand lidt indböjet; dette Forhold viser sig tydeligst paa den sidste Tand (paa Bagkroppens tredie Ring). — Paa de tre sidste af Bagkroppens Ringe har jeg ingen Torne eller Tænder bemærket.

Kroppens første Ring viser et ejendommeligt og mærkeligt Forhold: istedetfor at de følgende Ringe kun ere forsynede hver med fem Pigge eller Torne, har denne 8, idet nemlig de tre midterste her ere *dobbelte*. Middelliniens forreste Torn er den længste, og ligger horisontalt fremad, saa at den, ligesom et Horn, rager frem over Hovedet; den bageste i samme Række er kortere og næsten lodret. Det forreste Mellem-par er rettet skraat fremad, ned og udad; det bageste Mellem-par til Siderne, udad og lidt tilbage. Den nederste Torn paa hver Side af denne Ring har Retning mod Siderne.

Første Sideplade har Form af en skjæv, uregelmæssig Fiirkant, hvis forreste Vinkel er forlænget fremad, og böjet noget ud, hvorved den ligesom danner en Pig. Omtrent samme Form har *anden Sideplade*. Den *tredie* er mindre, noget oval og ikke saa meget fremadrettet; *fjerde* er fortil afrundet men fornedet og bagtil indskaaren, hvorved fremstaae to ned- og tildeels lidt bagudrettede, i Enden afrundede Flige; hos den *femte Sideplade*, der iøvrigt har endeel Lighed med *fjerde*, blive Fligene til Pigge, og ere rettede mere bagud. *Sjette* og *syvende Plade* ere mindre (kortere men ikke smallere), og den bageste Rand udsender een, lang og lige bagudrettet Pig.

Amphithoe Hystrix: fronte non rostrata; antennis superioribus dimidium inferiorum partem non æquantibus; oculis orbicularibus, convexis; corpore parum compresso; annulis thoracis, tribusque abdominis anterioribus series aculeorum quinque præbentibus; primo thoracis annulo præ ceteris aculeato, cornu gerente procumbens et ad caput pro-

Rk*

minens; epimeris femori solito minus appressis, plerumque in aculeos productis; manibus linearibus, ungula prædilis minuta; appendice caudali unica, postice aliquantulum emarginata.

Afbildningerne: Tab. II, fig. 7, a. de øverste Følere; a*. et Par af Svøbens Led, for at vise Anordningen af Börsterne; b. de nederste Føleres Grundled; c. Tyggefødderne; d. første Par Fødder med tilhørende Sideplade; e. tredje Par Fødder med Sideplade; f. de tre første Led af femte Fodpar med Sideplade; g. fjerde Sideplade; h. syvende Sideplade, i. Haleappendixet; k. Gjennemsnit af Kroppens tredje Ring.

Anmærkning. Jeg finder ingen Grund til at tvivle om, at *Acanthosoma Hystrix* Owen (Appendix to Ross's Voyage Pl. B fig. 4—7) jo er identisk med den her beskrevne *Ambithoe*, skjøndt Afbildningen ikke er aldeles overensstemmende, og især Piggene langs Ryggens Middellinie synes mindre rigtigt angivne. Den som Anatom saa udmærkede og berømte *Owen* har, ved at opstille denne Art som en ny Slægt, lagt mindre Bekjendtskab for Dagen til Ambipoderne i zoologisk Henseende*); thi ikke en eneste af de Karakterer, paa hvilke han grunder denne Slægt, kan med Føie anvendes i en Slægtskarakter, nogle af dem ikke engang som Arts-skjælnemærker. For at godtgjøre denne Paastand, hidsætter jeg Owens Slægtskarakter, betegnende dens enkelte Punkter med Tal, til hvilke mine følgende Bemærkninger referere sig.

Ch. gen.: 1. Antennæ inæquales, superiores dimidio breviores, 2. articulo ultimo e plurimis segmentis formato, 5. articulis tertius et secundis superiorum æqualibus. 4. Pedes quatuor antici monodactyli, filiformes, 5. articulo ultimo primi paris unguiculato. 6. Rostrum productum, acutum, undulatum. 7. Oculi parvi.

1. er, og kan ikke være andet end Artsskjælnemærke hos Ambipoderne, og maa netop regnes til de bedste Artsmærker for dem. 2. er

*) Jeg vil ikke tale om, at det Navn, han tillægger Slægten, tidligere er bortgivet af hans Landsmand, *Westwood*, til et Hemipteron. Den store Mængde nye Slægtsnavne, som dagligen dannes, kan ofte gjøre det meget vanskeligt, at undgaac denne Ubælgelighed.

ikke heller et Slægtsmærke, efterdi det er fælleds for *alle* Gammarinæ. 3. kan stundom benyttes som Artsskjælnemærke. 4. Det første Prædikat burde hverken indtræde i Arts- eller Slægtskarakteren; det sidste er et godt Artsmærke, og er tillige det eneste, som maaskee kunde give nogen Støtte for Opstillingen af en ny Slægt, naar, vel at mærke, den gradevise Overgang fra Tilstedeværelsen af en Haand til Forsvindingen af den ikke var let at eftervise hos Slægten *Amphithoe*. 5. kan ikke optages hverken blandt Arts- eller Slægtsmærker, og vil endvidere være aldeles vildledende, naar det ikke sammenholdes med Slægtskarakteren for *Owens* Slægt *Acanthonotus*, hvor det finder sin Modsætning. 6. kunde være Artsmærke, dersom det iøvrigt var rigtigt; men Udtrykket *rostrum* er her mindre rigtigt, og som Følge deraf vildledende, da det bruges om en Udvest, som ikke udgaaer fra Hovedet, men fra Kroppens første Ring. 7. er aldeles ubrugeligt som Slægtsmærke og, uden nærmere Bestemmelse, egentligen heller ikke af sønderligt Værd som Artsmærke. — Af Ovenanførte vil det, som jeg haaber, være aldeles tydeligt, hvor utilstrækkeligt begrundet *Owens* Slægt *Acanthosoma* er; man kunde næsten fristes til den Paastand, at Artsdiagnosen (*A. segmentis novem anticis spinis septem armatis*) vilde have været mere passende som Slægtskarakter og omvendt. — Iøvrigt anseer jeg det for aldeles utvivlsomt, at *Acanthosoma Hystrix* er en virkelig og ægte *Amphithoe*; med mindre man efter uvæsentlige Forskjælligheder vil dele Slægten *Amphithoe* i en Mængde mindre Slægter^{*)}.

Anmærkning 2. Af denne Art ere kun meget faa Individer nedsendte til det kgl. Museum og den nat. Forening, og den synes at være sjælden paa Grønlands Kyst. I stor Mængde skal den derimod (efter Ross) forekomme ved Felix Harbour og især ved Igloodik. Maaskee turde man deraf formode, at *Amphithoe Hystrix* har sit rette Hjem i det højeste Norden. Imidlertid ere de i vore Museer opbevarede Individer alle fra sydlige Distrikter: *Fiskeræsset*, *Godthaab* og *Julianeabaab*.

^{*)} Alt, hvad her er sagt om Slægten *Acanthosoma*, gjælder rimeligviis ogsaa om *Owens* Slægt *Acanthonotus*. Slægtskarakteren ere ligesaa lidet betegnende, og Dyret er vistnok en *Amphithoe*. Dog, da jeg ikke selv har haft Lejlighed til at undersøge det, er denne sidste Paastand ikke hævet over al Tvivl.

Amphithoe Serra Kr.

(Oniscus serratus Fabr. Fn. gr. n. 237.)

(Tab. II, fig. 8.)

Formen er sammentrykket, tyndere for og bag, temmelig tyk derimod i Midten og mod Legemets underste Flade; Ryggens Middel-linie danner en skarp Kjöl, som fra Kroppens fjerde Ring antager Udseende af en Saug.

Længden af det største Individ, jeg har undersøgt, var fra Panderanden til Halespidsen $4\frac{1}{2}'''$. Sammenbøjet derimod i den sædvanlige Stilling, i hvilken Omridset næsten udgjør en Halveirkel, og Legemets Form fremstiller en i Midten overskaaren Diskus, var Dyrets Længde kun $5'''$. Højden udgjør omtrent $1\frac{1}{2}'''$ hos det udstrakte Dyr, maalt paa sædvanlig Maade; men viser sig større hos det sammenbøjede.

Hovedet er lidet, langs Midten af den överste Flade forsynet med en skarp Ram, hvilken fortil förlænger sig til et sammentrykket, ved Roden temmelig bredt, i Enden tilspidset, lodret nedstigende Horn. Dette Horn er næsten saa langt, som de to første Led af de överste Föleres Skaft; paa Siderne viser det en ophöjet Længdelinie.

De överste Fölere ere temmelig korte: de have en Længde af henimod $1\frac{1}{4}'''$, eller næsten som Kroppens fem første Ringe; af Bygning ere de temmelig plumpe, tykke ved Roden, meget spidst tilløbende i Enden. Skaftet er kun lidet kortere end Svöben; i denne talte jeg 12 Led, hvilke alle i Enden af den överste Rand vare forsynede med et Par Börster.

De nederste Fölere, hvis Form ligeledes er plump, ere kortere end de överste, og naae ikke engang $1'''$ Længde. Det vil ikke være overflüdigt at bemærke, at man först, efter at have adskilt dem fra

Hovedet, og lagt dem ved Siden af de ligeledes afsondrede överste Fölerne, faaer en nöjagtig Forestilling om, at disse sidste ere ikke ubetydeligt længere (omtrent $\frac{1}{4}$). Medens Fölerne ere fæstede til Hovedet, synes Forskjællen kun ringe*). Skaftet er længere end Svöben, og omtrent af Længde som de överste Föleres Skaff. Svöben har 8 til 9 Led, og er temmelig stærkt besat med Börster langs den överste Rand**).

Öjnene, som ere anbragte ved de överste Föleres Rod, ere meget smaa, næsten punktformige, kredsrunde, lidt konvexe.

Munddelene udmærke sig ved en fin, tilspidset Form. Især ere Kindbakkerne mærkelige, som foroven forlænge sig til en meget smal og langstrakt Spidse. Famlernes første Led er noget mindre kort end sædvanligt.

Første Par Födder ere af en særdeles spæd Bygning, og mangle aldeles en Haand: andet og tredje Led de korteste, første som sædvanligt det længste; fjerde og femte Led indbyrdes omtrent lige lange, og ikke meget kortere end første; fjerde Led smalt, i Enden endnu smallere end ved Roden; femte Led næsten börsteformigt, Kloen overmaade lille; af Börster bemærkes kun nogle enkelte, lange og bløde paa forreste Rand af første Led.

Andet Par Födder er lidt kortere end første, men af en stærkere Bygning. Det mangler ligeledes Haand, skjönt de to sidste Led mindre ere fjernede fra Haandformen end hos foregaaende Par. Femte Led er kortere end fjerde, temmelig stærkt, i Enden noget tilspidset; Kloen er vel ikke lang, men dog meget længere end hos første Par Födder. Tredie Led

*) Dette forklarer *Fabricius's* Ord: "antennis summis sublongioribus."

**) Fölerne faa Led, plumpe Form og den mindre tydelige Adskillelse mellem Skaff og Svöbe (hvilken jeg ikke har formaaet at gjøre ret anskuelig i min Tegning) synes at lede til den Formodning, at de undersøgte Individuer have været temmelig unge. Men *Fabricius* har ikke seet større Individuer.

fjerner sig noget fra den sædvanlige Form, idet det ligesom er sammensat af en firkantet Hoveddeel og en stump - konisk Forlængelse; tredie fjerde og femte Led have lange og stærke Börster langs den bageste Rand.

De övrige Födder frembyde intet Mærkeligt, kun er hos de tre sidste Par Laaret eller det förste Led begrændset af næsten rette Linier, hvorved det, især hvad syvende Fodpar angaaer, antager en firkantet Form.

De sex Par falske Födder afvige i Intet fra den almindelige Form.

Haleappendixet bestaaer af en enkelt, noget oval Plade, som i Midten af den bageste Rand viser et tydeligt, men kun lidet dybt Indsnit.

Kroppens fjerde Ring viser allerede en svag Antydning til en bagudrettet Tand, hvilken paa de tre følgende af Kroppens Ringe og paa Bagkroppens tre förste Ringe træde stærkere og stærkere frem. Disse Tænder synes mig at have noget Karakteristisk i deres betydelige Fiinhed og Spidshed.

Förste Sideplade er en langstrakt, skjæv Firkant; *anden* Sideplade ligeledes, dog mere uregelmæssigt, da den forreste Rand er noget konvex, og den nederste - forreste Vinkel træder stærkere frem; *tredie* Sideplade adskiller sig fra anden ved et smalt Udsnit af bageste Rands nederste Deel; *fjerde* Sideplade viser to betydelige Udsnit, et i den nederste og et dybere i den bageste Rand; som Fölge heraf danner forreste Rand forneden en spids og nedadrettet Vinkel; bageste Rand derimod en bagudrettet Vinkel; *femte* Sideplade falder i Öjnene ved en stærkt fremtrædende Spidse eller Forlængelse fra den bageste Deel af dens nederste Rand.

Bagkroppens tredie Ring viser paa hver Side i den bageste Rand to dybe Udsnit, hvorved to bagud fremragende Spidser dannes. Disse frembyde den Mærkelighed, at de ere besatte med mindre Torne: den underste med et ikke ubetydeligt Antal langs underste og överste Rand, den överste kun med to i Enden.

Uagtet maaskee en eller anden enkelt Omstændighed i denne Beskrivelse kunde synes ikke fuldkomment at svare til Fabricius's Beskrivelse, nærer jeg dog ingen Tvivl om, at nærværende Art virkeligen er identisk med *Oniscus serratus* Fabr. Fabricius's Bemærkning: "*primo intuitu facile pro concha habeatur*", synes ogsaa i højeste Grad at bekræfte dette. Alle af mig undersøgte Individuer havde ved Opbevaringen i Spiritus antaget en hvidgul Farve; ellers vilde Dyrets, efter Fabricius saa udmærkede, Tegning have kunnet tilvejebringe fuldkommen Evidens. — At jeg ikke har beholdt Fabricius's Artsbenævnelse, grunder sig paa den Omstændighed, at Say har kaldet en anden, meget forskjællig *Amfithoe, serrata*: hvilket Navn er optaget af Milne-Edwards. Fabricius's Benævnelse maa vel altsaa, skjönt den ældre, vige, efterdi Says Artsnavn kan holdes for almindeligt bekjendt og antaget. For imidlertid ikke ganske at forlade den fabriciske Benævnelse, kalder jeg Arten *Serra*.

Amphithoe Serra: fronte rostrata, rostro perpendiculari, acuminato, sat longo; antennis superioribus longioribus; oculis minutissimis, orbicularibus; pedibus primi paris fere setiformibus, manu carentibus, ungula instructis perpusilla; pedibus secundi paris crassioribus, sed manu quoque orbatis; corpore compresso, media tamen et inferiori parte ventricosio; dorso carinato, post annulum quartum etiam dentato; appendice caudali unica, postice emarginata.

Denne Art er af Hr. Vahl nedsendt fra Godthaab.

Afbild.: Tab. II, fig. 8, a. *Am. Serra* udstrakt; b. sammenböjet; c. Omrids af *Am. Serra* seet ovenfra; d. Pandehornet; e. Kindbakkerne; f. første Par Kjæber; g. andet Par Kjæber; h. første Par Födder; i. andet Par Födder; k. Bagkroppens sidste Ring med Haleappendix og sjette Par falske Födder; l. et Stykke af Bagkroppens tredje Ring, seet fra Siden.

Vid. Sel. naturvid. og mathem. Afh. VII Deel.

L1

Amphithoe panopla Kr.

(Tab. II, fig. 9).

Denne nye Amphipod, hvorefter et Par, fra det sydlige Grönland ved Raptajn Holböhl nedsendte, Exemplarer opbevares i den naturhistoriske Forenings Museum, har en ret særegen og mærkelig Form. Hvad der især maa betragtes som karakteristisk for den, er Udviklingen af de fire forreste Par Sideplader. Pandehornet, den tykke og dog tillige høje, kantede, langs Ryggen med Kjøl forsynede Krop ere endvidere betegnende for den. Bagkroppen er meget tyndere end Kroppen eller Bryst-ringene. Hos et Individ af 5''' Længde var Højden omtrent 2'', Tykkelsen $1\frac{1}{2}''$.

Hovedet er usædvanligt lidet, forsynet med et uforholdsmæssigt stort, næsten lodret nedstigende*) Pandehorn af ejendommelig Form. Det er nemlig ikke sammentrykket og sværdformigt som hos *Am. carinata* eller *Am. Serra*, men snarere nedtrykket. Eller, for at være nøjagtigere, det fremstiller en tresidet Pyramide, som i Enden er lidt krummet, og hvis Flader ere noget konkave; den bredeste af disse Flader er den øverste eller fremadvendte.

Følerne ere temmelig korte. *Det øverste Par*, som er lidt længer end det underste, har omtrent $1\frac{3}{4}'''$ Længde, eller naaer henimod bageste Rand af Kroppens fjerde Ring. Skaffet indeholdes mere end to Gange i Svøben, og naaer kun med sidste Led og den yderste Spidse af næstsidste ud over Pandehornet. Skaffets sidste Led er meget lidet, kun halvt saa langt som andet, hvilket er endeel kortere end første. I Svøben har jeg talt 26 Led, af hvilke det første ikke blot er længer end de

*) I Afbildningen a. har Pandehornet en mindre perpendikulær Retning, end der egentligen tilkommer det. Det er, for at kunne fremstille dette og Følerne tydeligt paa een Gang. Afbildningen b. viser derimod Pandehornet i den naturlige Stilling.

følgende og end Skaftets tredie Led, men ogsaa synes lidt længer end dets andet Led.

De nederste Følere have en Længde af omtrent $1\frac{1}{2}'''$; Skaftet er meget længer end de överste Fölere's Skaft, og kun lidet kortere end Svöben, som tæller en Snees Led.

Öjnene ere store, kredsrunde, stærkt fremtrædende, saa at de omtrent have Form af Halvkugler; da de kun i Midten vise en sort Kreds, faae de Udseende, som om de bestode af en Pupil og en Iris.

Munddelene frembyde intet fra den almindelige Form Afvigende; kun ere Tyggeføddernes Famlere af betydelig Störrelse og Styrke.

De to første Par Födder stemme overeens i Form, og have begge en stor Haand; men det andet Par overgaaer imidlertid det første baade i Styrke og i Haandens Störrelse. Haanden er hos disse Fodpar omtrent af Længde som første Led, men bredere, stærkt sammentrykket, af en noget oval Form, forneden lidt tilspidset; Krogen er lang, (har mere end Haandens halve Længde), krum, i Enden meget tynd og spids. Haandens bageste Rand viser henimod Midten tre Tænder eller Saugtagger, fra hvilke udgaae stærke Börster; den Deel af Randen, som ligger nedenfor disse Tænder, er cilieret. Andet, tredie og fjerde Led ere meget korte, indbyrdes omtrent af eens Længde; tredie Led har en langstrakt-fiirkantet Form, og dets bageste Rand udsender forneden en lille Pig; fjerde Led, som allerede er udmærket ved sin, for dette Led ualmindelige, ringe Störrelse og sin triangulære Form, besidder endnu en Særegenhed, som jeg kun hos meget faa Amfipoder har bemærket: dets bageste Rand forlænger sig til et Redskab næsten ligesom en Spore, hvilket er krummet lidt ned, og saavel i Enden som langs den underste Rand er besat med Börster.

Tredie og fjerde Par Födder have den sædvanlige Form, men ere, sammenlignede med de foregaaende Par, af en svag Bygning. *De tre sidste Par Födder* give mig ikke Anledning til anden Bemærkning,

end at deres Laar eller første Led have en langstrakt, temmelig fiirkantet Form, hvilken i visse Maader kan betragtes som svarende til de foregaaende Sidepladers Form.

De to sidste Par falske Følde ere indbyrdes lige, og have det inderste Endeled meget kortere end det yderste. Om de andre Par er Intet at mærke.

Haleappendixet er enkelt, kort, temmelig bredt, med næsten parallelt løbende Sider, i Enden afrundet.

Rygfladen er tagformig, og kan siges at være forsynet med tre Kjole: en Middellkjöl og to Sidelkjöle. Middellkjölen er ikke sönderligt skarp, efterdi Ryggen ikke falder stejlt ned mod Siderne; den synes at forsvinde paa Bagkroppens anden Ring; Tænder har Middellkjölen ikke, derimod er den noget knudret, idet den bageste Deel af Ringenes Middellinie (de Par første Ringe undtagne) hæver sig til en lille stump Knude. Sidelkjölene opstaae, hvor Ringene forene sig med de lodret nedstigende, ja endog lidt indadrettede, Sideplader; og de kunne siges at fortsætte sig næsten til Enden af Bagkroppen. Dennes Ringe vise næmlig paa hver Side af Ryggens Middellinie, og i ikke stor Afstand fra denne, en Længdekam, som bagtil ender med en lille Tand; neden for denne er Ringens Rand lidt indskaaren. Paa Bagkroppens sidste Ring er Ryggens Middellinie fordybet, hvorved dannes ligesom en Rende.

De fire første Par Sideplader ere udviklede til en betydelig og ganske ualmindelig Störrelse, og slutte saa tæt til hverandre, at de ligesom danne et stort Skjold*) paa hver Side af Brystingene. Første Sideplade har den forreste Rand halvmaaneformigt indskaaret, og er forneden afrundet; anden og tredie Sideplade ere langstrakt fiirkantede, ubetydeligt bredere forneden end foroven. Fjerde Sideplade er meget bredere end de foregaaende; foroven har den i sin bageste Rand et smalt

*) Det er denne Omständighed, som har foranlediget Artsbenævnelsen *panopla* af *πανοπλος*: fuldthvæbnet.

men dog temmelig dybt Indsnit, som frembringer en spids Torn. De følgende Sideplader ere smaa, den syvende endog meget lille.

Amphithoe panopla: fronte rostrata, rostro sat elongato, perpendiculari, acuminato, pyramidalis; antennis superioribus paulo longioribus; oculis magnis, semiglobosis; pedibus primi secundique parvis validis, magna instructis manu, calcareque articuli quarti; corpore angulato, tricarinato; epimeris cujusque lateris quatuor anterioribus insolite magnitudinis, quasi scutum efficientibus; appendice caudali unica, postice rotundata.

Afbild.: Tab. II, fig. 9, a. *Am. panopla* udstrakt; b. sammenbøjet i naturlig Stilling; c. Hovedet fremstillet ovenfra, for at vise Pande-horn og Øjne; d. de överste Föleres Skaft og nogle Led af Svöben; e. Tyggefödlerne; f. anden Fods fjerde Led; g. anden Fods femte og sjette Led; h. Gjennemsnit af tredje Ring; i. Haleappendixet.

Amphithoe bicuspis Rhrdt.

(Tab. II, fig. 10).

Denne Amphithoe har en langstrakt, temmelig cylindrisk Krop med bred, afrundet Ryg; Bagkroppen er noget tilspidset. De lange Fölere og den lille Tand, som findes paa hvert af Bagkroppens to første Ringe, ere karakteristiske for den.

Længden af de største Individuer, jeg har seet, er $\frac{1}{2}$ ''; Höjden og Tykkelsen ere lige store, og udgjøre lidt mere end $\frac{1}{4}$ '' (omtrent $\frac{1}{4}$ '').

Hovedet er lidet. Panden er ikke væbnet med noget Horn; imidlertid fremrager Panderanden mellem Øjnene næsten i Form af en ret Vinkel, hvilket foranlediges ved de Indsnit, der modtage de överste Fölere.

De överste Föleres Længde er omtrent lige med Længden fra Pande- til Halespidsen. Skaftet er forholdsvis kort, og indeholdes omtrent 5 Gange i Svöbens Længde; Skaftets tredje Led har kun det

andets halve Længde. I Svöben, som med sin Længde forener en stor Tyndhed, og derfor sjældent træffes ubeskadiget, har jeg talt over 70 Led.

De nederste Fölere ere meget kortere end de överste, men have dog mere end dissers halve Længde; Skaftet er længer end de överste Föleres, og indeholdes omtrent to Gange i Svöben; denne er særdeles tynd, og tæller omtrent 50 Led.

Öjnene ere af Middelstörrelse, röde af Farve, noget elliptiske i Retningen ovenfra ned; dog saaledes, at den forreste Rand er næsten lige, den bageste derimod konvex. Imidlertid maa det bemærkes, at Öjnenes Form synes at variere noget.

Af *Munddelene* give Tyggfödderne ene Anledning til Bemærkninger: deres inderste Endeplader ere usædvanligt korte og temmelig brede; og det sidste Led af deres Famlere er meget smalt og tilspidset.

De to første Par Födder, som indbyrdes ere særdeles lige, ere forsynede med en stor Haand af langstrakt-oval, temmelig smal Form, og med en meget lang, overordentlig fin og spids Klo. Disse Fodpar nærme sig meget til den hos *Am. panopla* beskrevne Form, kun er den hos nærværende Art mindre stærkt fremtrædende: tredie Led er langstrakt-fiirkantet, og har en overmaade lille Torn i Enden af den bageste Rand; fjerde Led nærmer sig til den triangulære Form, og dets bageste Rand giver et Slags Antydning af en Spore, dog ikke saa tydeligt eller i den Grad som hos *Am. panopla*. Stærke Börster have disse Födder paa nederste Rand af tredie Led og paa den bageste Rand af fjerde Led og Haanden; ogsaa langs forreste Rand af første Led findes Börster.

Tredie og fjerde Par Födder ere af sædvanlig Form, men af en temmelig langstrakt og spæd Bygning. Om *de tre sidste Par Födder* finder jeg Intet at bemærke.

Af *de falske Födder* rager femte Par udover sjette; hos begge disse Par er det yderste Endeled kortere end det inderste.

Haleappendixet er en enkelt Plade, noget langstrakt, omtrent af eens Brede ved Roden og mod Enden; den bageste Rand er afrundet.

Hos de Amfipoder, hvor Bagkroppens første Ringe ere forsynede med bagudrettede Tænder eller Pigge, plejer Ryggens Middellinie paa de foregaaende Ringe at fremvise en Kjøl. Nærværende Amfipod synes altsaa at frembyde en mærkelig Undtagelse, idet Kroppens Ringe ikke vise ringeste Spor til Kjøl, uagtet Bagkroppens to første Ringe hver i Midten af den bageste Rand har en lille, men dog tydeligt iøjefaldende og meget spids Pig. Men disse Pigge ere ogsaa af en anden Form end sædvanligt: de ere nemlig ikke sammentrykkede, men snarere fladtrykkede.

Sidepladerne have en meget simpel Form; forreste Rand af første Sideplade er lidt konkav, og dette gjælder i en noget højere Grad om bageste Rand af fjerde Sideplade. Sidepladerne ere af temmelig indskrænket Størrelse.

Amphithoe bicuspis: capite inermi; antennis superioribus longissimis, inferiores multo superantibus, longitudinem a fronte ad caudæ apicem fere æquantibus; oculis rubris, perpendiculariter ellipticis; pedibus primi secundique parvis manu instructis magna, sat valida; corpore fere cylindrico, nullum carinæ dorsalis vestigium præbente, dentem vero edente minutum, acuminatum, depressum a medio margine posteriori annuli abdominalis primi secundique; appendice caudali unica, postice rotundata.

Afbild.: Tab. II, fig. 10, a. *Am. bicuspis*; b. Hovedet seet ovenfra; c. Tyggefödderne; d. Bagkroppens Tand seet ovenfra; e. *Haleappendixet*.

Amphithoe inermis Rhrdt.

(Tab. III, fig. 11).

(*Oniscus Cicada* Fabr. Fn. gr. n. 233?).

Denne *Amphithoe* er af en langstrakt og temmelig sammentrykket Form. Længden hos de største Individer er næsten $\frac{1}{2}$ ", Højden kun lidt mere end 1".

Hovedet er omtrent af Længde som Kroppens to første Ringe; foroven er det fladt-afrundet. Fra Midten af Panderanden udgaaer horizontalt et meget lidet, særdeles tyndt og stærkt sammentrykket, gjennemsigtigt, i Enden spidst Horn, hvilket aldeles er skjult mellem de överste Föleres Rod, og altsaa først kan iagttages, efter at disse ere borttagne; selv da vil det, paa Grund af sin ringe Størrelse og sin Gjennemsigtighed, let oversees.

Fölerne ere temmelig lange og af en fin og spæd Bygning (hvorfor man blandt mange, i Spiritus opbevarede, Individuer kun finder meget faa, hos hvilke disse Redskaber ere ubeskadigede). *Det överste*, korteste Par har omtrent en Længde af $2\frac{1}{2}'''$; Skaftet er kun halvt saa langt som Svöben, dets første Led kun lidet længer end andet, og dette ikke dobbelt saa langt som tredje. Svöben har mellem 50 og 40 Led, og er, ligesom Skaftet, langs den underste Rand forsynet med Börster.

De nederste Fölere have en Længde af $5\frac{1}{2}'''$; Skaftet er omtrent af Længde som de överste Föleres Skaft, og fölgelig langt mindre i Forhold til sin Svöbe; i denne har jeg talt 70 til 80 meget korte Led.

Öjnene ere røde af Farve, hvilket endnu ved Ankomsten plejer at vise sig, idetmindste hos en Deel af de fra Grönland nedsendte Individuer. Men ved længere Opbevaring i Brændeviin forsvinde Öjnene, og man er kun hos meget enkelte Individuer istand til at skjælne Omridset af dem. Formen er nyredannet, dog saaledes, at den forreste Rand kun er meget lidt indböjet.

Munddelene synes mig kun at frembyde meget lidt Særegent. Dog kan bemærkes, at første Led af Kindbakkernes Famlere er meget kort; ligeledes er sidste Led af Tyggföddernes Famlere udsædvanligt lidet.

De to første Par Födler ere smaa, af spæd Bygning, og kunne næppe siges at have en Haand, efterdi femte Led er langstrakt, næsten linieformigt, og Kloen lille og svag. Indbyrdes stemme disse Par

meget overeens; kun er maaskee det andet Par af lidt større og stærkere Bygning. Begge ere de forsynede med stærke Börster.

De övrige Fodpar ere af sædvanlig Form; femte Par er kortere end sjette, og dette atter kortere end syvende.

De tre første Par falske Födler give ikke Lejlighed til nogen Bemærkning. Hos det fjerde Par er yderste Endeled kortere end inderste, og dette Forhold finder i endnu højere Grad Sted hos femte Par. Det sjette Par, som rager meget ud over femte Par, har tynde og brede (dog i Enden tilspidsede) Endeled, hvilke i Randen ere besatte med lange Haar, og mere ligne Redskaber til Svømning end til Springning; det yderste Endeled er lidt kortere og tillige smallere end inderste.

Haleappendixet bestaaer af to, lige til Roden adskilte, temmelig lange, smalle, mod Enden noget tilspidsede Blade.

Ryggen er stumpt afrundet, og viser intet Spor til Tænder; Kroppens første Ring er den mindste; ogsaa den anden er liden, skjönt lidt større; endnu større ere de følgende, og indbyrdes omtrent af lige Størrelse. Bagkroppens tre første Ringe tilsammentagne ere næsten ligesaa lange som Kroppens fem sidste Ringe tilsammentagne.

Sidepladernes Form har intet Mærkeligt.

Amphithoe incermis: fronte rostrata, rostro horizontali, perpusillo, compresso, acuminato, pellucido, inter antennis superiores latente, usque remotis demum apparente; antennis longis, superioribus brevioribus; oculis reniformibus, rubris; manibus linearibus (vel potius nullis), ungula instructis minuta; corpore elongato, compresso, dorso nec dentato nec carinato; appendicibus caudalibus duabus, elongatis, angustatis, postice subacuminatis.

De i det kongelige Museum opbevarede Individer af denne Art ere nedsendte af Hr. Vahl fra Julianchaab og Godthaab.

Vid. Sel. naturvid. og mathem. Afk. VII Deel.

Mm

Afbildninger: Tab. III, fig. 11, a. *Am. inermis*; b. Hovedet med Pandehornet; c. Pandehornet alene, stærkere forstørret; d. et Stykke af de nederste Föleres Svöbe; e. Kindbakkerne; f. de to sidste Led af Tyggeföddernes Famlere; g. Bagkroppens to sidste Ringe med falske Födder og Haleappendix.

Anmærkning. Nærværende Art passer saa godt til *Fabricius's* Beskrivelse af *Oniscus Cicada*, at jeg troer med temmelig Sikkerhed at tørde antage dem for identiske. Imidlertid har jeg beholdt Prof. *Reinhardt's* Benævnelse, indtil Sagen kan blive sat udenfor al Tvivl, hvilket ved Undersøgelse paa Findestedet uden Vanskelighed synes at kunne skee ved Hjælp af det grønlandske Navn, Farven, Levemaaden o. s. v.

Milne-Edwards yttre den Formodning, at *Fabricius's Oniscus Cicada* kunde være en *Talitrus*, men støtter denne Formodning rimeligviis ene paa den Omstændighed, at de överste Fölere angives at være de korteste.

Amphithoe crenulata Rhrdt.

(Tab. III, fig. 12).

(*Oniscus abyssinus* Fabr. Fn. gr. n. 236??).

Denne lille Amphithoe har en langstrakt og stærkt sammentrykket Form, saa at Siderne vise sig flade eller perpendicularere; Kroppens Højde er imidlertid ikke betydelig, skjönt større end Tykkelsen. Længden fra Panderanden til Halespiden 5''' ; Højden næsten 1'''.

Hovedet, der omtrent er saa langt som Kroppens to første Ringe, har en temmelig flad Pande, hvilken, ligesom hos foregaaende Art, fra Midten af sin forreste Rand udsender et overmaade lille, stærkt sammentrykket, tilspidset, gjennemsigtigt og horizontalt Horn, som er skjult mellem de överste Föleres Grundled, og først efter Fölernes Borttagelse kan bemærkes, skjönt vanskeligen med blotte Öjne.

Fölerne er lange, omtrent 5½''' , og naae til henimod den bageste Rand af Bagkroppens tredie Led. Indbyrdes have de næsten lige Længde; dog vise de överste sig ved en nöjagtig Sammenligning lidt

kortere. Hos begge Parrene er Skaftet næsten af eens Længde, og indeholdes omtrent to Gange i Svöben, hvilken tæller 40 til 50 Led og stundom derover *), og er af en meget fin og skröbelig Bygning, medens Skaftet derimod er stærkt. Men, hvad der især udmærker Fölerne hos denne Art, er Tilstedeværelsen af saadanne Redskaber, som ovenfor ere beskrevne hos *Anoplus appendiculosus*, dog med den Forskjæl, at de ikke her findes paa Svöbens Led men paa de to sidste Led af Skaftet. Disse Redskaber bestaae af en hudagtig Skive eller Plade, hvis Form synes at være noget uregelmæssig, dog med større eller ringere Nærmelse til det Kredsformede; Skiven er fæstet til en tynd og kort Stilk, hvilken udgaaer fra en tyk, noget konisk Rod. Hos de överste Fölere ere disse Appendices hæftede langs den underste Rand indvendigt; paa de nederste Fölere langs den överste Rand, men ligeledes hvor denne stöder sammen med den inderste Rand; paa det andet Led af de överste Föleres Skaft har jeg talt 8 til 9 saadanne Redskaber, paa det tredie 5 til 6; hvert af de underste Föleres to sidste Skaftled er forsynet med 8 til 9. Et Knippe af 5 til 4 Börster sidder ved Roden af hvert Appendix.

Öjnene ere af Middelstørrelse, ovale eller noget nyredannede, foroven lidt smallere end forneden, den bageste Rand lidt konvex (udböjet), den forreste lige.

Ved *Munddelene* finder jeg intet Andet at bemærke, end at det første Par Kjæber er af en kort og temmelig plump Form.

Förste og andet Par Födder, hvilke indbyrdes omtrent ere eensdannede, ere smaa, og have egentligen ingen Haand: femte Led er næmlig langstrakt og næsten linieformigt, kun forsynet med en meget kort Kilo.

Tredie og fjerde Par Födder ere, i det Hele taget, af sædvanlig Form, men vise imidlertid ved nærmere Undersögelse en Særegenhed, som

*) Hos de nederste Fölere synes Leddene at være mindre og Antallet altsaa noget større end hos de överste.

jeg ikke har iagttaget hos nogen anden Amphipod: de meget lange Börster, der tæt beklæde den bageste Rand af deres tredie, fjerde og femte Led, ere, hvad først bemærkes, naar de betragtes under Mikroskopet, fjerdannede; der udgaaer nemlig langs begge Randene af hver Börste mindre Börster, hvilke efterhaanden aftage i Længde, og alle tilsammen tilligemed Hovedbörsten danne ligesom Fanen af en Fjer.

De tre sidste Fodpar ere af sædvanlig Form, hvilket ogsaa gjælder om de fem første Par falske Födder, kun med den Undtagelse, at de Börster, som beklæde Endeleddene af de tre første Par, ere fjerdannede, dog mindre tydeligt, eller ligesom mere afslidt, om jeg saa maa sige, end hos tredie og fjerde Par Födder.

Sjette Par falske Födder rager endeel længer frem end femte Par, og har brede og flade, skjönt i Enden tilspidsede, Endeled, hvilke synes at være Svømmeredskaber, og i Randen ere besatte med meget lange, tydeligt fjerdannede Börster.

Haleappendixet bestaaer af to, lige til Roden adskilte, langstrakt ovale, i Enden tilspidsede Blade. Af Kroppens Ringe er den første kortest, og de følgende tiltage gradeviis i Længde; meget større ere Bagkroppens tre første Ringe.

Sidepladerne ere smaa, de tre første temmelig firkantede, den fjerde lidt indskaaret i den nederste Rand, hvorved den forreste-nederste Vinkel bliver fremragende; de tre sidste foruden tolappede, den bageste Lap størst.

Amphithoe crenulata: fronte rostrata, rostro horizontali, perpusillo, compresso, acuminato, pellucido, inter antennis superiores latente, usque remotis demum apparente; antennis praelongis, ejusdem fere longitudinis (superioribus tamen paullulo brevioribus), duobus ultimis scaporum articulis appendiculorum cutaceorum serie ornatis; oculis subreniformibus; manibus vix ullis; pedibus 3^{ti} 4^{ti}que paris, pedibusque spuris 1^{mi}, 2^{di}, 3^{ti}, 6^{ti}que paris setas gerentibus pennatas; corpore elongato,

compresso, dorso nec dentato nec carinato; appendicibus duabus caudalibus elongatis, angustatis, postice acuminatis.

Amph. crenulata er ved Hr. Vahl nedsendt fra Godthaab og Holsteinborg.

Afbildninger: Tab. III, fig. 12, a. *Am. crenulata*; b. Hovedet med Pandehornet; c. de to sidste Led af de överste Föleres Skaft; d. et Par af Fölernes Appendices, stærkere forstörrede; e. tredie Fodpars fjerde Led med de fjerde Börster; f. en af Börsterne fremstillet særskilt. og forstörret stærkere; g. Bagkroppens sidste Ring med Haleappendices og sjette Par falske Födder.

Anmærkning. Med Hensyn til Fölerne, Öjnene, Pandehornet og Störrelsen stemmer denne Art overeens med *Oniscus abyssinus* Fabr., hvorimod Beskaffenheden af de to første Par Födder, af Haleappendixet og af Kroppens Form synes at adskille dem, under den Forudsætning, at *Fabricius's* Beskrivelse er nøjagtig. I Grönland vilde maaskee det af *Fabricius* angivne grönlandske Navn og Levemaaden kunne hjælpe til at afgjøre Spørgsmaalet. — Jeg har beholdt Navnet *crenulata*, som Pr. Reinhardt har tillagt denne Art med Hensyn til Beskaffenheden af Fölernes Skaft, uagtet denne, betragtet under Mikroskopet, viser sig at være Ändet end en simpel Krenulering.

Amphithoe leviuscula Kr.

(Tab. III, fig. 15).

Denne *Amphithoe* er af en temmelig tyk, fyldig og ikke meget sammentrykket Form; Ryggen er uden Kjöl eller Tænder; dog vise Bagkroppens tre første Ringe svage Spor til en Knude eller Ophøjning, hvad ogsaa hos adskillige andre *Amphithoe* er Tilfældet.

Længden $\frac{1}{2}$ ", Höjden $1\frac{1}{2}$ " og Tykkelsen næsten lige saa stor.

Hovedet er kortere end Kroppens to første Ringe tilsammentagne; Panden har intet Horn, men kun en mellem Öjnene lidt fremtrædende Vinkel.

De öfverste Fölere have omtrent en Længde af 2", eller $\frac{1}{3}$ af Totallængden, og naae til den bageste Rand af Kroppens fjerde Ring; de ere af en stærk Bygning, og Skaftet indeholdes ikke to Gange i Svöbens Længde. Dets tredie Led besidder en Særegenhed, som er karakteristisk for denne Art. I Enden af dets inderste-nederste Rand udgaaer ligesom et Horn eller en stor og stærk Pig. Svöben bestaaer af henimod 50 korte Led af omvendt-triangular Form; hvert af disse udsender fra Enden af den nederste Rand et lidet Knippe af meget korte Börster.

De nederste Fölere ere omtrent af lige Længde med de öfverste; Skaftet derimod synes at være lidt længer end de öfverste Föleres Skaft, og Svöbens Led noget kortere; thi jeg talte af disse over 50.

Öjnene ere temmelig store, nyreformige.

Munddelene ere af en noget bred og plump Form; især er dette Tilfældet med det andet Led af Kindbakkernes Famlere, hvis indre Rand er meget stærkt udbuet. Det første Par Kjøbers mellemste Stykke er i Enden lige afskaaret; det inderste Stykke har en bred, oval Form.

Förste og andet Par Födder, som indbyrdes ere af samme Form og Størrelse, ere just ikke store, men af en solid Bygning (især udmærker det triangulære fjerde Led sig i saa Henseende), og forsynede med en stærk Haand og med en lang, meget spids Klo.

De övrige Fodpar have intet Usædvanligt.

Dette gjælder ogsaa om de fem første Par falske Födder. Det sjette Par, som rager lidt ud over femte, er Svømmeredskab, af meget langstrakt oval, i Enden tilspidset Form, langs Randen besat med meget lange Börster.

Haleappendixet bestaaer af een langstrakt, i Enden afrundet Plade.

Kroppens Ringe ere alle næsten af lige Størrelse. Bagkroppens tre første Ringe ere af Længde som Kroppens fire sidste tilsammen-tagne.

Amphithoe læviuscula: capite inermi; antennis invicem ejusdem ferme longitudinis, tertiam totius longitudinis partem æquantibus; superioribus ultimo scapi articulo valide mucronatis; oculis magnis, reniformibus; manibus valentibus; corpore crasso, parum compresso, dorso nec carinato nec dentato; appendice caudali unica, elongata, postice rotundata.

Hr. Rielsen har nedsendt denne Art fra Fiskeræsset.

Afbildninger: Tab. III, fig. 15, a. *Am. læviuscula*; b. en af de øverste Følere; c. det sidste Led af de øverste Føleres Skaft; d. nogle Led af de øverste Føleres Svøbe, omtrent i Midten; e. Kindbakkerne med Palper; f. første Par Kjæber; g. andet Par Kjæber; h. Bagkroppens to sidste Ringe med Haleappendix og falske Fødder.

Ischyrocerus angvipes Kr.

(Tab. III, fig. 14).

Legemet er ikke sammentrykket, men har næsten Form af en Halvcylinder, idet Ryggen er afrundet, Bugen flad. I Midten er det imidlertid tykket, og bliver mod begge Ender tyndere.

Længden fra Panderanden til Halespidsen 8''' ; Højden 1½''' ; Tykkelsen ligesaa stor.

Hovedet er længere end Kroppens første Ring, men kortere end de to første tilsammentagne. Panden træder kun meget lidt frem mellem Øjnene, og viser intet Spor til et Horn.

De øverste Følere have lidt mere end 5''' Længde; de ere altså kortere end den halve Totallængde, og omtrent lige med de nederste Føleres Skaft. Skaftets første Led er tykkere men endel kortere end andet; dette har omtrent samme Længde som tredie, eller er dog kun ubetydeligt længere end dette; langs hele dets Underflade sees en tætsiddende Række af meget lange og fine Haar; ogsaa Underfladen af tredie Led er besat med lange Haar, men mindre regelmæssigt. Svøben er længere end Skaftets tredie Led, men kortere end andet og tredie tilsammentagne;

den bestaaer af syv Led, og har mange Haar langs Underfladen, derimod langs den överste Flade færre og kortere Börster. Fra Skaftet udgaaer foruden Svöben en kort Bisvöbe (kortere end Svöbens to förste Led), hvilken kun bestaaer af et langt, cylindrisk Led, som i Enden er forsynet med 5 eller 4 Börster.

Uagtet de överste Fölere ere af en temmelig stærk og massiv Bygning, overgaaes de dog langt i denne Henseende af *det underste Par*, hvilket med störste Grund kan kaldes *foddannet*. Skaftets förste og andet Led ere omtrent af lige Længde, korte men overmaade tykke og stærke; det förste ender forneden med en Torn. Tredie Led er langt, længer end de to förste tilsammentagne, men tillige tykt og stærkt; fjerde Led er af större Længde end tredie men tyndere. Ogsaa Svöben er af en meget solid Bygning, kortere end Skaftets fjerde Led, men lidt længer end det överste Fölerpars Svöbe; den bestaaer af sex Led, af hvilke det förste er meget langt, det sidste meget kort, og ender med en Börste. Den underste Rand af dette Par Fölere viser lange Haar.

Öjnene, som sidde ved Roden af de överste Föleres ydre Rand, ere meget smaa, kredsrunde, lidt convexe, kulsorte.

Munddelene frembyde kun mindre betydelige Afvigelser. Kindbakernes Famlere ere meget stærke i Forhold til selve Kindbakken og deres sidste Led meget bredt i Enden (af omvendt konisk Form). Det förste Par Kjæbers inderste Plade er meget lille, i Enden tilspidset. Tyggföddernes sidste Led er meget kort og plumpt.

Förste Par Födder ere meget smaa, ikke alene sammenlignede med andet Par, men ogsaa i Forhold til Legemets Størrelse; förste Led, det længste, har Külleform σ : det er *meget* tyndt ved Roden, men bliver tykt i Enden; andet Led er kort, krumt, smalt; tredie Led lidt længer end andet, men ligeledes smalt; fjerde Led af Længde omtrent som tredie men meget bredere, noget triangulært; femte Led (Haanden), er stort, lidt kortere end förste Led, dog ligesaa bredt, af Form ægdannet,

i Enden lidt tilspidset; sjette Led en lang, meget spids Klo. Langs den bageste Rand ere disse smaa, men stærkt byggede Födder beklædte med Börster: een Dusk i Enden af andet Led, tre Duske langs tredie Led, een meget stor paa fjerde Led, og endeligen Börster langs hele Randen af Haanden.

Andet Par Födder er af en ganske overordentlig Størrelse og Tykkelse; med Kloen udstrakt er Længden større end fra Panderanden til den bageste Rand af Kroppens syvende Led. De fire første Led stemme, Størrelsen fraregnet, temmelig godt med samme Led hos første Fodpar. Haanden er overmaade lang (lige saa lang som første Led eller vel endog længer), bred, tyk, ligesom opsvulmet, noget krum (den forreste Rand udbuet, den bageste indböjet), i Enden skraat afskaaren, hvorved den nederste-bageste Vinkel danner ligesom en Torn; den bageste Rand er tæt besat med Börster. Kloen er overordentlig stor og stærk; sammenböjet naaer den næsten til Roden af femte Led.

Tredie og fjerde Par Födder ere ikke store, men af en stærk Bygning; iövrigt er Intet ved dem at mærke.

De tre sidste *Par Födder* ere indbyrdes meget lige, og afvige blot noget i Størrelse. Laarets, eller første Leds, bageste Deel er usædvanlig tynd og fladtrykket; Randen af disse Fodpars Led, især af tredie, fjerde og femte, er besat med Börsteknipper; hvor et saadant Börsteknippe er hæftet, springer Randen lidt frem, og faaer saaledes et ujevnt og bølgeformigt Udseende.

De fem første *Par falske Födder* ere af sædvanlig Form; *sjette Par* derimod af en særegen Beskaffenhed: det er lidt kortere end femte Par, Grundleddet langt, fornedet lidt smallere; Endeledene særdeles korte, plumpe, koniske eller tilspidsede, lidt bagud krummede næsten som Klöer.

Haleappendixet bestaaer af en enkelt Plade, er bredt, overmaade kort, tilspidset, i Enden afrundet. Af Kroppens Ringe ere de midterste

de største; første Ring og de to sidste ere de mindste. Bagkroppens tre første Ringe ere kortere end nogen af Kroppens Ringe.

Sidepladerne have, i Almindelighed talt, en firkantet Form med afrundede Vinkler; første Plade er mindre end anden; denne er den største, af lidt større Brede end Højde; tredie og fjerde er lidt mindre end anden; fjerde mangler aldeles Indsnit i den bageste Rand; de tre følgende Plader blive gradviis mindre; femte og sjette have et dybt Indsnit i den bageste og nederste Rand.

Det her beskrevne Individ var en fuldvoxen Han. Jeg har ikke seet Hunner af denne Størrelse. Overhoved vare blandt et stort Antal Individuer kun et Par af det her beskrevnes Størrelse (8^{'''}), Resten derimod meget mindre (5 til 4^{'''}). Disse smaa Individuer vare temmelig sammentrykkede, og det andet Fodpar var mindre udviklet hos dem; men iøvrigt stemmede de saa aldeles overeens med det beskrevne i alle Enkeltheder, at jeg ingeniunde kan ansee dem for at vare specifik forskjællige.

Nærværende Kræbsdyr er fundet ved *Fiskenæsset*, *Julianchaab*, *Godthaab* og *Holsteinborg*.

Uagtet det er aldeles iøjefaldende, at den paagjældende Amphipod henhører til *Gammarina* Miln.-Edw., passer den dog ikke i nogen af de hidtil opstillede Slægter. Ja, strengt taget stemmer den ikke engang fuldkomment med nogen af de to Afdelinger, der danne denne Familie; thi, medens den efter sine fleste Forhold tilhører *Saltatoria*, nærmer den sig dog *Gressoria* ved de foddannede Følere o. s. v. Jeg henfører den derfor som en ny Slægt til *Gammarina saltatoria*, men betragter den tillige som en forbindende Form mellem disse og *G. gressoria*.

Ischyrocerus Kr.*)

Mandibulae magnis instructae palpis, quorum ultimus articulus obovatus, fere truncatus; antennae pediformes; pedunculus (3: pars basalis) antennarum multo longior flagello (3: parte terminali), quod per paucis modo gaudet articulis; antennae superiores flagello appendiculari brevi, uniarticulato ornatæ; pedes primi paris minuti sed validi, manumque gerentes; pedes secundi paris maximi, manu portentosæ in adultis magnitudinis armati; reliqui pedes solito ferme more conformati; pedes spurii quarti, quinti & sexti paris saltatorii; articulus basalis sexti paris articulis terminalibus triplo vel quadruplo longior; annuli abdominales tres anteriores annulis thoracis breviores; epimeri mediocris magnitudinis.

Jeg har optaget de to første Fodpars Størrelsesforhold, hvilket, især hvad andet Par angaaer, er saa frappant, i Slægtskarakteren, uden at lægge nogen videre Værd derpaa som Deel af denne; da maaskee netop dette Punkt ved flere Arters Opdagelse maa modificeres. Følernes Beskaffenhed anseer jeg derimod især for væsentlig**).

Afbildninger: Tab. III, fig. 14, a. *Ischyrocerus angvipes*; b. de øverste Følere; c. Bisvøben; d. de underste Følere; e. Kindbakker med Famlere; f. første Par Kjæber; g. andet Par Kjæber; h. de to sidste Led af Tyggeföddernes Famlere; i. første Par Födder; k. sjette Par Födder; l. femte Par falske Födder; m. Bagkroppens sidste Ring med Haleappendix og sjette Par falske Födder.

*) Af *ισχυρος*, stærk, og *κερας*, Horn, 3: forsynet med stærke Horn. Med Hensyn til Følernes stærke Bygning har jeg valgt dette Navn.

**) Artnavnet *angvipes*, krumfodet, er valgt paa Grund af Haandens Form hos andet Fodpar.

Metoecus Medusarum Kr.

(Tab. III, fig. 15).

(Oniscus Medusarum Fabr. Fn. gr. n. 232).

Dette Dyr udmarker sig, ligesom adskillige nærstaaende, ved en tyk, opsvulmet Krop, en smallere Bagkrop, et stort Hoved o. s. v. Jeg har seet Individder fra omtrent 5''' til 10''' , eller maaskee endnu lidt større; dog synes de store Individder at være langt sjeldnere end de smaa.

Hovedet er stort, tykt, ovalt, af meget større Højde end Længde, fortil ligesom brat afstumpet, dog med afrundede Kanter og en Fordybning omtrent i Midten af den forreste Flade, fra hvilken Fölerne udgaae.

Fölerne ere meget korte; ved at sammenligne dem med Hovedet, finder man, at de maaskee overgaae dettes Længde lidt; hvorimod de omtrent indeholdes to Gange i dettes Højde.

Det *förste Par*, som sidder højt ovenover det andet, omtrent i Midten af Hovedets Højde, er ikke alene noget længer end dette Par, men ogsaa af stærkere Bygning. Af Form er det syldannet, og bestaaer af Svöbe og Skaft. Skaftets förste Led er kort, tykt, i Enden tykkere end ved Roden; andet og tredie Led ere meget korte, indbyrdes omtrent af lige Længde, tilsammen kun halvt saa lange som förste Led. Svöben er idetmindste dobbelt saa lang som Skaftet, uden Spor til Led, spidst tillobende, langs den nederste Rand besat med temmelig lange Börster.

Andet Par Fölere ere anbragt mod Grændsen af Hovedets Underflade. Skaftets sidste Led er næsten saa langt som de to foregaaende tilsammentagne. Den tilspidsede, syldannede Svöbe er kun lidt længer end Skaftet, og viser hverken Led eller Börster.

Öjnene ere meget store, og indtage næsten ganske Hovedets Sideflader, saavel som den störste Deel af den forreste Flade. To Steder paa hver Side vise de en mørkere (rödligblaa) Farve*).

*) Hvad her er sagt om Öjnene, passer sig kun paa de i Spiritus opbevarede Individder. Hos levende Dyr er Forholdet anderledes, hvilket dels sees af *Fabricius*, dels ogsaa direkte Erfaringer over nærstaaende Dyr paa vore Kyster have lært mig.

Munddelene udmarke sig især ved den fine og spæde Bygning af Kindbakkernes Famlere. Tyggefödderne ende med tre Plader, en mindre i Midten og en større paa hver Side.

Förste og *andet Par Födder* ere smaa, og stemme næsten ganske overeens; kun er *förste Par* ubetydeligt kortere, og af lidt stærkere Bygning, medens de enkelte *Dele* hos det *andet Par* ere mere langstrakte og smalle. Begge frembyde de en Særegenhed, som begrundet Opstillingen af en ny Slægt: *förste Led* er stort, langstrakt ægdannet; *andet Led* kort og af sædvanlig Form; *tredie Led* kort, temmelig bredt, skraat afskaaret i Enden, saaledes at den bageste-nederste Vinkel bliver meget spids. Hos det *förste Par* udgaae fra denne Vinkel fem til sex Torne eller stive Börster, hvilke synes at mangle hos det *andet Par Födder*, hvor denne Vinkel ogsaa er mindre fremtrædende. *Fjerde Led, Haanden*, er kort, bredt, triangulært med Toppunktet vendt opad; fra dette *Led* udsendes gaffel- eller saxagtigt to Grene, af hvilke den forreste er toledet (denne sammensættes altsaa af femte og sjette *Led*), den bageste derimod kun bestaaer af et Stykke; denne sidste er næppe ved Artikulation adskilt fra *Haanden*, men maa snarere betragtes som en *Processus* af denne. Den forreste *Greens* *förste Led* er langstrakt, bredt ved Roden, mod Enden tilspidset; det *andet Led* er en lille, spids Klo. Den bageste *Green* er lidt kortere end forreste (begge *Leddene* tilsammen-tagne), ved Roden bred, og ender meget spids. Begge *Grene* have den Rand, de vende mod hinanden, fiint saugtagget; selv med Kloen er dette Tilfældet.

Tredie og *fjerde Par Födder* ere længere end de to foregaaende *Par*, indbyrdes lige lange og eensdannede; *förste Led*, det længste, er næsten linieformigt; *andet Led* meget kort, smallere end *förste*; *tredie Led* dobbelt saa langt som *andet* og meget bredere; *fjerde Led* langstrakt ovalt, i Enden lidt smallere, ligesom de to foregaaende *Led* langs den bageste Rand besat med Börster; femte *Led* af Længde omtrent

som fjerde, smalt, linieformigt, langs den bageste Rand ganske tæt besat med meget korte og stive Börster; sjette Led en lang Klo.

Femte, sjette og syvende Par Födder ere særdeles langstrakte, flade og tynde, og have indbyrdes næsten samme Form og Størrelse. Første Led er langstrakt og linieformigt; andet Led er overmaade kort, og holder næppe mere end $\frac{1}{7}$ eller $\frac{1}{8}$ af det foregaaendes Længde; tredie Led mere end dobbelt saa langt som andet; fra dets bageste-nederste Vinkel udgaaer en Torn eller Börste; fjerde Led længer end andet og tredie tilsammentagne, linieformigt, langs den forreste Rand besat med en halv Snees korte Börster; femte Led er længer men tillige smallere end noget af de foregaaende; ogsaa dette har langs den forreste Rand (6 til 7) korte Börster.

Af de *falske Födder* ere de tre første Par Svømmefödder, de tre sidste Springfödder, som sædvanligt. Formen har just ikke noget særegent; det sjette Par er længer end det femte, og dets Grundled er meget længer end Endeledene.

Haleappendixet er en enkelt, lille Plade, noget langstrakt og af omvendt Triangelform.

Kroppens Ringe ere korte, og vise ikke stor Forskjællighed indbyrdes i saa Henseende; imidlertid ere de forreste dog lidt kortere end de bageste.

Sidepladerne ere meget smaa, ialmindelighed af meget større Længde end Højde.

Afbildninger: Tab. III, fig. 13, a. Metoecus Medusarum; b. de överste Fölere; c. de nederste Fölere; d. Rindbakker med Famlere; e. første Par Kjøber; f. andet Par Kjøber; g. Tyggefödder; h. første Par Födder; i. Haanden stærkt förstörret; k. andet Par Födder; l. tredie Par Födder; m. sjette Par Födder; n. Bagkroppens to sidste Ringe med falske Födder og Haleappendix.

At nærværende Art, som er nedsendt fra *Upervavik*, *Omenak* og *Frederikshaab*, kortsagt saavel fra nordlige som sydlige Distrikter af

Grönland, er identisk med *Fabricius's Onicus Medusarum*, synes udenfor al Tvivl. At den ikke passer ind i Slægten *Hyperia*, saaledes som *Milne-Edwards* begrænder den, bliver ligeledes klart af følgende Ord i Slægtskarakteren: *pattes grêles, non préhensiles et ayant toutes à peu près la même forme*. Enten maatte altsaa Slægtskarakteren væsentligt forandres, eller en ny Slægt opstilles (thi i de øvrige Slægter af Familien *Hyperina* kan den endnu mindre finde en Plads). De to første Fodpars mærkelige Form antager jeg for vigtig nok til at motivere Opstillingen af Slægten *Metoecus**).

Metoecus Kr.

Pedes primi et secundi paris reliquis permulto breviores, sed validi, manuque armati cheliformi. Articulus horum pedum quartus, qui forma prædatus est triangulari, manum efficit, a cujus margine inferiori prodeunt pollex biarticularis anterior et digitus posterior. Primus pollicis articulus (v. quintus pedis) magnus, conicus; secundus unguis est pusillus. Digitus conicus, pollice aliquantillum brevior. Margo utriusque pollicis articuli posterior, margoque digiti anterior per totam longitudinem serrati. Cetera cum genere Hyperia ferme conveniunt.

Themisto arctica Kr.

(*Themisto Gaudichaudii* Ross.).

(Tab. IV, fig. 16).

Kun et eneste Individ af denne Amfipod har jeg seet**). Det er nedsendt fra det nordlige Grönland til det kongelige Museum.

Formen er langstrakt, stærkt sammentrykket, altsaa tynd og med flade Sider. Udstrakt beløber *Længden* fra Panderanden til Halespidsen

*) *μετοικος*, inquilinus, en Indsiddler eller Een, som boer hos en Anden.

**) Senere har jeg dog i den naturhistoriske Forenings Museum blandt andre Kræbsdyr fundet et Par mindre vel konserverede Individuer nedsendte fra det sydlige Grönland ved Hr. Holbhöll.

mere end 1^{''}; i den noget krummede Stilling, hvori Dyret sees afbildet, holder det 11^{'''}.

Hovedet er vel afrundet, og viser nogen Tilnærmelse til Kugleform; dog er det ikke saa stort og saa opsvulmet som hos adskillige andre Hyperiner. Det er noget sammentrykket og dets Højde henimod $\frac{1}{2}$ Gang større end dets Længde. Den forreste Flade har i Midten en Fordybning, af hvilken Fölerne fremtræde; ovenover Fölerne fremrager en lille Knude eller Ophøjning.

De överste Fölere, som have en noget buet Form, ere meget kortere end de nederste, og naae næppe $\frac{2}{3}$ af disses Længde. Det er vanskeligt her at skjælne mellem Svöbe og Skaft, da disse Fölere (for saavidt jeg uden Dyrets Sönderlemmelse har kunnet udrede deres Bygning) kun bestaae af to Led, af hvilke det förste er saa kort, tykt og bredt, at det snarere ligner en Knude paa Pandeflader end et Led af Fölerne. Andet Led er meget langt, trindt, noget krummet, ved Roden meget tykt, i Enden stærkt tilspidset, besat med nogle Börster langs den underste Rand ved Roden.

Hos de nederste Fölere har jeg kunnet skjælne fire Led, eller et treleddet Skaft og en Svöbe. Förste Led er meget kort; andet Led lidt længer, cylindrisk; tredie Led atter længer end andet. Svöben er lige, tilspidset, og omtrent tre Gange saa lang som Skaftet. Den synes, ligesom de överste Föleres Svöbe, at vise Spor til Ringe; dog saa utydeligt, at jeg ikke tør have nogen bestemt Mening herom.

Öjnene indtage ganske Hovedets Sideflader.

Munddelene har jeg ikke kunnet undersøge, da Individet maatte skaanes. Jeg vil derfor kun bemærke, at jeg fandt et Par smaa, tilspidsede Redskaber rage frem over Roden af de nederste Fölere, mellem disse og de överste. Formodentligen er det Endespidserne af Kindbakkernes Famlere.

Förste Par Födder er det mindste og svageste, og synes, foruden Kloen, kun at bestaa af fire Led, fordi tredie og fjerde ere tæt forenede: første Led er det længste; andet Led meget kort; tredie Led længere, omtrent af Længde som fjerde; femte Led langstrakt, næsten linieformigt; i Enden af dette findes en lille, tynd, men overmaade spids Krog, ovenover hvilken er anbragt en Börste eller Torn, næsten af Kloens Længde.

Andet Par Födder stemmer overeens med første, kun er det af lidt større og stærkere Bygning; ogsaa viser det to (men kortere) Börster ovenover Kloen.

Tredie og fjerde Par Födder have indbyrdes samme Bygning, men fjerde Par er noget større og stærkere. Første Led er det længste; andet det korteste; tredie mere end dobbelt saa langt som andet, i Enden bredere end ved Roden, den forreste Rand forlænget til en Torn. Fjerde Led er omtrent dobbelt saa langt som tredie, bredt, ovalt, haandformigt, langs den bageste Rand lidt tagget og forsynet med Börster. Femte og sjette Led tilsammentagne danne en meget stor Klo: femte Led er langt og noget krumt; sjette Led, som er meget kortere, ender tilspidset.

Femte Par Födder har en monströs Længde (omtrent 8''' hos det beskrevne Individ), og er i Forhold til Længden meget tyndt og fladtrykket. Første Led er langstrakt, noget ovalt; andet Led overmaade kort, bagtil dannende en fremragende Spidse; tredie Led er bredt, omtrent dobbelt saa langt som andet, dets bageste Rand forneden udtrukket til en Torn; fjerde Led er længer end første, linieformigt, dog lidt smallere i Enden; femte Led det længste, overmaade smalt, næsten traadformigt; sjette Led en svag, fremadrettet Krog.

Sjette og syvende Par Födder ere indbyrdes lige, og stemme i Hovedsagen overeens med femte Par; dog ere de langt kortere, og naae kun til Enden af dettes fjerde Led; første Led er det længste, af en langstrakt-fiirkantet Form; tredie Led er forholdsviis meget længere og

smallere end samme Led hos femte Par; fjerde og femte Led ere indbyrdes næsten lige lange; dog har femte Led Fortrinnet i Længde.

Kroppens to første *Ringe* have tilsammentagne omtrent samme Længde som Hovedet; de bageste *Ringe* ere noget større end de forreste, dog ikke betydeligt; *Bagkroppens* tre første *Ringe* tilsammentagne have omtrent samme Længde som *Kroppens* syv *Ringe* tilsammentagne. *De falske Födder*, hvormed disse tre *Ringe* ere forsynede, ere af sædvanlig Beskaffenhed, nemlig haarbesatte Svømmefödder. *De tre sidste Par falske Födder* udmarke sig ved at være særdeles fladtrykkede, næsten hud- eller bladagtige.

Haleappendixet er en enkelt, langstrakt, triangular Plade.

Epimererne ere temmelig rudimentære.

Afbildninger: Tab. IV, fig. 16; a. *Themisto arctica* Kr.; b. de øverste Fölere; c. de nederste Fölere, d. det første Par Födder; e. det femte Led i en anden Stilling for at vise Kloen og Börsten; f. fjerde Par Födder; g. *Haleappendixet*; h. sjette Par falske Födder.

Det her beskrevne Dyr maa, idetmindste foreløbigt, have sin Plads i Slægten *Themisto Guerin*, med hvilken det stemmer i alle af *Guerin* angivne Karakterer*). Imidlertid findes i *Milne-Edwards* korte Karakteristik af denne Slægt et Skjælnemærke (pattes de la seconde paire terminées par une petite main imparfaitement didaetyle), som ikke synes at passe paa det: men i nogen anden Slægt af *Hyperinerne* kan det endnu meget mindre henstilles.

At denne Art ikke er identisk med *Themisto Gaudichaudü Guerin***), troer jeg med temmelig god Grund at turde mene; derimod er det vist-

*) *Themisto Gaudichaudü Guerin*. *Corpore elongato, luteo; capite globoso; antennis inferioribus longioribus; pedibus inaequalibus, quinto pari longissimo; caudæ appendicibus planis, ciliatis.*

**) *Guerins* Beskrivelse findes i *Memoires de la Soc. d'Hist. nat. de Paris*, Tom IV, et Skrift, der, saavidt mig bekjendt, ikke er i Kjöbenhavn, og som jeg altsaa ikke har kunnet sammenligne. Den ovenanførte Diagnose er tagen af App. til Ross's Rejse.

nok meget rimeligt at holde den for identisk med *Ross's Themisto Gaudi-chaudii*, da den stemmer meget godt med Angivelserne i *Ross's Appendix*.

Skulde den, hvad jeg ikke tvivler paa, bekræfte sig som en, fra den *guerinske* forskjellig, *Themisto*art; mener jeg, at Benævnelsen *Themisto arctica* ikke vil være upassende for den, i Modsætning til den tidligere bekendte Art, der er funden i Sydhavet.

Themisto crassicornis Kr.

(Tab. IV, fig. 17).

De største Individuer, jeg har seet af denne, som jeg antager, nye Art (af hvilken adskillige Exemplarer opbevares i det kongelige Museum) havde en Længde af omtrent 4''' fra Panderanden til Halespidsen.

Formen er noget mindre langstrakt og sammentrykket end hos foregaaende Art; ogsaa synes *Hovedets* Højde forholdsvis at være mindre.

Følerne ere meget korte, dog de øverste i endnu højere Grad end de nederste.

De øverste *Følere* ere meget tykke og stærke; de bestaae af to Led: et tykt, cylindrisk Grundled og et ligeledes tykt og plump, konisk Endeled, der omtrent har samme Længde som Grundledet. Den nederste Rand og Enden af dette er besat med mange, lange og stive, lidt krummede Börster.

De nederste *Følere* er ikke blot længere end de øverste, men ogsaa af en smukkere Bygning. De have kun tre Led, af hvilke det første er det korteste, eller i det Højeste ligesaa langt som det andet; det tredje er tyndt og spidst, omtrent dobbelt saa langt som de to foregaaende tilsammentagne.

De to første *Par Fødder* ere meget smaa, dog just ikke af nogen svag Bygning; de bestaae af det sædvanlige Antal Led, men kunne næppe siges at besidde nogen Haand, efterdi femte Led er smalt,

O o *

konisk; sjette Led er en krum og spids Klo. Disse Fodpar ere temmelig stærkt forsynede med Börster.

Tredie og fjerde Par Födder have omtrent samme Form som hos *Themisto arctica*, det vil sige, deres fjerde Led danner en Haand, til hvilken femte og sjette Led udgjøre Kloen. Ogsaa disse Fodpar ere forsynede med Börster.

De tre sidste Fodpar stemme ligeledes i Hovedsagen overens med de samme Fodpar hos *Th. arctica*, og det femte er det længste ligesom hos denne; dog ikke i samme overraskende Forhold: Spidsen af sjette og syvende Pars Klo naaer nemlig næsten til Midten af femte Pars femte Led. Ogsaa synes disse Fodpars Bygning ikke at være tynd og svag i den Grad som hos *Th. arctica*.

Bagkroppens falske Födder o. s. v. ere som hos foregaaende Art; kun er sjette Par falske Födder og dets Endeled smallere end hos denne, hvorimod Haleappendixet er mindre langstrakt.

Følgende korte Diagnose kan tjene til denne Arts Adskillelse fra foregaaende:

Th. crassicornis: *antennis superioribus biarticulatis, brevissimis, rectis, validissimis; articulo basali cylindrico; articulo terminali longitudine basalem æquante, conico, setis plurimis longisque marginis inferioris et acuminis ornato; antennis inferioribus triarticulatis.*

Afbildninger: Tab. IV, fig. 17, a. de överste Fölere; b. de nederste Fölere; c. förste Par Födder; d. tredie Par Födder; e. femte Par Födder; f. syvende Par Födder; g. Haleappendix og det sjette Par falske Födder.

Lestrigonus exulans Kr.

(Tab. IV, fig. 18.)

Af denne lille, nye, grønlandske Amlipod har jeg kun seet et eneste Individ (af omtrent $5\frac{1}{2}''$ Længde), hvilket er nedsendt af Hr. Holböll fra det sydlige Grönland, og opbevares i den naturhistoriske Forening.

I *Habitus* nærmer Dyret sig temmelig meget til *Metococcus Medusarum*; dog tilbyder Følernes Længde et let opfatteligt Skjælnemærke.

De *överste Fölere*, hvis Længde omtrent er lige med Hovedet og Kroppens to første Ringe tilsammentagne, ere fireleddede, eller bestaae af et treleddet Skaft og en Svöbe. Skaftets Led ere meget korte, indbyrdes omtrent lige lange, af større Højde end Længde. Fölernes fjerde Led, eller den Deel, jeg betragter som Svöben, er omtrent fire Gange længer end Skaftet, og af en mærkelig og ualmindelig Form; det er stærkt krummet i Enden; den første Halvdeel kunde kaldes teen-dannet, da den er trind, tykkere i Midten og i begge Ender tyndere, dog især mod den forreste Ende; den sidste, krumme, meget tyndere, Halvdeel er tydeligt deelt i en Mængde (15 til 14) korte Led, og har Form af en Perlesnor.

De *nederste Fölere* ere lidt længere end de *överste* (dog kun ubetydeligt) men bestaae ligeledes af et treleddet Skaft og en Svöbe; Skaftets første Led er meget kort; andet Led idetmindste dobbelt saa langt; tredie Led omtrent saa langt som første og andet tilsammentagne. Svöben er kun lidt længer end Skaftet, traadformig, leddet (bestaaende af 16 smaa Led eller Ringe).

De to første *Par Födder* ere smaa, indbyrdes omtrent af eens Dannelse, uden Haand; første Led langstrakt, dog temmelig bredt; andet Led meget kort, noget firkantet; tredie Led triangulært, den bageste Rand forneden uddraget i en Spidse, hvilken hos det andet *Par Födder* fremtræder stærkest; fjerde Led er større end tredie, men viser et lignende Forhold; femte Led langstrakt, smalt, spidsere i Enden, lidt krummet, eller idetmindste den forreste Rand noget udböjet; Krogen meget tynd og kun lidet krummet.

Dette Dyr's övrige Bygning stemmer ganske overeens med Slægten *Hyperia* eller *Metococcus*, og kan altsaa forbigaaes med Taushed.

Jeg troer at være beføjet til at henføre det her korteligen beskrevne Dyr til Slægten *Lestrigonus* Mil.-Edw., da det besidder en Egenskab, der angives som karakteristisk ene for denne Slægt blandt alle Hyperinerne, nemlig *Fölere, hvis Svøbe bestaaer af mange Led**). Med Hensyn til den korte Antydning, M.-E. giver over den eneste tilforn bekendte Art (*Lestrigonus Fabrei*), er følgende Diagnose udkastet:

Lestrigonus exulans: *antennis superioribus longitudine capitis cum primo et secundo corporis annulo juncti; pedunculo brevissimo, triarticulato; flagello pedunculi longitudinem quadruplo superante, parte basali crassiori, fusiformi, parteque terminali filiformi, multiarticulato; antennis inferioribus ejusdem ac superioribus longitudinis vel paululo longioribus; pedunculo triarticulato, flagelloque parum longiori, multiarticulato; pedibus primi et secundi paris manibus destitutis.*

Jeg har givet denne nordiske Art Navnet *exulans* med Hensyn til, at Slægtsnavnet *Lestrigonus* oprindeligen tilhører et Folkeslag i Italien; ligesom ogsaa den eneste forhen bekendte Art af denne Amphipodslægt er funden i et sydligere Hav.

Afbildninger: Tab. IV, fig. 18, a. de översäte Fölere; b. de nederste Fölere; c. det förste Par Födder.

Hyperia obliuia Kr.

(Tab. IV, fig. 19.)

Formen af denne *Hyperia*, hvöraf jeg kun har seet et eneste Individ fra det sydlige Grönland, stemmer temmelig övereens med

*) Et andet Skjælnemærke, at Kroppens förste Ring skal være rudimentær hos Slægten *Lestrigonus*, passer mindre godt, men kan naturligviis ikke ene motivere nogen Adskillelse mellem disse Dyr.

H. Latreilli, hvilken den overhoved staaer nærmest af alle hidtil bekjendte *Hyperia*arter.

De överste Fölere ere korte (omtrent af Hovedets Længde), men af en temmelig stærk Bygning. Leddenes Antal er fire: det förste kort; andet og tredie endnu langt kortere (begge tilsammen næppe halvt saa lange som förste) og tillige höjst utydelige, saa at deres Tilstedeværelse som *to* særskildte Led næppe kan synes hævet over al Tvivl; fjerde Led (eller *Swöben*) er mere end dobbelt saa langt som de tre foregaaende tilsammentagne, stærkt tilspidset, meget krumt eller krogformigt, langs en stor Deel af den nederste Rand tæt besat med korte, blöde, krumme Haar.

De nederste Fölere ere endeel længere, men meget tyndere end de överste, og ligeledes fireleddede: förste og andet Led meget korte, indbyrdes omtrent lige lange; tredie Led saa langt som de to foregaaende tilsammentagne; fjerde Led meget tyndt, tilspidset, lige, næsten tre Gange saa langt som de tre foregaaende tilsammentagne.

Förste Par Födler er lidet, men stærkt bygget: förste Led er det længste og tillige temmelig tykt; andet og tredie Led meget korte, og saa nöje indbyrdes forenede, at det er vanskeligt at bestemme Grændsen mellem dem; fjerde Led længer end de to foregaaende Led tilsammentagne, meget tykt; femte Led næsten af Længde som fjerde, lidt tyndere, i Enden noget tilspidset; sjette Led en temmelig lang og spids men ikke meget krum Klo. Endeel lange, meget tynde og blöde Börster bemærkes i Enden af de tre förste Leds bageste Rand, langs hele den bageste Rand af fjerde Led, og paa saavel forreste som bageste Rand af femte Led.

Andet Par Födler overgaaer i Længde foregaaende Par*), men er meget spædere; de forskjellige Leds indbyrdes Længdeforhold er temmelig overensstemmende, men tredie og fjerde Led udsende fra Enden af den bageste Rand en temmelig betydelig, nedadrettet Forlæn-

*) Her maa mærkes, at förste Par i Afbildningen er fremstillet stærkere forstørret end andet Par.

gelse; Kloen er overmaade tynd og slet ikke böjet; Haarbeklædningen er sparsommere end hos foregaaende Par.

Tredie og fjerde Fodpar overgaae første og andet Par i Længde, og stemme i Form overeens med samme Fodpar hos *Metoecus Medusarum*.

Dette er ogsaa Tilfældet med *de tre sidste Fodpar*, som overgaae de foregaaende i Længde, men indbyrdes omtrent ere lige lange.

Falske Födder, Sideplader og Haleappendix ere ligeledes temmelig overeensstemmende med disse Dele hos *Metoecus Medusarum*, og udfordre derfor ingen nærmere Beskrivelse.

Jeg har kaldet denne Art, hvis Ydre ikke syntes mig at frembyde nogen Anledning til et passende Artsnavn, *oblivia*, fordi den længe har undgaaet min Opmærksomhed. Den følgende Diagnose adskiller den fra de af *Milne-Edwards* anførte *Hyperia*arter.

Hyperia oblivia: *antennis superioribus brevioribus, validis, uncinatis, setosis; antennis inferioribus gracilibus, flagello scapum longitudine ter superante; pedibus secundi paris gracilibus, margine tertii et quarti articuli posteriore infra in stylum producto, ungue non inflexo; pedibus tertii paritque paris, ut duo paria priora longitudine superantibus, ita a paribus sequentibus, quæ invicem ejusdem fere sunt longitudinis, superatis.*

Quinque paria ultima formam horum parium in Metoeco Medusarum prorsus imitantur.

Afbildninger: Tab. IV, fig. 19, a. de överste Fölere; b. nederste Fölere; c. første Par Födder; d. andet Par Födder; e. tredie Par Födder; f. Bagkroppens tre sidste Led med falske Födder og Haleappendix.

II.

Beskrivelse af nogle grønlandske Kræbsdyr udenfor Amfipodordenen.

Praniza Reinhardi Kr.

(Tab. IV, fig. 20).

Prof. *Reinhardt* har fundet to Individuer af denne *Praniza* i Svælg
get af en *Bythites fuscus*, og godhedsfuldt meddeelt mig dem til Under-
søgelse. Det synes at være Han og Hun. Jeg begynder med den
førstes Beskrivelse.

Længden er omtrent 2''' ; Farven gulagtig.

Skiftet af *de indre Fölere*, der ere længere end *de ydre Fölere*,
har omtrent samme Længde som Svöben, og er treleddet: første Led meget
kort; andet Led omtrent dobbelt saa langt; tredie Led længst, endog længer
end *de to foregaaende* tilsammentagne; i Tykkelse ere Leddene næsten
overeensstemmende. Svöben er tyndere, tilspidset, syvleddet; Leddene
omtrent af lige Længde, i Enden forsynede med smaa Börster, hvilket
ogsaa er Tilfældet med Skiftets Led.

Hos *de yderste Fölere* er Skiftet meget længer end Svöben, og
længer end *de inderste Fölere*s Skift. Af dets tre Led er det første
meget kort, det andet særdeles langt, og det tredie staaer omtrent midt
imellem begge disse i Henseende til Længde. I Svöben har jeg ikke
kunnet bemærke flere end to, meget smaa Led; det andet af disse er
forsynet med et Par lange Börster.

Hovedet, der i Længde omtrent er lige med Kroppens to første
Vid. Sel. naturvid. og mathem. Afh. VII Deel.

Pp

Ringe, er bagtil afskaaret, paa Siderne afrundet, fortil noget forlænget og stumt tilspidset.

Øjnene, som indtage Hovedets Sider, ere meget store, fremstaaende, af bruun Farve og ægdannet Form.

Munddelene har jeg ikke kunnet undersøge, da Individerne maatte skaanes.

Kroppen eller Thorax bestaaer af fire Ringe: den første er omtrent af Hovedets Brede, meget kort; den anden er længere, men ikke bredere; den tredje er omtrent saa lang, som de to foregaaende tilsammentagne, og tillige noget bredere; den fjerde er baade den bredeste og længste, idetmindste saa lang, som de tre foregaaende tilsammentagne.

Til disse fire Ringe ere hæftede *fem Par Födler*, næmlig et Par til hver af de tre første Ringe og to Par til den fjerde. I Bygning stemme Födlerne meget overeens: de ere tynde, langstrakte, og bestaae af 6 Led; første Led er langt, andet, tredje og fjerde Led korte, femte Led atter langt og sjette Led en svag Klo; fjerde Par er hæftet til den forreste Deel af fjerde Ring, femte Par derimod allerbagest.

Bagkroppen eller Halen, der er meget smallere end Forkroppen, men omtrent lige bred i sin hele Længde, bestaaer af fem, næsten lige store Ringe. Bredden af disse Ringe er meget større end Længden, og de have Form af en langstrakt Fiirkant. Til Underfladen af disse Ringe ere hæftede Svømmeredskaber, der bestaae af ovale Plader, hvilke fra Enden udsende en Deel lange Börster. — Halens sidste Led er ved den bageste Rand forsynet med fem saadanne Plader, af hvilke de to Sideplader paa hver Side ere noget langstrakt-ovale; Formen af den midterste har jeg ikke kunnet fremstille med nogen Sikkerhed, formedelst Mangel af Individer til Sönderlemmelse; den er imidlertid bredere end de andre og, som jeg mener, i Enden stumt-afrundet.

De Egenheder, hvori det Individ, jeg troer at kunne betragte som en Hun, adskiller sig fra det allerede beskrevne, ere følgende: det

er lidt større (Længden omtrent $2\frac{1}{2}'''$); Øjnene ere mindre og af en lysere Farve; Kroppen bestaaer kun af tre Ringe, af hvilke den sidste, som er af langstrakt-oval Form, er overordentligt stærkt udviklet, og viser en gjennemskinnende, gul Masse, der maaskee kunde dannes af Æggene; de tre sidste Fodpar ere hæftede til den omtalte tredie Ring, det tredie ved den forreste Rand, det fjerde ved Midten og det femte bagtil. — Halen er endeligen mindre i Forhold til Kroppen end hos Hannen.

Tab. IV, fig. 20, fremstiller Hannen af denne Pranizaart.

Uagtet jeg ikke tvivler paa, at nærværende Praniza, som jeg har opkaldt efter Opdageren, udgjør en ny Art, vover jeg dog ikke at give nogen Diagnose for den*), dels fordi de tidligere opstillede Arter ikke alle ere saa udførligt beskrevne eller saa nøjagtigt afbildede, at der kan anstilles nogen over alle Legemets Dele sig udstrækkende Sammenligning mellem dem og nærværende Art; dels fordi jeg, som ovenfor bemærket, ikke har kunnet undersøge denne sidste i alle Dele med den tilbørlige Nøjagtighed, da Individerne maatte skaanes. Nærmest synes den mig at staae *Westwoods Pr. maculata*, fra hvilken den dog adskiller sig ved Forholdet af de yderste Føleres Skæft til de inderstes, saavel som ved den Omstændighed, at Hannens Thorax kun bestaaer af fire Led o. s. v.

Jera nivalis Kr.

(*Oniscus marinus* Fabr. Fn. gr. n. 229?).

(Tab. IV, fig. 21).

Denne Isopod, som i Habitus har nogen Lighed med en Idotea, er af en langstrakt-oval (næsten linear) Form med temmelig hvælvet, langs Middellinien noget tagformigt hævet Rygsflade. Farven er brunagtig.

*) *Westwood* har i sin Oversigt af Slægten Praniza (Ann. des sc. natur. XXVII, 316) taget Diagnoserne for de ham bekjendte Arter ene af Farverne; hvilket næppe kan billiges, da Krustacerne, som bekjendt, altid forandre Farve ved Opbevaringen i Spiritus.

Længden er omtrent 2''; den største *Brede*, som falder over *Kroppens* tredie og fjerde *Ring*, omtrent $\frac{3}{4}$ ''.

Hovedet, som i *Længde* overgaaer *Kroppens* første *Ring* lidt, er bagtil bredere end foran; dets forreste *Rand* er i *Midten* noget udbuet, eller danner en stump *Vinkel*, paa hvis *Sider* ere flade *Udsnit*.

De *øverste Fölere* ere særdeles korte (de naae næppe til *Enden* af de *nederste Fölere*s andet *Led*), og bestaae af 5 *Led*, eller, om man heller vil, af et *Skaft* og en fireleddet *Svöbe*: første *Led* eller *Skaftet* er meget tykt og stærkt; i *Enden* har det det ydre *Hjørne* skraat afskaaret, medens det indre *Hjørne* danner en lidt fremragende *Rude*. Fra det skraat afskaarne *Hjørne* udgaaer i en skraa *Retning* det andet *Led*, som er noget kortere og meget tyndere end *Skaftet*. De tre følgende *Led* ere tilsammentagne ikke sønderligt længer end det andet, og ere saa nøje forenede, at man kun med *Möje* opdager, at de udgjøre mere end et *Led*. Fra *Enden* af det sidste *Led* udgaae tre krumme *Börster*, hvilke sidde tæt op til hverandre, og tilsammentagne have Udseende af en *Torn*; først ved *Presning* erfarer man deres virkelige *Beskaffenhed*.

De nederste Fölere naae, naar de böjes tilbage, lidt forbi den bageste *Rand* af *Kroppens* tredie *Ring*, og have omtrent Halvdelen af *Totallængden*. *Skaftet* bestaaer af tre *Led*, som tilsammentagne udgjøre $\frac{1}{3}$ af *Svöbens* *Længde*. Andet *Led* er længer end første, og tredie *Led* atter længer end andet. I *Svöben* talte jeg 55 *Led*, af hvilke det første er længer og tykkere end de næstpaafølgende. Mellem *Svöbe* og *Skaft* sees en *Dusk Börster*; ligeledes bemærkes *Börster* langs *Svöbens* *Rand*.

Öjnene, som sidde langt fra hinanden, mod *Siderne* af *Hovedringen* og nær dennes bageste *Rand*, ere smaa, temmelig kredsrunde, af sort *Farve*, og omgivne ligesom af en *Iris* eller lysere *Ring*.

Dette lille *Dyrs Munddele* har jeg ikke været istand til at udrede

ganske til min Tilfredshed af Mangel paa Exemplarer; især gjælder dette om Kindbakkerne. Paa den ydre Side af hver Tyggefødd bemærkes en lille Plade.

Kroppens første Ring har Siderne lidt fremadbøjede; dette er ogsaa, skjøndt i ringere Grad, Tilfældet med anden Ring; tredie til femte Ring ere næsten lige; sjette og syvende ere tilbagebøjede, især den sidste temmelig stærkt. Første Ring er kortere end anden; denne og tredie de længste; femte synes mig at være den korteste, skjøndt kun lidt kortere end sjette og syvende. I Enderne slutte Ringene ikke tæt op til hinanden, men lade aabne Mellemrum. Ringenes Siderande er bagtil forsynede med Börster, som ere lidt nedadkrummede, og hvis Antal ikke synes bestemt (jeg har talt 2 til 4).

Alle syv Par Fødder ere omtrent af samme Størrelse og Dannelse, og bestaae kun af fem Led: første Led er det længste; andet Led er ogsaa langstrakt, dog meget kortere end første; tredie Led er kort, bredt, i Enden af den yderste Rand forsynet med to lange Torne; fjerde og femte Led langstrakte, indbyrdes omtrent lige lange, kun lidet kortere end andet Led; femte Led er i Enden forsynet med to smaa, krumme Torne eller Kløer, af hvilke den yderste er størst.

Bagkroppen bestaaer af et eneste, i Randen cilieret Led eller Afsnit, hvis Form nærmer sig det Kredsrunde; dens Rygflade er hvælvet; underneden derimod er den flad, og bedækkes af een stor, temmelig kredsrund, i Randen tæt med indadbøjede Cilier besat *Plade*; nedenfor denne ligger en mindre Plade, og dernæst Gjællebladene. Bagkroppens bageste Rand viser et lille Udsnit, hvori to smaa Redskaber ere fæstede, hvilke bestaae af et meget kort Led, hvorfra udgaae to endnu kortere Knuder, som hver igjen udsender tre længere Börster.

Hr. *Vahl* har nedsendt denne Isopod fra *Godthuah*.

Afbildninger: Tab. IV, fig. 21, a. *Jæra nivalis* fra Ryggen; b. de øverste Følere; c. de nederste Følere; d. første Par Kjæber;

e. andet Par Kjæber; f. Tyggefødder; g. første Par Fødder; h. sidste Led med Rrogene, stærkere forstørret; i. den ydre, Gjællerne bedækkende Plade; k. de rudimentære Haleappendices.

Adskillige Omstændigheder i *Fabricius's* Beskrivelse af *Oniscus marinus* kunne lede til Formodningen, at den er identisk med nærværende Art, især: "*cauda subciliata et extremitate incisuram vix notabilem habens, de qua styli duo brevissimi, acuti, distantes*" (Fn. gr. pag. 235). Men andre Omstændigheder synes at tale derimod, fornærmelig at *Fabricius* kun tillægger sin *Oniscus marinus* to Følere, hvilket imidlertid vistnok er urigtigt. — Denne Sag, som en Zoolog uden stor Vanskelighed synes at maatte kunne afgjøre i Grønland, ved Hjælp af de ved *Fabricius* tilføjede Biomstændigheder, maa altsaa indtil videre henstaae uafgjort.

Den her beskrevne Isipod kan ikke finde Plads i denne Orden uden blandt *Asellota* Latr., og maa blandt disse atter henføres til Slægten *Java* Leach *). Imidlertid maa jeg beklage, at Beskrivelsen af denne Slægt hos *Leach*, *Desmarest* og *Latreille* er saa højst ufuldstændig. Jeg hindres derved fra med Sikkerhed at afgjøre, om min *Java nivalis* ikke maaskee snarere burde danne en ny Slægt. En vigtig Omstændighed, som, foruden andre, synes at tale derfor, er, at Gjællerne kun bedækkes af een stor Plade, istedetfor af to mindre ved Siden af hinanden liggende.

Bopyrus Hippolytes Kr.

(Tab. IV, fig. 22).

Paa et Individ af *Hippolyte polaris* har jeg været saa heldig at opdage baade Hunnen og Hannen af en, som jeg antager, ny Art *Bopyrus*.

*) Næmlig paa Grund af de meget korte Haleappendices.

Hunnen.

Farven er paa *Rygfladen* smukt orange, dog lysere guulagtig mod *Hoved* og *Bagkrop*, og med en mørk *Stribe* langs *Middellinien* af *Kroppens* syv *Led* (naturligviis den underliggende, gjennemskinnende *Tarmekanal*). *Bugfladens* *Farve* er hvidgul, *Brystklapperne* undtagne, som ere lyst-brunagtige eller violette.

Længden $2\frac{1}{4}''$, *Breden* rundeligen $1\frac{1}{2}''$.

Formen er ægdannet, fortil bredere og stumpere, bagtil lidt smalere. *Rygfladen* er noget hvælvet, dog er dette i endnu højere *Grad* Tilfældet med *Bugfladen*. Ved første *Betragtning* synes hele *Dyret* ligesom kun at bestaa af et *Stykke*; ved *Hjælp* af *Luppen* seer man derimod et *Hoved*, en syvleddet *Krop* eller *Thorax* og en sexleddet *Bagkrop* eller *Hale*.

Hovedet er halvmaanedannet, temmelig fladt; det er den bageste *Rand*, som er stærkt udbuet, medens den forreste næsten er en ret *Linie*, dog ogsaa med en ubetydelig *Konvexitet*. *Skilsmissen* mellem *Hoved* og *Krop* betegnes blot ved en meget fin *Stribe* eller lineær *Impression*.

Til *Følere* og *Öjne* har jeg intet *Spor* kunnet opdage.

Munddelene har jeg ikke kunnet undersøge, da *Individet* maatte skaanes.

Kroppens Ringe ere paa *Rygfladen* antydende ved ret kjendelige *Furer*, og adskilles paa *Siderne* ved særdeles fine, næsten umærkelige *Indkarvninger*. Første *Ring* er böjet frem, og slutter sig tæt til *Hovedet* lige til dettes forreste *Rand* (næsten ligesom en *Krave*). I *Midten* er denne *Ring* meget smallere end mod *Siderne*, og fölgelig bliver den *Linie*, som adskiller den fra *Hovedet*, meget krummere end den, som adskiller den fra anden *Ring*. Ogsaa denne er böjet frem, dog i ringere *Grad*, og er mod *Siderne* meget bredere end i *Midten*, saa at dens bageste *Rand* næsten er en ret *Linie*, medens den forreste er temmelig krum. — I *Modsætning* til de foregaaende *Ringe* er den tredie lidt til-

bagehöjet, og dette bliver endnu mere Tilfældet med de følgende, saa at den bageste Rand af syvende Ring omtrent danner en ret Vinkel. Hos Kroppens bageste Ringe er Misforholdet mellem Breden af Midten og Enderne meget mindre end hos de forreste Ringe, men dog er selv den sidste Ring endnu mod Siderne af større Brede end i Midten.

Halens Ringe ere ligesom Kroppens sidste Ringe krummede tilbage, saa at hver af dem danner en Vinkel; de synes omtrent at have samme Brede overalt.

Paa Dyrets Underflade bemærkes 10 hudagtige Plader, som synes at tilhøre Kroppens fem første Ringe, og som ere fæstede nær disses Siderande. Det første Par bedækker Munddelene, og dets inderste Siderande nærme sig hinanden; derimod lade de tre følgende Pladepar et ubedækket Rum langs Bugfladens Middellinie; det femte Par er derimod af en langstrakt Form, og Pladerne berøre derfor hinanden mod Legemets Midte. Bagkroppens Ringe vise sig paa Underfladen omtrent ligesom paa Overfladen, og det har ikke været mig muligt at opdage Gjæller eller dem bedækkende Blade.

Derimod bemærkes tydeligt under den yderste Siderand af Kroppens syv Ringe *syv Par* smaa, men stærke, krogformige Födder, der synes at bestaae af 4 Led.

Hannen.

Dens *Farve* er hvidagtig; dens *Længde* 1^{'''} eller ubetydeligt mere; Breden indeholdes over fire Gange i Længden. Formen er altsaa langstrakt, smal, temmelig liniedannet; Rygfladen er noget hvælvet, dog kun i ringe Grad.

Hovedet er af større Brede end Længde, men smallere end Kroppens Ringe. Fortil er det afrundet i Form af en Halvkreds, bagtil tæt forenet med Kroppens første Ring.

Hovedet har *fire*, meget tydelige Fölere, af hvilke de underste

ere noget længere end de överste; alle ere de koniske, meget tykke ved Roden, i Enden stærkt tilspidsede, og synes mig*) foruden tre Grundled at bestaae af en kort Svöbe.

Öjnene ere meget smaa, sorte, temmelig kredsrunde, og sidde langt fra hinanden ved Hovedets Siderande.

*Kroppens syv Ringe**)* ere næsten af lige Størrelse og Form, med Undtagelse af den første, som i Midten er meget kort, efterdi dens forreste Rand er dybt indskaaret, for at kunne optage Hovedets bageste, afrundede Rand. Spor til Födder har jeg ikke kunnet opdage.

Bagkroppen er langstrakt, og udgjör omtrent $\frac{1}{3}$ af Totallængden; den er smallere end Kroppen, noget tilspidset mod Enden, og viser, efter mine Undersøgelser, ingen Spor til Led eller Gjælleblade.

Jeg tvivler ikke paa, at den her beskrevne Bopyrus udgjör en egen Art, og det vilde være let ved Sammenligningen af min Beskrivelse med *Desmarest* at udhæve Artsskjælnemærker (*Bopyrus Hippolytes* har, til Exempel, ikke Hovedet saa triangulært, *Kroppens Ringe* ere ikke saa dybt adskilte paa Siderne, *Bagkroppen* er bredere i Forhold til *Kroppen* o. s. v. o. s. v.); men, da jeg har Tvivl om Nøjagtigheden baade af Afbildning og Beskrivelse hos *Desmarest*, anseer jeg det misligt at give nogen Diagnose, for jeg har kunnet sammenligne den grønlandske *Bopyrus Hippolytes* med den europæiske *B. Crangorum*.

*) Af det eneste forhaandenværende Individ kunde ingen Sönderlemmelse foretages, og Fölerne kunde derfor, ligesaa lidet som nogen anden Deel, underkastes Presning ved en höj Grad af Forstörelse.

**) *Desmarest* siger: "sex eller syv Ringe;" paa den af mig undersøgte Han vare syv Ringe tydeligt at iagttage. Ogsaa afbilder *Desmarest* syv Ringe. Men her maa vel mærkes, at *Desmarest's* Afbildning af Hannen er ganske ideal. I Beskrivelsen tilstaaer han, at ingen Födder kunne bemærkes; Afbildningen viser derimod syv tydelige Par, og, hvad der er det besönderligste, hvert bestaaende af tre Led, istedetfor at Hannens Födder have fire. "Halen synes", efter *Desmarest's* Udtryk, "at have Gjælleblade", men Figuren viser dem ligesaa tydeligt som hos Hunnen.

Afbildninger: Tab. IV, fig. 22, a. Bop. Hippolytes, fra Ryggen; b. samme fra Bugen; c. Hannen fra Ryggen; d. Hannens Hoved og Følere stærkt forstørrede.

Det, som ved nærværende, skjönt meget ufuldstændige, Beskrivelse, er vundet for Videnskaben, er (foruden den boreale Faunas Berigelse med en Bopyrus) Fremstillingen af Hannens Følere. — Iøvrigt synes Slagten Bopyrus at trænge til en omhyggelig Revision*).

Calanus hyperboreus Kr.

(Tab. IV, fig. 25).

Dette for den grønlandske Fauna nye Kræbsdyr er temmelig gjennemsigtigt, og har, idet mindste efterat være opbevaret længe i Spiritus, snarere Udseendet af den afkastede Ham af et Dyr end af et fuldstændigt Dyr.

Hoved og Krop, som ere tæt forenede, vise tilsammen omtrent Form af en Halveylinder; fra Kroppen udgaaer en tynd, langstrakt Hale eller Bagkrop. — *Længden* fra Panderanden til Halespidsen er 4^{'''}, hvoraf Halen omtrent udgjör 1^{'''}.

Hovedet er stort, ubetydeligt længer end Kroppens to første Ringe, eller udgjör omtrent $\frac{1}{3}$ af Længden fra Panderanden til Halens Begyndelse. Panderanden træder lidt frem fortil i Form af en Bugle, og sænker sig derpaa stejlt.

Fölerne, af hvilke jeg, den omhyggeligste Undersøgelse uagtet, kun har kunnet bemærke et Par, ere af en forholdsviis meget stærk Bygning, og udmærke sig ved en betydelig Længde, der er ligesaastor som Længden fra Panderanden til Halespidsen, eller vel endog lidt længer. De ere ikke deelte i Skæft og Svøbe, men bestaae af nogle og tyve censdannede Led. En meget paafaldende Særegenhed viser de

*) Rathke's Skrift *de Bopyro &c.*, som først i disse Dage er kommet mig til Hænde, var, ved Indleveringen af ovenstaaende Beskrivelse, endnu ikke publiceret.

sidste Leds Bygning: fra Enden af det fjerde-sidste Led udgaaer, foruden det tredie-sidste Led og under dette, en meget lang Fjer (3: en Börste, som udsender Sidebörster); det tredie-sidste Led udsender ligeledes, men fra en Knude paa Underfladen, et Stykke fra Enden af Leddet, en lang Fjer; de to sidste Led ere særdeles smaa, og det sidste ender med to Börsteknipper, men de ovenomtalte Fjere rage langt ud over disse. Fölerne ere forsynede med Börster langs den forreste Rand.

Öjnenes Pigment var ved Opbevaring i Spiritus forsvundet; dog mener jeg at have bemærket Öjnene ved Hovedets forreste Rand i Form af kredsrunde Punkter.

Hovedet viser paa Underfladen tre Par Redskaber, som i Danelse synes at have nogen Lighed med Födder, men rimeligviis ere *Munddelene*; idetmindste har jeg ingen andre Munddele kunnet opdage. Disse Redskabers Beskaffenhed er jeg iövrigt ikke istand til at give nogen detailleret Beskrivelse af, formedelst Mangel paa Individet til Sönderlemmelse. Kun vil jeg bemærke, at det sidste Par er det störste, og det, som har den meest iöjefaldende Lighed med Födder.

Kroppen bestaaer af fem Ringe, af hvilke de bageste vel ere kortere end de forreste, dog kun i ringe Grad.

Hver af Kroppens Ringe er forsynet med et Par *Svömmefödder*; disse bestaae af to langstrakte Led og en femleddet Aare, hvis bageste Rand er tæt besat med lange Börster.

Halen bestaaer af fem Ringe, som gradeviis blive smallere; den sidste er klövet lige til Roden, og danner saaledes to noget ovale Plader, hvilke blive lidt bredere mod Enden, hvor hver af dem er vabnet med fem lange Börster. Længden af disse Börster er omtrent lig med Længden af Halens tre sidste Ringe. Halens anden Ring overgaaer de andre i Længde, dog ikke betydeligt.

Hr. *Vahl* har nedsendt dette Dyr fra Godhavn.

Qq*

*Afbildninger: Tab. IV, fig. 25, a. Calanus hyperboreus; b. Föler-
nes sidste Led, stærkt forstørrede; c. en Svømmefod; d. Halens Ringe,
ovenfra.*

Af alle mig bekendte Krustaceer synes nærværende mest at nærme sig til *Cyclops longicornis**), dog saaledes, at et Øjekast er tilstrækkeligt til at erkjende dem for særskilte Arter. *Leach* betragtede den ovennævnte *C. longicornis* som Typus for en ny Slægt, *Calanus*, der karakteriseres ved kun at have to Fölere. *Latreille*, der tvivlede paa Rigtigheden af dette Forhold**), vovede ikke at optage den leachske Slægt. Mine Undersøgelser bekræfte dog, efter min Mening, Tilværelsen af Cyclops'er med to Fölere, og give saaledes Slægten *Calanus* den fornødne Støtte.

III.

Oversigt af de grønlandske Kræbsdyr,

ledsaget af

nogle zoologisk - geografiske Bemærkninger.

Fabricius anfører i sin *Fauna grønlandica*, naar Snyltekræbsene medregnes, 58 Arter Kræbsdyr***). Men to af disse Arter ere blot optagne formodningsviis efter Grønlandernes Fortælling, nemlig *Cancer*

*) Müllers *Entomostraca*, tab. 19, fig. 8.

**) *Regne animal*, 2 ed. IV, 157: celui, que *M. Leach* désigne sous le nom générique de *Calanus*, pourrait, en effet, former un sous-genre propre, s'il était vrai, que l'animal, dont il est le type, n'eut point d'antennes inférieures; mais s'en est il assuré par lui même ou n'en parle-t-il que d'après *Müller*?

***). *Cirripedia*, som man, efter mit Skjønneende, ikke er fuldkomment berettiget til at optage blandt Kræbsdyrene, ere ikke heri indbefattede.

Gammarus (*Astacus marinus*) og *Cancer* (*Scyllarus*) *Arctus*; een*) mener *Fabricius* en eneste Gang at have seet spille i Vandets Overflade, og har ingen anden Hjemmel for den; en fjerde Art**) endeligen har han givet Plads blot efter en dunkel Erindring, uden at besidde nogen skriftlig Optegnelse angaaende den***). Da disse fire Arter ikke vides senere af Nogen at være bemærkede i Grönland, bör de vel heller ingen Plads have i den grönlandske Fauna, og man kan egentligen efter *Fabricius's* Angivelser ikke tælle flere end 54 grönlandske Kræbsdyr.

Med Undtagelse af et Par Afhandlinger af *Fabricius* i Vid. Selsk. Skrift., hvilke dog blot levere udførligere Beskrivelse af Dyr, der allerede vare optagne i Faunaen, har vor Literatur intet senere Arbejde over de grönlandske Krustaceer at fremvise. Derimod have de engelske Nordpol-Expeditioner****) saavel spredet noget Lys over andre Dele af den boreale Zoologi, som ogsaa over den her behandlede Gjenstand.

De grönlandske Kræbsdyr, jeg selv har haft Lejlighed til at undersøge, ere følgende:

1. *Chionoecetes* †) *Opilio* Kr. (*Cancer Phalangium* Fabr. Fn. gr. n. 214; *Cancer Opilio* Fabr. det danske Vid. Selsk. Skr. Nye Samling. III, 180 seqv.). Denne Krabbe passer ikke i nogen af de hidtil opstillede Slægter, og fremtræder derfor som Typus for en ny Slægt. Den hører til *Oxyrhynchernes* Familie (efter *Milne-Edwards*), og blandt disse nærmest til Afdelingen *Macropodia*; maaskee kan den finde Plads nær *Inachus*. — Da den, saavidt bekjendt, ikke er truffet syd for Grönland,

*) *Cancer* (*Nephrops*) *norvegicus*.

**) *Pycnogonum littorale*.

***) *Ni fallor, vidi &c.* Fn. gr. pag. 255.

****) *Supplement to the Appendix of Captain Parry's Voyage 1819—1820.* London 1824, in 4to.

Appendix to the Voyage of Captain Ross. London 1836, in 4to.

†) Af *χτων*, Snee, og *οικητης*, Beboer.

og hverken omtales af *Sabine* eller *Ross*, synes denne Art ikke at have nogen stor geografisk Udbredelse. Den er nedsendt fra Omenak af Hr. Funch.

2. *Myas Araneus* (Cancer Araneus Fabr. Fn. gr. n. 215). Jeg har ikke kunnet opdage noget tilstrækkeligt Skjælnemærke mellem den grønlandske *Cancer araneus* og den europæiske, og anseer dem derfor for identiske. Den synes ogsaa at være hyppig paa Islands Kyster, hvorimod *Sabine* og *Ross* ikke have truffet den. Jeg har seet Individider fra *Fiskenæsset*, *Holsteinborg*, *Frederikshaab* og *Julianehaab*.

3. *Pagurus pubescens* Kr. Denne, efter min Formening nye, Pagurusart, som meget let skjælnes ved de lange, bløde Haar, der bedække de forreste Fodpar, og ved Formen af den venstre Haand, anføres ikke af *Fabricius*, skjönt den ikke synes at være sønderligt sjælden; heller ikke have de engelske Rejsende fundet den. Ved Island forekommer den, og jeg har undersøgt grønlandske Exemplarer fra *Fiskenæsset*, *Godthaab*, *Holsteinborg* og *Omenak*.

4. *Crangon Boreas* (Cancer homaroides Fabr. Fn. grøn. n. 218). Denne Kræbs, hvoraf jeg har seet Individider saavel fra sydligere grønlandske Distrikter (*Fiskenæsset*, *Julianehaab*), som fra nordligere (*Omenak*), er afbildet i sidste Hefte af Zool. dan. tab. 152 efter et Individ fra den norske Kyst. Besönderligt er det, at Udgiveren af dette Hefte af Zool. dan., ligesaa lidt som *Sabine* og *Ross*, har erkjendt, at *Fabricius's* og *Mohrs C. homaroides* er identisk med *Cancer Boreas Phipps*, hvorefter ingen Tvivl kan være*).

5. *Crangon septemcarinatus Sabine* (tab. 2, fig. 11—15; *Sabinea septemcarinata* Owen). Af denne Kræbsart har jeg seet to Individider i den naturhistoriske Forenings Museum, rimeligviis fra det

*) Dersom Angivelsen i App. to the Voy. af Ross er rigtig, at Kaptajn *Bechey* har hjembragt denne Art fra *Kamschatka's* og *Kaliforniens* Kyster, saa har den en særdeles betydelig geografisk Udbredelse (fra *Spitsbergen*, den norske Kyst o. s. v.).

sydlige Grönland. De Karakterer, hvorpaa *Owen* grunder Slægten *Sabinea*, ere for største Delen ligeledes tilstede hos Slægten *Crangon*, nogle af dem ere af meget ringe Betydenhed som Slægtskarakterer, og den eneste endeligen, der kunde give den nye Slægt Støtte, urigtig*). Det andet Par Fødder er nemlig ikke *inunguiculatum*, men tværtimod, ligesom hos *Crangon*, *didactylum*. Den paagjældende Art er en virkelig *Crangon*, og Slægten *Sabinea* falder bort.

6. *Hippolyte aculeata* (Cancer aculeatus Fabr. Fn. grönl. n. 217; *Alpheus aculeatus* Sabine tab. 2, fig. 9—10; *Hippolyte aculeata* Ross). Denne Art synes at være hyppig i Polarhavet. Jeg har seet Individuer fra *Sydprøven*, *Frederikshaab*, *Fiskeneæsset*, *Godthaab* og *Nemertalik*.

7. *Hippolyte Sowerbei* Ross (tab. B, fig. 2). Jeg tilføjer *Ross's* Navn istedetfor *Leach's*, fordi jeg vel anseer mig for overtydet om, at de forhaandenværende Exemplarer ere identiske med det af *Ross* afbildede, men ikke har samme Sikkerhed med Hensyn til den Art, *Leach* har beskrevet. Iøvrigt synes den at være sjælden ved Grönland, og *Fabricius* har ikke iagttaget den**). De undersøgte Individuer vare fra *Juliänehaab* og *Fiskeneæsset*.

*) *Owens* Slægtskarakterer lyder saaledes: *antennæ superiores setis duabus in eadem fere linea horizontali insertis: inferiore longiore. Inferiores corpore breviores, setaceæ, squama ad apicem externe unidentata pedunculo adnexa: articulo primo ad squamæ medium non producto. Palpi pediformes articulis quatuor exsertis, duobus ultimis longitudine æqualibus. Pedes decem; par anticum majus, compressum, subdidactylum; par secundum brevissimum, tenue, inunguiculatum; par tertium tenue, præcedente longiore, subcrassiore, ungve simplici instructum; paria 4 & 5 præcedente crassiora, unguibus compressis instructa.*

Ch. spec. Thorace septemcarinato; carinis serratis. Denne Art er opdaget af *Sabine* paa Vestkysten af *Strat-Davis*, men ogsaa funden ved *Felix-Harbour* og især talrigt ved *Igloolik*.

**) Efter *Ross* er den fanget ved *Igloolik* og *Felix-Harbour* midt om Vinteren gjennem et Hul paa Isen. *Owens* Diagnose lyder: *rostrum alto, obtuso, supra multiserrato, apice emarginato serrulato, subtus uniserrato.*

8. *Hippolyte polaris* (Cancer Squilla Fabr. Fn. gr. n. 216; *Alpheus polaris* Sabine tab. 2, fig. 3—8. *Hippolyte polaris* Ross). Den er funden ved *Omenak*, *Holsteinborg*, *Fiskernæsset* og *Julianchaab*.

Flere grønlandske *Hippolyte*-Arter kan jeg ikke med Sikkerhed angive. Jeg har vel seet et Par Individuer, der forekom mig at ligne *Hippolyte borealis**) Owen; men jeg vover ikke at afgjøre, om de bør holdes for at udgjøre en egen Art, eller for Varieteter af *H. polaris*.

9. *Pandalus Narwal*? Den paa de grønlandske Ryster forekommende *Pandalus*art viser større Lighed med den, lige til det Inderste af Middelhavet udbredte *Pandalus Narwal* end med den engelske *Pandalus annulicornis* Leach. Imidlertid mangler jeg Materiale til at afgjøre, om den virkeligen er identisk med den første, eller en særskilt Art. — Uagtet den hverken er bemærket af *Fabricius*, *Sabine* eller *Ross*, synes den, efter Antallet af de fra *Sydprøven*, *Julianchaab* og *Fiskernæsset* nedsendte Exemplarer at slutte, ikke at være særdeles sjælden i det grønlandske Hav.

10. *Mysis oculata* Fabr. (Fn. gr. n. 222; Vid. Selsk. Skrift. Nye Samling. 4, 565 seqv.) Den grønlandske *Mysis* er meget tydeligt forskjellig fra den i de danske Have saa hyppige *Mysis flexuosa***), og Owen fejler ved, i Appendixet til Ross's Rejse, at angive den sidste som grønlandsk. Den grønlandske *Mysis*, hvilken *Leach* har kaldet *M. Fabricii*, og hvorfra Afbildning findes hos *Desmarest*, vilde jeg uden Betænkning ansee for identisk med *M. oculata*, hvis ikke een Omstændighed satte mig i Forlegenhed: jeg har nemlig ikke hos et eneste af de mange Individuer af *M. oculata*, hvilke jeg har undersøgt mikroskopisk, fundet de

*) Ross tab. B, fig. 3. *H. borealis*: thoracis dimidio posteriori levi, anteriore subcarinato, margine anteriore utrinque bispinoso.

**) Formen af de nederste Føleres Skjæl (hos *M. flexuosa* i Enden skraat afskaaret, hos *M. oculata* noget tilspidset) og af Indsnittet i Halens Mellemplade (hos *M. flexuosa* spidst, hos *M. oculata* afrundet) adskille dem tilstrækkeligt.

överste Föleres tredje, korte, skjældannede Svöbe, hvilken hos *M. flexuosa* er saa tydelig, og som *Desmarest* afbilder hos *M. Fabricii* Leach *).

Jeg har seet Individuer fra *Omenak*, *Frederikshaab* og *Julianehaab*.

11. *Anonyx Vahlii*.
12. *Anonyx Lagenæ*.
13. *Anonyx appendiculosus*.
14. *Gammarus Sabini*.
15. *Gammarus loricatus*.
16. *Gammarus pingvis*.
17. *Gammarus Locusta*.
18. *Amphithoe carinata*.
19. *Amphithoe Hystrix*.
20. *Amphithoe serra*.
21. *Amphithoe panopla*.
22. *Amphithoe bicuspis*.
23. *Amphithoe incermis*.
24. *Amphithoe crenulata*.
25. *Amphithoe læviuscula*.
26. *Ischyroceras anguipes*.
27. *Metoecus Medusarum*.
28. *Themisto arctica*.
29. *Themisto crassicornis*.
30. *Lestrignonus exulans*.
31. *Hyperia oblivia*.
32. *Praniza Reinhardi*.

*) Hvilken Mening man skal have om Fabricius's *Cancer pedatus* (Fn. gr. n. 221; Vid. Selsk. Skr. Nye Samling 1, 561 seqv.), er vanskeligt at afgjøre. Selv har jeg aldrig seet nogen grønlandsk Mysis, som jeg kunde hense til den, og Ingen synes siden Fabricius at have iagttaget den, uagtet den skal forekomme "stupenda multitudine". Jeg skulde være tilbøjelig til at troe, at Fabricius her paa en eller anden Maade er bleven vildledet, og at *Cancer pedatus* falder sammen med *oculatus*.

Vid. Sel. naturvid. og mathem. Afl. VII Decl.

53. *Æga* (*Oniscus Psora* Fabr. Fn. gr. n. 226). Denne Art synes at være temmelig hyppig i det grønlandske Hav, især i den sydlige Deel, hvorfra (*Fiskenæsset*, *Julianehaab*) de opbevarede Individer ere nedsendte.

54. *Æga nov. sp.* Sjældnere er derimod denne nye Art*), som er nedsendt fra *Godthaab* og *Julianehaab*.

55. *Bopyrus Hippolytes* Kr.

56. *Asellus grönlandicus?* Kr. (*Oniscus aquaticus* Fabr. Fn. gr. n. 227). Nærværende Art er upaatvivleligen det af Fabricius under N. 227 anførte Dyr, som han, uagtet det ikke synes sjældent, ikke selv har seet. Det nærmer sig saa meget til vor *Asellus vulgaris*, at det er overmaade vanskeligt at opdage tilstrækkelige Skjælnemærker mellem dem**). Jeg er ikke engang sikker paa at have fundet saadanne, og anfører kun med Tvivl dette Dyr som en egen Art, uagtet det forekommer mig temmelig utroligt, at Europa og Grönland skulde huse samme *Asellus*art i deres ferske Vande. Det er nedsendt af Hr. *Nielsen* fra *Fiskenæsset*.

57. *Jæra nivalis* Kr. (*Oniscus Marinus* Fabr.?).

58. *Caprella septentrionalis* (*Squilla lobata* Fabr. Fn. gr. n. 225) er ikke alene meget tydeligt forskjællig fra den hos os forekommende *Caprella quadriloba* (*Capr. linearis* Latr.) ved Formen af det andet Par Hænder o. s. v., men, saavidt jeg kan slutte, ogsaa distinkt fra alle bekjendte europæiske Arter. — Den synes hyppig i det grønlandske Hav***), men omtales ikke af *Sabine* og *Ross*****).

*) Jeg har ikke tillagt disse Arter noget Navn, da Professor Reinhardt agter at beskrive dem.

**) Ved første Undersøgelse af dette Dyr havde jeg ingen Individer af vor danske *Asellus* til Sammenligning, og maatte desaarsag behjælpe mig med *Desmarest's* slette Afbildning og Beskrivelse. Herved vildlededes jeg til at holde den langt mere forskjællig fra vor *Asellus* end den virkeligen er. Senere har jeg anstillet direkte Sammenligning, som ledede til det ovenstaaende Resultat.

***) *Sydprøven*, *Julianehaab*, *Fiskenæsset*, *Godthaab* og *Nennertalik* ere de Steder, hvorfra den er nedsendt.

****) I Anledning af Slægten *Caprella* maa jeg her indskyde en Bemærkning. *Desmarest*

39. *Cyamus Ceti* (Oniscus Ceti Fabr. Fn. gr. n. 250), er nedsendt baade fra nordlige og sydlige Distrikter.

40. *Nebalia bipes* (Cancer bipes Fabr. Fn. gr. n. 225?). Jeg veed ikke, om jeg tør antage nærværende Kræbsdyr for identisk med Fabricius's *Cancer bipes*, da jeg kun har fundet 4 Par Födder istedetfor fem Par, som Fabricius angiver, og kun 4 Ringe i Bagkroppen istedetfor sex. Maaskee torde dette dog tilskrives en Unøjagtighed fra Fabricius's Side. Fra Desmarest's *Nebalia Herbstii* adskiller den sig endvidere ved Öjnenes Farve og ved Haleappendicerne, som ikke ere mangleddede, hvorimod den stemmer overeens med den i Henseende til Bagkroppens fire Ringe. Den af Milne-Edwards beskrevne *Nebalia Geoffroyi**) har en af 7 Ringe bestaaende Bagkrop, tvækløftede Haleappendices, kun omtrent en halv Snees Led i de nederste Föleres Svöbe**), Gjællepladernes Form noget anderledes, og adskilles saaledes letteligen fra den grønlandske *Nebalia*. Den skal være sjælden i Grönland, og er hverken iagttaget af Sabine eller Röss.

41. *Branchipus paludosus* Müller (Zool. dan. tab. 48, Cancer stagnalis Fabr. Fn. gr. n. 224) er nedsendt af Hr. Vahl fra Godthaab.

42. *Calanus hyperboreus* Kr.

43. *Daphnia rectispina* Kr. (Daphne Pulex Fabr. Fn. gr. n. 258?). Denne Daphnia, som efter al Rimelighed er Fabricius's *Daphne Pulex*, er meget tydeligt adskilt fra Müllers af dette Navn, hvorimod den nærmer sig til hans *Daphnia longispina*; dog ogsaa fra denne

og Latreille sig'e, at det første Par Födder er fæstet til Hovedet. Dette anseer jeg for urigtigt. Heller ikke Burmeisters Paastand, at første Brystring er sammen-smeltet med Hovedet, er grundet. Under Mikroskopet, og selv med en god Luppe, kan man meget tydeligt erkjende Grænsen mellem Hovedet og første Brystring, saavelsom første Fodpars Tilhæftning til denne.

*) Ann. des sc. nat. XIII (1828) pag. 297 seq

**) Den grønlandske Art havde henimod 40 hos det af mig undersøgte Individ.

skjælnes den letteligen derved, at den bagudrettede Spina ikke er krummet. Hr. Vahl har fundet denne Art i stillestaaende Vaude ved Godthaab.

44. *Lynceus lamellatus*?

Denne grønlandske *Lynceus*, som ikke har været *Fabricius* bekjendt, har særdeles megen Lighed med den müllerske *Lynceus lamellatus* *), der, efter *Müller*, er almindelig i vore Aaer og Søer. Imidlertid tør jeg endnu ikke have nogen bestemt Mening om Identiteten af den grønlandske og danske, da jeg endnu ikke har kunnet forskafe mig Exemplarer af den sidste til Sammenligning. Hr. Vahl har nedsendt grønlandske Individuer fra Godthaab.

De grønlandske *Pynogonider* er det meget vanskeligt at henhøre til deres sande Synonymi, paa Grund af de tidligere Beskrivelser Ufuldstændighed (og maaskee ogsaa Unøjagtighed) og formedelst Mangelen af tro Afbildninger. Hvad jeg kan sige med Sikkerhed er, at jeg har undersøgt tre grønlandske Arter, af hvilke to henhøre til Slægten *Nymphum*, een til Slægten *Phoxichilus*.

45. *Nymphum grossipes*? (*Pynogonum grossipes* Fabr. Fn. gr. n. 210?). Denne Art stemmer ikke fuldkomment med *Fabricius*'s Beskrivelse; den viser til Exempel en og anden Afvigelse i Forholdet af Føddernes enkelte Led. Men endnu flere Afvigelser frembyder Afbildningen i Zool. dan. tab. 119. Rimeligviis er den identisk med *Sabines* *Nymphum grossipes*. Den er nedsendt af Hr. Vahl fra Godthaab og Holsteinborg.

46. *Nymphum hirsutum*? Jeg formoder, at denne Art vil være overeenstemmende med den, som *Sabine* kalder *Nymphum hirsutum*. Dersom man vilde antage, at *Pynogonum spinipes* Fabr. ikke manglede Antenner, men at *Fabricius* havde overseet disse, vilde man finde, at hans Beskrivelse iøvrigt passer ret vel paa nærværende Art.

*) Entomostraca pag. 73, tab. IX, fig. 4—6.

47. *Phoxichilus proboscideus* Sab.? Rimeligviis bliver dette den af Fabricius for en Varietet af *Pycnogonum grossipes* antagne Art. Den er, ligesom foregaaende, nedsendt af Hr. Vahl fra Godthaab.

48. *Caligus Hippoglossi* (*Binoculus piscinus* Fabr. Fn. gr. n. 259).

49. *Chondracanthus cornutus* Mull. — Denne af Fabricius ikke bemærkede *Chondracanthus* stemmer ganske med den hos os hyppigt forekommende.

50. *Chondracanthus nodosus* (*Lernæa nodosa* Fabr. Fn. gr. n. 551). Denne Art er en ægte og upaatvivlelig *Chondracanthus*.

51. *Lernæopoda elongata*.

52. *Lernæopoda Carpionis* Kr. (*Lernæa salmonea* Fabr. Fn. gr. n. 527).

55. *Brachiella rostrata* Kr.

54. *Anchorella uncinata* (*Lernæa uncinata* Fabr. Fn. gr. n. 528).

55. *Lernæa gobina* (Fabr. Fn. gr. n. 529). Bör vistnok danne en ny Slægt.

56. *Lernæa cyclopterina* (Fabr. Fn. gr. n. 526).

57. *Lernæa branchialis* (L. gadina Fabr. Fn. gr. n. 525).

58. En ny, endnu ubenævnt, *Lernæa*, som Hr. Steenstrup nylig har fundet paa en *Polynoe cirrhosa*; den synes at maatte udgjøre en ny Slægt.

Antallet af de grønlandske Krabsdyr, som jeg indtil nærværende Tid kjender af Autopsi, beløber sig altsaa til 58. Men for at danne sig et rigtigt Begreb om de grønlandske Vandes Rigdom, bör endnu hertil føjes fem fabriciske Arter, som jeg vel ikke har anden Kundskab om, end den, der kan hentes af Fabricius's Beskrivelser; men hvis Tilværelse og Forskjællighed fra de allerede opregnede der ingen Grund er til at tvivle om. Disse ere:

Oniscus arenarius (Fn. gr. n. 254), hvilken maa antages for en *Gammarus* eller *Amphithoe*;

Oniscus stroemianus (Fn. gr. n. 256), som med stor Rime-
lighed kan holdes for en *Orchestia*, en Mening, som *Milne-Edwards*
ogsaa holder til;

Oniscus Asellus (Fn. gr. n. 228), der ved nærmere Under-
søgelse vistnok vil vise sig specifik forskjællig fra den europæiske;

Cyclops brevicornis (Fn. gr. n. 240), maaskee en ny Art;
efter *Fabricius* Aarsag til Havets Lysen i Davis-Strædet; endeligen

Lernæa radiata (Fn. gr. n. 550), en meget mærkelig, i Zool.
dan. tab. 55 afbildet, Form. Da den forekommer paa en sjælden Fisk
(*Macrurus rupestris*) er den følgerigen vanskelig at erholde.

Ved at lægge disse Arter til, voxer Antallet til 65. Dog mener
jeg, at man endnu ikke kan blive staaende herved. De engelske Rej-
sende have i de tilgrændsende Vande endnu fundet fem Arter, hvilke
vel ikke, efter min Rundskab, ere bemærkede ved Grönlands Ryster, men
som efter al Rimelighed alle, eller dog de fleste, ved nøjagtigere Sögen
ville blive fundne der, og som ikke kunne udelukkes af denne Beregning,
uden at före til mindre rigtige Resultater over Polarhavets Krustaceer.
Disse Arter ere:

Amphithoe Edwardsii (*Talitrus Edwardsii* Sab. tab. 2 fig.
1—4. — *Rostro corniformi, antennis subæqualibus, corpore ovato de-
presso, cauda compressa, tricarinata, spinosa*). Hyppig, især ved Öen
Igloodik.

Amphithoe cristata (*Acanthonotus cristatus* Owen*) App.

*) Owen giver følgende Slægtskarakter: *antennæ subæquales, quadriarticulatæ, arti-
culo ultimo e plurimis segmentis formato, articulo tertio superiorum brevissimo. Pedes quatuor
antici monodactyli, filiformes, articulo ultimo primi parvis serrato. Rostrum productum incurvatum; oculi parvi.*

Artskarakter: *segmentis quatuor anticis in cristam continuam superne elevatis; reliquis in spinas retrorsum inclinatas productis.*

to the Voy. of Ross. tab. B. fig. 8—12). Funden ved *Igloolik* og *Felix Harbour*. Denne Art synes at staae Am. Serra temmelig nær.

Hyperia Cyaneæ (Talitrus Cyaneæ Sab. tab. 1, Fig. 12—18).

Idotea Entomon Sab. En interessant Erhvervelse for Polarfaunaen, skjönt det ingenlunde er min Mening, at den paagjældende Art skulde være identisk med Östersöens *Idotea Entomon*.

Arcturus tuberculatus (*Idotea Baffini* Sab). I Mængde paa Vestkysten af Baffins Baj, 71° n. Br., paa 20 Favne Vand*).

Med Tillæg af disse fem erholdes altsaa et Antal af 68 Arter boreale Kræbsdyr.

Ved tilnærmelsesviis at anslaae Antallet af alle bekjendte Kru-staceer til 1500 og de boreale til 68, erholdes det Resultat, at Antallet af de sidste forholder sig til de første omtrent som 1 til 22.

For at kunne meddele en Oversigt over Formernes indbyrdes Forhold, angiver jeg Antallet af de til enhver Orden henhørende ark-tiske Kræbsdyr, hvorved dog maa mærkes, at jeg her betragter fire af *Latreille's* mindre Aflelinger som Ordener, samt giver Pyknogoniderne Plads blandt Kræbsdyrene, og saaledes erholder ti Ordener.

*) I *Phipps* Reise mod Nordpolen gives utilstrækkelige Beskrivelser og slette Afbildninger af tre Amphipoder: *Cancer boreas*, *Cancer Ampulla* (tab. 12, fig. 2) og *Cancer nugax* (tab. 12, fig. 3). *Sabine* mener at gjenkjende disse, og anfører dem som *Gammarus boreas*, *Gammarus Ampulla* og *Gammarus nugax*. Om den sidste af disse har jeg ovenfor (under *Gammarus Locusta*) yttret en Formodning. *Milne-Edwards* forbigaaer denne Art ganske med Taushed; *Gammarus boreas* anfører han som Synonym til *Gamm. mucronatus Say*, hvad dog maaskee turde være meget problematisk. Endeligen hensætter han *Gammarus Ampulla* som tvivlsom Art under Slægten *Typhis*. Man havde Grund til at haabe, at *Owen*, foranlediget ved M.-Es. Uvished, nærmere vilde have belyst disse Arter; men man finder dem atter under de gamle Navne: *G. boreas*, *nugax* og *Ampulla*, uden videre Oplysning, end at den sidste er mindre hyppig end de to første, som ere meget almindelige. Med Hensyn til *G. Ampulla* vil jeg endnu tilføje den Bemærkning, at jeg efter *Phipps* Afbildning ikke finder det meget sandsynligt at henhøre den til Slægten *Typhis*; derimod mener jeg, at den har en, skjönt meget raa, Lighed med den Amphithoe, som jeg har kaldet *A. panopla*.

	Af mig selv undersøgte.	Med Tilføjeelse af 3 fabriciske Arter.	Med Tilf. af 3 Arter øfter eng. Rejsende.
Decapoda	10	10	10
Stomapoda	0	0	0
Amphipoda	21	25	26
Isopoda	6	7	9
Læmipoda	2	2	2
Branchiopoda (Phyllopa Latr.)	1	1	1
Entomostraea (Lophyroa Latr.)	4	5	5
Pycnogonida (v. Araneiformia).	5	5	5
Parasita	11	12	12
Xiphosura	0	0	0
	58.	65.	68.

Vi see, at alle de Hovedformer, hvilke her ere betegnede med Navnet Orden, naae hen imod, de fleste endog langt ind i Polarzonen, med Undtagelse af de to meget smaa Ordener: *Xiphosura*, som er ganske tropisk, og *Stomapoda*, som vel naaer ind i den tempererede Zone, men allerede savnes paa de danske Kyster.

Dekapodernes Orden udgjör kun lidt mere end $\frac{1}{7}$ af det hele Antal (68), og har Repræsentanter for alle sine tre Underafdelinger: *Brachyura*, *Anomura* og *Macrura*. Her fortjener endnu at bemærkes, at det af *Brachyura* ene er Familien *Oxyrincha* eller de tilspidsede Krabber, der trænge saa højt mod Nord, medens blandt de langhalede, med Undtagelse af Slægten *Mysis*, ene *Carides*, eller *Rejefamilien*, naae en saa nordlig Brede.

Amfipodernes Orden udgjör over $\frac{1}{3}$ eller næsten $\frac{2}{5}$ af det hele Antal, er mere end dobbelt saa talrig som Dekapodernes Orden, og be-

løber sig omtrent til $\frac{1}{4}$ af alle bekjendte Amfipoder*). Af disse Kjendsgjæringer synes man maaskee berettiget til at antage det som en Naturlov, at medens Krabber og Kræbs, eller med et Ord Dekapoder, som befolke de sydlige Have under mange forskjellige Former, mod Norden mere og mere forsvinde, indtages i visse Maader deres Plads af Amfipoderne, der her fremtræde i et overvejende Forhold saavel mod Dekapoderne som mod hele Kræbsdyrklassen; en Overvægt, der maaskee ikke viser sig mindre i Antallet af Individuer end Arter.

Uagtet det grønlandske Hav besidder Dyr af begge Amfipodernes Hovedformer, *Gammarina* og *Hyperina*, udgjøre de første, og blandt disse atter *Saltatoria*, det langt talrigste Antal. Det er især til Slægten *Amphithoe* at denne Overvægt skyldes: de arktiske Arter af denne Slægt (10 i Tallet) beløbe sig til Halvdelen af Arternes Tal fra alle andre Have (20 efter M.-E.), eller til $\frac{1}{3}$ af det hele bekjendte Artstal.

Endnu en Bemærkning kunne de grønlandske Amfipoder give Anledning til. De ydre Integumenter vise hos Slægterne *Gammarus* og *Amphithoe* en Tendens til at antage skarpe og kantede Former, til at udsende Horn og Torne, som ingenlunde i den Grad iagttages hos Arterne i de sydligere Have, og som synes at voxe, jo højere man stiger op mod Nord. *Gammarus loricatus*, *Gammarus Sabini*, *Amphithoe Edwardsii*, *Amphithoe Hystrix*, *Amphithoe cristata*, der alle naae meget langt ind i Polarzonen, synes at tale for denne Mening.

Isopoderne udgjøre kun 9 Arter, eller mindre end $\frac{1}{4}$ af de ark-

*) Dette sidste Resultat erholder jeg paa følgende Maade: *Milne-Edwards* optæller 73 sikre Amfipodarter fra Verdens forskjellige Have; til disse lægger jeg de grønlandske Arter, med Undtagelse af de ved M.-E. allerede optagne (26—5), hvorved Antallet voxer til 99. De grønlandske Amfipoder forholde sig altsaa til alle bekjendte Amfipoder som 26 til 99. Alle bekjendte Amfipoder udgjøre endvidere efter denne Beregning omtrent $\frac{1}{4}$ af alle bekjendte Krustaceer; istedetfor at de, for nærværende Arbejde, kun udgjorde lidet mere end $\frac{1}{20}$. — Da M.-E. har benyttet saavel Alt, hvad det rige Pariser-Museum opbevarede, som ogsaa hvad den zoologiske Literatur tilbød ham, kan hans Fortegnelse vel ansees for temmelig fuldstændig for den Tid, den bekjendtgjordes.

tiske Kræbsdyr, men disse faa Arter fremstille os næsten alle Ordenens Familieformer, lige fra Land- og Ferskvands-Isopoderne til de parasitiske Cymothoer og Epikarider.

Læmipodernes Orden, der er indskrænket til et saa overordentligt ringe Antal Arter, har ogsaa i Grönland Repræsentanter for sine to Hovedformer: de *traaddannede* og de *ovale*.

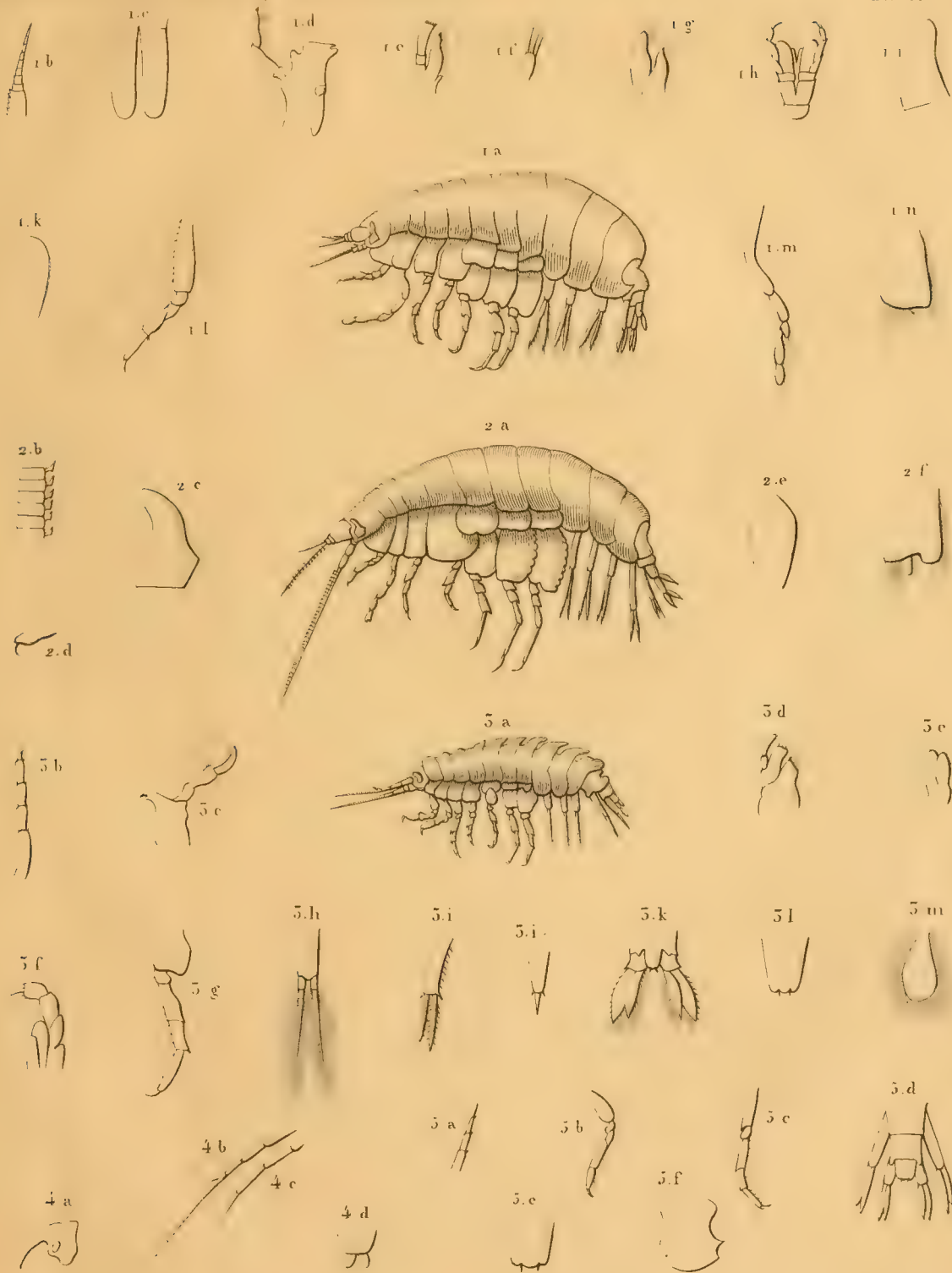
Branchiopodernes lille Orden tæller vel kun een grönlandsk Art, men Individernes forbausende Mængde giver ligesom Erstatning for Mangelen af Afvexling i Form.

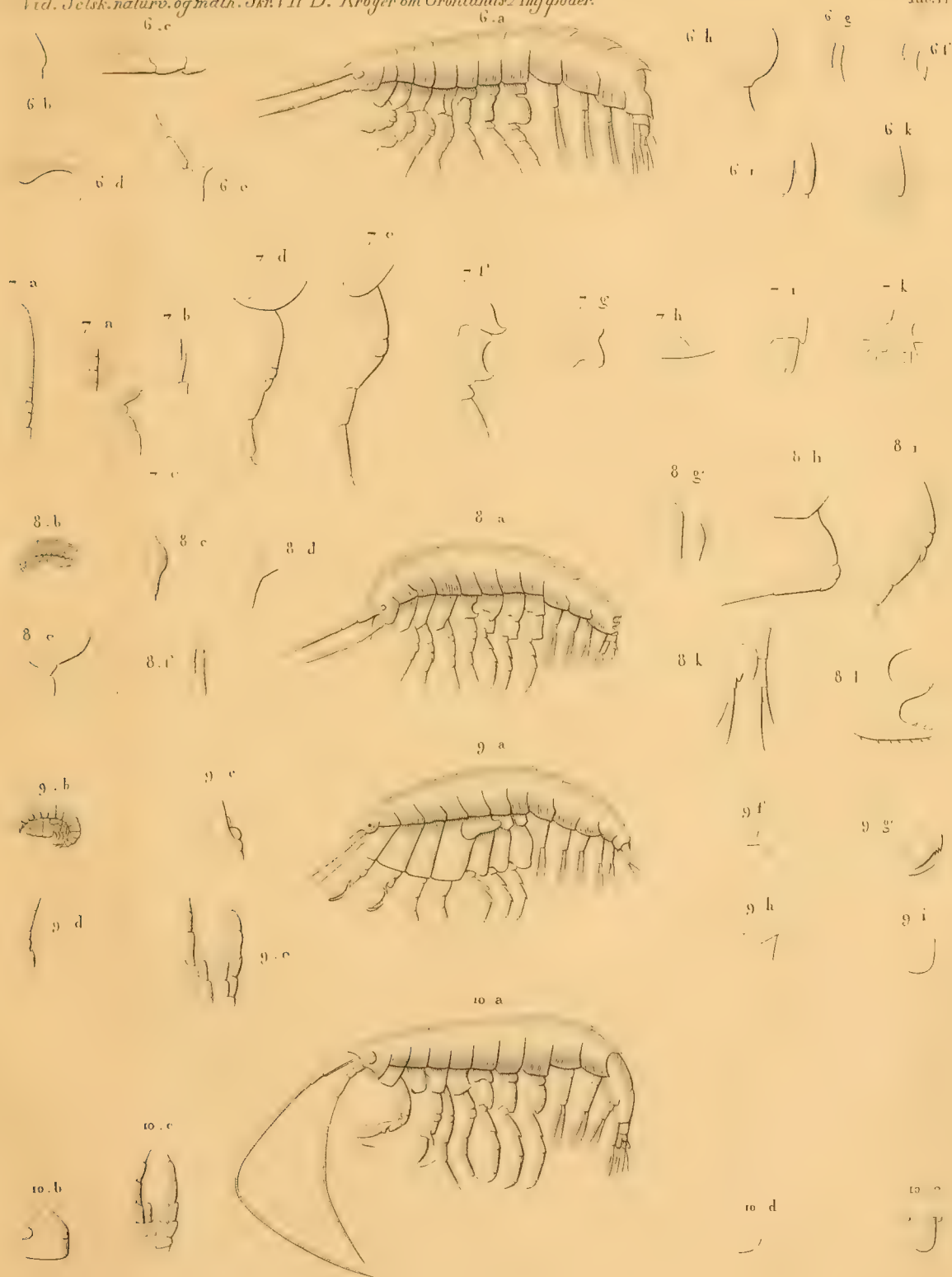
De grönlandske Entomostraceers Antal indeholdes mere end 15 Gange i Antallet af de grönlandske Krustaceer; men da denne Orden af iøjnefaldende Grunde maa antages at være mindre undersøgt den nogen anden Afdeling, vil den rimeligviis kunne modtage de fleste Berigelser, og saaledes maaskee snarest kunne modificere de her angivne Forhold.

Pyknogoniderne eller de edderkopdannede Kræbsdyr udgjøre omtrent $\frac{1}{3}$ af samtlige grönlandske Kræbsdyr, men da denne Orden kun tæller overmaade faa Arter, vil den maaskee i ingen anden Fauna indtage et saa stort Forhold. Ogsaa Individernes Antal synes ikke ubetydeligt.

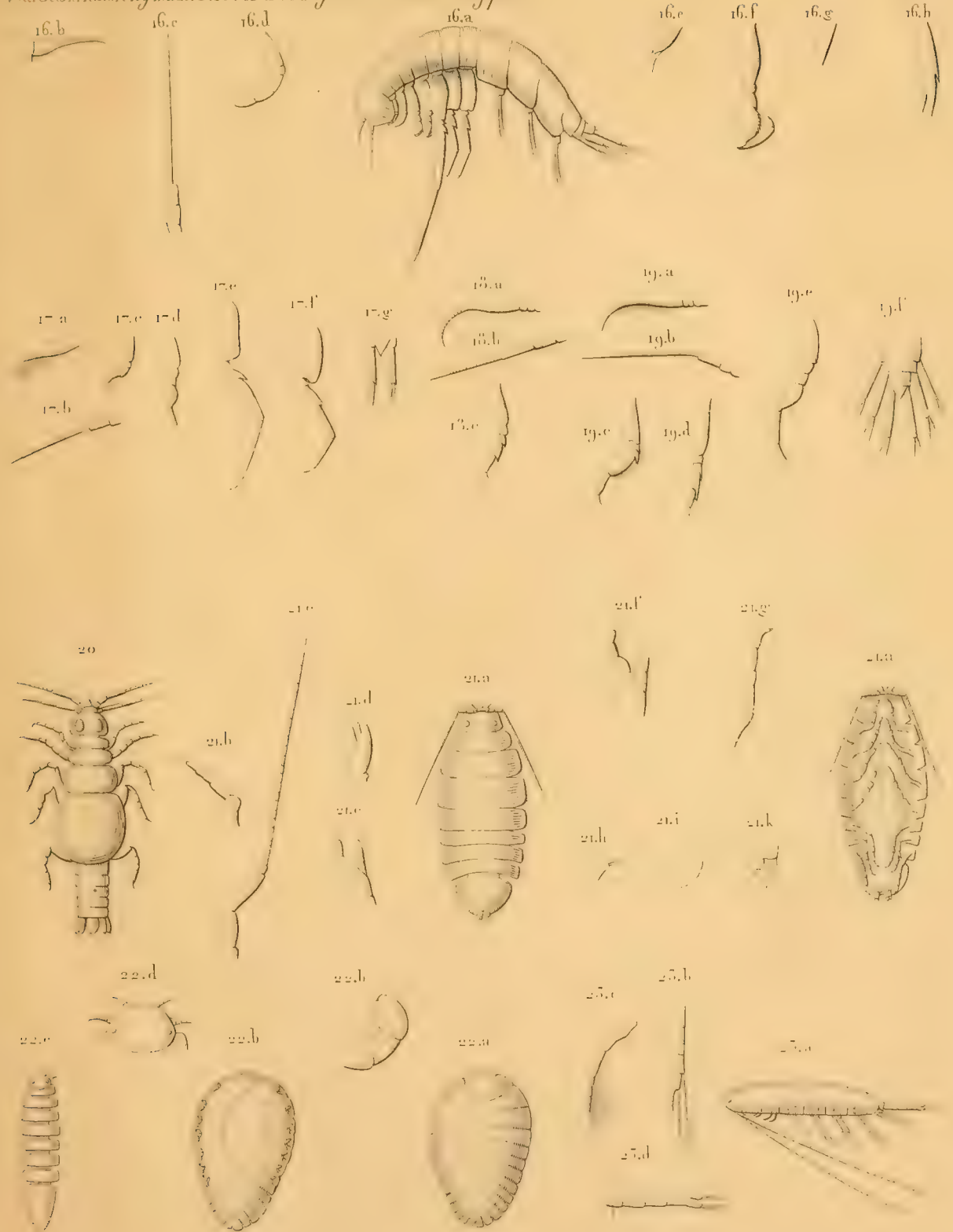
Snyltekræbsene endeligen, hvis Artstal overstiger Sjettedelen af hele Klassens Arter, indtage saaledes en ikke ubetydelig Plads i den grönlandske Krustace-Fauna. Jeg vover her at fremsætte en Formodning, hvilken, da Videnskaben savner de fornødne Data, endnu ikke kan hæves over en blot Formodnings Rang: nemlig den, at Snyltekræbsene maaskee forholdsviis have Overvægten i den kolde og en stor Deel af den tempererede Zones Have, medens derimod Cymothoerne faae Overvægten, og spille en lignende Rolle i de sydligere Have.

Forholdet af Amphipoder, Læmipoder, Pyknogonider og Parasiter skulde jeg saaledes være tilbøjelig til at ansee som det mest Karakteristiske for den nordlige Zones Kræbsdyr-Fauna.

SMITHSONIAN INSTITUTION LIBRARIES

39088005618459